

Připravenost občanů České republiky na mimořádné události

Bc. Andrea Dostálová

Diplomová práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Andrea Dostálová
Osobní číslo:	L21143
Studijní program:	N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Specializace:	Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Připravenost občanů České republiky na mimořádné události

Zásady pro vypracování

1. Vymezte základní pojmy týkající se připravenosti obyvatelstva na mimořádné události.
2. Zpracujte teoretické pojednání o problematice přípravy občanů na mimořádnou událost.
3. Provedte analýzu současného stavu připravenosti obyvatel České republiky na mimořádné události.
4. Zhodnotte a navrhněte možnosti pro zlepšení připravenosti občanů na mimořádné události.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ADAMEC, Vilém. *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství), 2012. ISBN 978-807-3851-187.
2. FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2.
3. GUSTIN, Joseph. *Disaster & recovery planning: a guide for facility managers*. 6. vyd. LILBURN: GA: Fairmont Press, 2013. ISBN 9780881737110.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Jaromír Novák, CSc.**
Ústav krizového řízení

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **28. dubna 2023**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 22. 4. 2023

Jméno a příjmení studenta: Bc. Andrea Dostálová

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zajímá o problematiku připravenosti obyvatel České republiky na mimořádné události. Teoretická část práce se zabývá historií a aktuálním stavem Armády České republiky, současným stavem připravenosti obyvatel na mimořádné události a krizové situace, rozdělením krizových stavů, varováním a ukrytím obyvatel. Praktická část je zaměřena především na sběr informací a jejich vyhodnocení. Pro zjištění názorů občanů byla použita analýza formou strukturovaného dotazníku a rozhovor. Výsledkem práce je shrnutí a vizualizace formou grafů a návrhů na změnu opatření, která jsou zaměřena na připravenost obyvatel na vznik MU především u nezletilých obyvatel. Kvalifikační práce doporučuje znovuzavedení již proběhlých a ukončených opatření.

Klíčová slova: branná výchova, připravenost, ochrana obyvatel, mimořádná událost, povinná vojenská služba

ABSTRACT

The diploma thesis is interested in the issue of preparedness of the population of the Czech Republic for emergencies. The theoretical part of the thesis deals with the history and current state of the Czech Army and the current state of preparedness of the population for emergencies and crisis situations, the division of crisis states, warning and sheltering of the population. The practical part is mainly focused on information gathering and evaluation. To find out the opinion of the citizens, analysis in the form of a structured questionnaire and interview was used. The result of the work is a summary and visualization in the form of graphs and suggestions for change in the measures and in the current logistics aimed at the preparedness of mainly underage residents. Recommendations on the reintroduction of measures that have already taken place and have been completed.

Keywords: conscription education, preparedness, population protection, emergency, compulsory military service

Chtěla bych především poděkovat svému vedoucímu práce panu docentu Ing. Novákovi, CSc. a také všem, kteří mi nějakým způsobem dokázali pomoci ke zdárnému dokončení mé diplomové práce. Zároveň bych se chtěla omluvit těm, které jsem nadměrně obtěžovala a především své rodině za trpělivost.

„Připravený občan. Připravený systém.“ (Koncepte ochrany obyvatelstva)

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY	12
2 HISTORIE ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	13
2.1 BRANNÁ VÝCHOVA	14
2.2 ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	14
2.2.1 Historie Armády ČR	15
2.2.2 Současný stav Armády České republiky.....	16
2.2.3 Druhy techniky a výzbroje AČR.....	18
2.2.4 Přehled výzbroje a techniky AČR.....	22
3 SOUČASNÝ STAV PŘIPRAVENOSTI OBYVATEL NA MU	27
3.1 OBRANA STÁTU	27
3.2 ARMÁDA A ZÁCHRANNÉ PRÁCE.....	27
3.3 OCHRANA OBYVATELSTVA	28
3.4 PRÁVNÍ PŘEDPISY	28
3.5 KRIZOVÉ STAVY	34
3.5.1 Měkké cíle	36
3.5.2 Mimořádná situace	36
3.5.3 Mimořádná událost.....	36
3.5.4 Krizový jev.....	36
3.5.5 Krizová situace.....	37
3.5.6 Krizové řízení.....	37
3.5.7 Krizový stav	37
3.6 VAROVÁNÍ	39
3.7 EVAKUACE OBYVATELSTVA	40
3.7.1 Rozdělení evakuace obyvatelstva.....	41
3.7.2 Úkryty	42
3.8 INDIVIDUÁLNÍ OCHRANA OBYVATELSTVA	43
3.8.1 Prostředky individuální ochrany	44
4 DÍLČÍ ZÁVĚR	49
II PRAKTICKÁ ČÁST	50
5 ANALÝZA ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	51
5.1 METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	51
5.2 STRUKTUROVANÝ DOTAZNÍK	51
5.3 ROZHOVOR.....	78
5.4 KOMPARACE S OSTATNÍMI STÁTY	80
5.4.1 Rakouská Armáda Österreichisches Bundesheer.....	80

5.4.2	Německá Armáda Bundeswehr	80
5.4.3	Lotyšská Armáda	82
5.5	SWOT ANALÝZA	83
5.5.1	Vyhodnocení SWOT analýzy	83
6	ANALÝZA A SBĚR DAT	87
6.1	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	87
6.2	VYHODNOCENÍ ROZHOVORU	87
6.3	VYHODNOCENÍ KOMPARACE ARMÁD	87
6.4	VYHODNOCENÍ SWOT ANALÝZY	88
6.5	CELKOVÉ VYHODNOCENÍ ANALÝZ A SBĚRU DAT.....	88
7	NÁVRHY NA ZMĚNU	89
7.1	BRANNÁ VÝCHOVA	89
7.2	POVINNÁ VOJENSKÁ SLUŽBA	89
7.2.1	Lidské zdroje	90
7.2.2	Finanční zdroje.....	90
	ZÁVĚR	93
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	95
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	108
	SEZNAM GRAFŮ	110
	SEZNAM OBRÁZKŮ	111
	SEZNAM TABULEK.....	112
	SEZNAM PŘÍLOH.....	113

ÚVOD

V současnosti je téma mé kvalifikační práce aktuální a velmi žádané. Nedávno jsme se tímto tématem hodně zabývali, jak při pandemii koronaviru, v souvislosti s válkou na Ukrajině, ale také při zemětřesení v Turecku. Mnoho lidí absolutně neví a nechápe, jak se má při krizových situacích zachovat. Vzhledem ke zvýšeným celosvětovým hrozbám a rizikům (pandemie koronaviru), poklesu bezpečnosti, horšícím se vztahům mezi zeměmi a národy, se mnoho lidí o oblast bezpečnosti začalo zabývat individuálně a intenzivněji. Mnoho lidí si při pandemii začalo dělat zásoby potravin, ale díky nevědomosti, jaké zásoby by skutečně měli mít, si vyhledali relevantní informace o tom, které jsou doporučeny.

Například dnešní děti, teenageři i dospělí lidé nevědí, jak se chovat k ostatním lidem, co znamená slušnost, pokora, pomoc bližnímu apod. Pokud by nefungoval internet, nevěděli by ani telefonní číslo na rychlou záchrannou službu, hasiče či policii. Je potřeba již od mala učit děti, jak se chovat při KS nebo MU.

Branné cvičení i branná výchova byly pro děti zábavou a velmi užitečnou přípravou pro případ vzniku mimořádné události nebo krizové situace. Pro starší chlapce byla vojna místem, kde se z mladých chlapců stali zkušení muži, kteří mohli chránit svou rodinu a byli připraveni na eventuální nebezpečí. Někteří povinnou vojenskou službu nenáviděli, ale většina později přišla na to, že díky vojně se z nich stali soběstační a pořádní muži. Navíc zde našli mnoho přátel, na které se mohli spolehnout, protože si často chránili navzájem vlastní životy a často takové přátelství vydrželo mnoho let. Některé dnešní děti si neumí samy v reálném světě najít kamarády nebo navázat kontakt s jinou osobou. Dokáží to pouze přes sociální sítě a online hry především pomocí internetu. Slovo gentleman je pro některé „sprosté“ nebo naprosto cizí slovo.

Dříve byla branná cvičení s pláštěnkou a igelitem na nohou dobrou přípravou na mimořádnou událost a také krizovou situaci.

Je třeba se zamyslet a učit děti již od útlého věku nejen dovednostem, disciplíně, ale především úctě ke starším obyvatelům a ochraně všech.

Připravenost občanů na mimořádné situace a k obraně státu jsou nástroje obranné politiky státu. Jsou nedílnou součástí plánování v dokumentech koncepce přípravy občanů na obranu státu a také v koncepci ochrany obyvatelstva a dalších.

Bezpečnostní strategie ČR je dokumentem, který má z legislativní stránky především zajistit bezpečnost obyvatel. Je to komplexní systém, který se vláda snaží průběžně aktualizovat. Otázkou však zůstává, kolik informací se z těchto dokumentů dostane k běžným lidem. Někteří ani nevědí, že takové dokumenty vůbec existují. V mé kvalifikační práci jsem se snažila, co nejlépe zanalyzovat, zda a jak jsou připraveni obyvatelé na MU a KS a co doopravdy o této problematice vědí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Cílem této diplomové práce je sběr teoretických dat a analýza současného stavu připravenosti obyvatel na mimořádné události. K následnému zhodnocení a návrhu možností pro zlepšení aktuální situace připravenosti byla využita SWOT analýza. Dílčím cílem práce je názor občanů na znovuzavedení branné výchovy a povinné vojenské služby, kde byla využita analýza formou strukturovaného anonymního dotazníku. Další analýzou je rozhovor s operačním důstojníkem z KOPIS hasičského záchranného sboru České republiky ve Zlínském kraji. Poslední analýzou je komparace současného stavu Armády České republiky se zahraničím. Pro porovnání jsem zvolila armády Rakouska, Německa a Lotyšska.

Hlavní použité metody:

SWOT analýza, dotazník, rozhovor a komparace.

Další metody:

Analýza, syntéza, dedukce a indukce.

Hypotéza:

Pro prevenci připravenosti obyvatel na mimořádné události by měla být znovuzavedena branná výchova nebo povinná vojenská služba.

2 HISTORIE ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

Organizace civilní protiletecké ochrany začala přijetím zákona č. 82, z 11. dubna 1935, o ochraně a obraně proti leteckým útokům. Navazující nařízení vlády byly zaměřeny na výrobu, prodej, opravu plynových masek a také vybudování bezpečných úkrytů pro nouzové přežití obyvatel. Po únoru 1948 národní výbor a národní hospodářství přišly s novými úvahami o budování civilní ochrany. Tyto byly přijaty Vládním usnesením o civilní obraně z 13. července 1951, kde jako příloha bylo Nařízení o základních úkolech a povinnostech v civilní obraně na území Československé republiky. Základní prvek „obrana“ zdůrazňoval širší a aktivnější činnosti. Toto nařízení bylo aktualizováno roku 1958 Usnesením vlády Republiky Československé č. 49 o civilní obraně Republiky Československé z důvodu kvalitativních změn civilní obrany.

Po konci studené války přestal svět vnímat pouze vojenské hrozby, ale začal se věnovat i hrozbám ohrožení obyvatel spojených s mimořádnou událostí nebo krizovou situací. Nastala zásadní změna vnímání připravených opatření k ochraně obyvatelstva.

Změna uspořádání republiky a název státu na začátku šedesátých let přinesla nové ustanovení civilní obrany, která se stala podle § 15 součástí obrany republiky díky zákonu č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky.

Šedesátá a osmdesátá léta byla vyznačována snahou o účast občanů na přípravě obyvatelstva k civilní obraně. Nedostatečný zákonný podklad, ale způsobil nechuť a odpor zúčastněných i pořadatelů. Dosud byla civilní obrana v působnosti ministerstvu vnitra, ale v roce 1976 byla převedena ministerstvu národní obrany. Největší strategií tehdy byl úkryt celkového obyvatelstva do stálých, tlakově odolných a protiradiačních úkrytů.

Polovina osmdesátých let přinesla úvahy o úloze civilní obrany v době míru. Pro přírodní a antropogenní katastrofy chyběly zásadní legislativy pro úkoly civilní obrany. Prvním krokem bylo roku 1990 schválení dodatkových protokolů k Ženevským úmluvám z roku 1949 o ochraně obětí ozbrojených konfliktů.

Po vzniku samostatné České republiky roku 1993, v souvislosti s humanitárním právem, se začal používat pojem civilní ochrana.

Konec dvacátého století přinesl České republice, ale i ostatním vyspělým zemím, změnu pohledu na využívání opatření ochrany obyvatelstva zejména k řešení nevojenských krizových situací. Zásadní změna v ČR přišla se změnou legislativy v roce 2000.

Nyní prudce narůstá fenomén mezinárodního terorismu, který je těžce předvídatelný, a proto je obrana obyvatelstva náročná a komplikovaná.

2.1 Branná výchova

Účelem branné výchovy bylo zajistit řádnou přípravu všech pracujících obyvatel k obraně státu a zajištění plnění závazků se Sovětským svazem a se státy lidové demokracie.

Branná cvičení v pláštěnce a igelitu na nohou patřila k výuce. Branná výchova měla širší pojetí a starší historii. Zaměřená byla na ochranu před zbraněmi hromadného ničení, nechyběla ani tělesná příprava, která se podobala přespolnímu běhu, který byl spojen s hodem granátem a střeleckou přípravou ze vzduchovky. V rámci branné výchovy měli žáci možnost seznámit se se základy první pomoci a naučit se nácviku ožívování, orientaci v mapě a terénu a s prací s kompasem.

Výraznou složkou výuky byla ideologická stránka, kde se žákům velmi důrazně vštěpoval určitý pohled na fungování světa. Tato ideologie se prosazovala za dob první republiky, kde se branná výuka poprvé zavedla a byla součástí výuky. První známá snaha o zavedení předvojenské přípravy, později již více známé branné výchovy, vznikla již v době průběhu první světové války. V současnosti neexistuje žádná příprava podoby branného cvičení, branné výchovy nebo jakákoli příprava na mimořádnou událost, nebezpečnou situaci nebo vojenský konflikt, která by dokázala připravit nejen žáky na mimořádnou událost, ke které může dojít kdykoli v průběhu života, a to v případě automobilové nehody, požáru, záplav nebo jiné živelné pohromy (npmk.cz, 2022).

2.2 Armáda České republiky

Ozbrojené síly České republiky tvoří tři složky. Hlavní a největší složku tvoří Armáda České republiky, následuje Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Vrchním velitelem ozbrojených sil je aktuální prezident České republiky. AČR může být v případě potřeby nasazena do všech klimatických pásů s výjimkou polárního. Ke stanoveným úkolům mají mít ozbrojené síly ČR do 27 tisíc vojáků z povolání. V letech 2013-2015 byl tento počet dočasně snížen na počet 22 tisíc vojáků z povolání (Dlouhodobý výhled pro obranu 2030, 2015).

AČR pomáhá občanům spolu s integrovaným záchranným systémem při likvidaci a minimalizaci následků havárií, po živelných katastrofách, například velkých povodních nebo velkého množství sněhu a také při likvidování ohnisek s nebezpečnou nákazou. Ozbrojené síly

pomáhají Policii ČR při bezpečnostním ohrožení větších rozměrů a jakéhokoli charakteru (acr.army.cz, 2019).

2.2.1 Historie Armády ČR

Po vzniku samostatného Československého státu roku 1918 se prvním nejvyšším orgánem s vojenskou správou stal Výbor národní obrany, určeným Národním výborem 30. října, jako jeho součást pověřeným řízením všech záležitostí týkající se armády a obranou státu. V prosinci stejného roku vzniklo Ministerstvo národní obrany, veškeré úkoly vojenského velitelství přešly na něj. Ve 30. letech byla prioritou státu obrana, především před hrozbou ze strany Německa.

Základem organizace národní obrany ministerstva byly odbory, mezi kterými byl presidiální odbor, který se dále dělil na tři oddělení, vojenské, politické a administrativní. Do roku 1926 i zahraniční oddělení, které bylo přiděleno k oddělení hlavního štábu. Ministerstvo národní obrany mělo po polovině 20. let další odbory: všeobecně vojenský odbor, dělostřelecký a zbrojní odbor, letecký odbor, technický odbor, správní odbor a politicko-právní odbor. Poradní sbor ministra byl Armádní poradní sbor, ten měl na starost organizaci armády, výcvik, mobilizaci, operační a nástupový plán apod. V roce 1926 se stala poradním orgánem Francouzská vojenská mise, která byla nakonec zrušena 31. ledna 1939.

V roce 1939 15. března, kdy nacistické Německo obsadilo Československo, Ministerstvo národní obrany následně ukončilo činnost k 31.12.1939. V Londýně dne 22. července 1940, bylo vytvořeno Ministerstvo národní obrany, které bylo několikrát reorganizováno, naposled v roce 1944. Následující léta bylo rozhodování a řízení stále více pod orgány komunistické strany Československa (mocr.army.cz, 2019).

V Londýně v lednu roku 1943 byl vytvořen Štáb, který měl za úkol vybudovat Československou brannou moc, na podzim 1944 byl tento Štáb nahrazen Hlavním velitelstvím Československé branné moci. Velitelství převzalo úkoly po Štábu, vypracovalo plán pro výstavbu poválečné Československé armády, stíhalo válečné zločince, účastnilo se jednání Mezispojeneckého výboru k udržení příměří a také se zajímalo o repatriaci Československých občanů.

Již v květnu 1945 vznikla první organizace československé branné moci, jehož strukturální uspořádání vycházelo z předválečného uspořádání ministerstva a Hlavního štábu. Koncem roku 1945 byla ukončena branná pohotovost státu. Do převratu roku 1948 se armáda nepřipojila a zůstala neutrální. Byl to ovšem zásadní moment pro československou armádu,

kdy následovala vlna čistek velitelského sboru, která se dotkla i vojáků v základní službě. V roce 1950 došlo k reorganizaci čs. armády a z Hlavního štábu čs. branné moci se stal Generální štáb čs. branné moci a od roku 1954 Generální štáb Československé lidové armády. Armáda se budovala tak, aby se co nejvíce podobala Sovětské armádě a byla připravena na sovětský konflikt roku 1953 mezi Východem a Západem. Byla posílena obrana západní hranice ČSR a teritorium bylo rozděleno do dvou okruhů. Byla vyhlášena branná pohotovost a ministerstvo s Hlavním štábem tvořili Hlavní Velitelství. Na podzim 1961 přišel pokyn z Moskvy a československé velení začalo stavět Československý front pro případ války, který měl být začleněn do bojových sestav vojsk Varšavské smlouvy.

Na jaře 1968 při nastoupené reformě vznikly nové profesní i zájmové organizace. Tento demokratizační proces byl přerušen v noci z 20. na 21. srpna 1968 invazí vojsk Varšavské smlouvy pěti států. Při květnové prověrce 1969 v Československé lidové armádě bylo propuštěno 6500 vojáků z povolání. V roce 1972 byla převedena Pohraniční stráž pod správu Ministerstva vnitra a v roce 1976 vznikla část armády jako Civilní obrana.

Koncem sedmdesátých let byla zavedena moderní bojová technika a organizace měla jen jeden typ divizí. Druhá polovina osmdesátých let přinesla uklidnění vztahů mezi Západní a Východní velmocí a snahu snížit počet konvenčních a jaderných zbraní a následně i snížení počtu Sovětské armády i ČSLA.

Přelom roku 1989 a 1990 přinesl především ukončení mocenského dohledu nad armádou, zrušení politických stran a oslovení soudruhu. Z Československé Lidové armády se stala Československá armáda. Politické jednání se Sovětským svazem přinesli dohodu o stažení sovětských vojsk do 30. června 1991 z celého území Československa. Následně zanikla dne 1. července Varšavská smlouva.

Po rozdělení 1. ledna 1993 na Českou a Slovenskou Federativní republiku vznikla Armáda České republiky (acr.army.cz, 2019).

2.2.2 Současný stav Armády České republiky

V roce 1993 kdy vznikla AČR řešil Generální štáb úkoly s rozdělením bývalé federativní armády a snažil se vytvářet armádu, která zabezpečuje území ČR. Tento Štáb přímo velel a řídil vojska a také rozsáhlou reorganizaci AČR, která začala jejím vznikem a vycházela z Koncepce výstavby AČR do roku 1996. V průběhu reorganizace došlo ke snížení počtů armády, svazků a techniky, ke změně divizního systému na brigádní a v roce 2005 po dokončení reorganizace vznikla profesionální AČR.

Po přijetí ČR v roce 1999 do Severoatlantické aliance byly jednotky AČR začleněny do společných mnohonárodních sil okamžité a rychlé reakce. Postupně se vybuďoval systém velení a řízení podobný systémům zemí NATO, i jejich standardy se zavedly do výcviku vojsk. Generální štáb AČR je od 1. dubna 2004 pod správou Ministerstva obrany ČR (acr.army.cz, 2019).

Vláda v roce 2015 schválila rámec pro obranné plánování Dlouhodobý výhled pro obranu 2030. Tento dokument je vodítkem obranného plánování, zejména tvorby pětiletého střednědobého plánu. Tvoří analýzy bezpečnostního prostředí a hrozeb, kterým bude ČR společně s NATO a EU vzdorovat (The long term perspective for defence 2030, 2015).

Obrana ČR tvoří tři pilíře, které obsahují zodpovědný přístup státu k obraně a spojeneckých závazků, akceschopné ozbrojené síly a občanskou povinnost k obraně státu. Vládní dokumenty jsou obranná strategie ČR, Bezpečnostní strategie ČR a na návrh ministra obrany rozhodnutí o struktuře a počtu ozbrojených sil ČR. Tyto dokumenty jsou definicí politicko-vojenské ambice, pro rozvoj, zajištění povinností a úkolů ozbrojených sil. Stanovují:

- při ozbrojeném konfliktu takového rozsahu, kdy bude ohrožena svrchovanost, územní celistvost ČR a její životní zájmy, budou nasazeny všechny síly a prostředky ozbrojených sil ČR včetně využití branné povinnosti;
- pro kolektivní obranu podle článku 5 Severoatlantické smlouvy, kdy nebude přímo ohroženo její území, poskytne ČR v případě potřeby pozemní a vzdušné síly předurčené k tomuto účelu v NATO, jejichž základ tvoří brigádní úkolové uskupení na bázi mechanizované brigády;
- pro mezinárodní operace, ke zvládnání hrozeb a krizí, bude ČR v závislosti na charakteru situace schopna souběžně nebo postupně vyčlenit:
 - praporní úkolové uskupení,
 - rotní úkolové uskupení pozemních sil (nebo ekvivalenty vzdušných sil),
 - uskupení do úrovně praporu, která jsou určena do pohotovosti sil rychlé reakce NATO (NATO Response Force) nebo EU (EU Battle Group),
 - malá speciální uskupení nebo skupiny odborníků, včetně úkolových uskupení speciálních sil;
- ozbrojené síly ČR mohou být nasazeny ve všech klimatických pásmech kromě polárních (Dlouhodobý výhled pro obranu 2030, 2015).

2.2.3 Druhy techniky a výzbroje AČR

Po rozdělení Československé federativní republiky na samostatnou Českou republiku se rozdělila i tehdejší výzbroj československé armády. Neustálá redukce financování AČR snižuje i její stav techniky a výzbroje. Zde je aktuální výpis některých zbraní a techniky které má Armáda ČR k dispozici.

2.2.3.1 Pěchotní zbraně

- Útočná puška CZ BREN 2 – Dle zkušeností ze zahraničí a výcviku vojáků, byla vyvinuta Českou zbrojovkou drhá generace moderní automatické útočné pušky – CZ BREN 2, která se řadí k nejdokonalejší na světovém trhu.
- Útočná puška 5,56 x 45 mm CZ 805 BREN A1/A2 – Zavedena v roce 2011, jako základní zbraň pro jednotlivce.
- CZ SCORPION EVO 3 S1 – osobní poloautomatická obranná krátká zbraň ráže 9 x 19 mm Luger. Používaná bezpečnostní silou a armádou na celém světě.
- Pistole CZ 75 SP-01 Phantom – Služební a obranná pistole se standartními rozměry.
- Samonabíjecí pistole Glock – Zbraň pro akční střelbu a služební zbraň. Rakouský výrobce.
- Pistole CZ P-10 C – Obranná a služební pistole. Vysoká spolehlivost, životnost a kultivované zvládnání výstřelu.
- Samopal 7,62 mm vzor 58 – osobní zbraň jednotlivce, příslušníci všech druhů vojsk AČR jím byli vyzbrojeni. Lehká automatická ruční zbraň.
- Univerzální kulomet vz. 59 7,62 mm – automatická zbraň určená ke zničení nekrytých a maskovaných skupinových cílů, zejména k umlčení živé síly do 600 m. Lze aplikovat ke střelbě na lehce pancéřovaný automobil.
- Lehký kulomet – 5,56 mm kulomet univerzální FN Minimi (M249 SAW) – plně samočinná dlouhá zbraň, kulomet s ráží 5,56 mm a 7,62 mm, který kupuje AČR.
- Těžký kulomet Browning ráže 12,7 mm M2 HBQCB – moderní systém řízení palby v dálkové ovládané věži v obrněném vozidle IVECO.
- Odstřelovací puška Sako TRG 22 – Vyrobena finskou zbrojovkou Sako. V AČR od 21 století.

- Odstřelovací puška Falcon – puška pro odstřelovače 12,7 mm. Jednoranná opakovací puška s uzamčenou komorou pro náboje.
- Těžká odstřelovací puška Barret – Poloautomatická velkorážní puška s robustní konstrukcí vyráběná v USA, kterou používá mnoho armád na celém světě.
- Kulomet KPVT 14,5 mm – záklužová automatická zbraň vyvinutá v Rusku. Rychlost střely 900 m/s. Zničí i lehce pancéřované cíle, popřípadě i automobilní techniku.
- Automatický kanón 30 mm 2A42 – Jedna z nejúčinnějších zbraní jednotky mechanizovaného vojska.
- Granátomet 30 mm AGS-17 – automatická zbraň, která je určena k umlčení živé síly, zničení kulometu, bezzáklužového a protitankového kanónu protivníka, automobilové techniky a málo pancéřované cíle protivníka.
- Tankový kulomet PKT 62 mm – Univerzální lehký kulomet vyrobený v Rusku z dílen konstruktéra Kalašnikova. Určen jako podpůrná doplňková výzbroj.
- Kulomet NSV 12,7 mm – Vyroben v Rusku. Patří k výzbroji tanků, obrněného transportéru a mechanizované jednotky. Pro protivzdušnou obranu tankové a mechanizované jednotky.
- Pancéřovka RPG-7 (RPG-7V) - Je reaktivní protitankovou zbraní bez zpětného rázu s předním nabíjením. Základní ruční protitanková výzbroj mechanizované jednotky. Použití na zničení tanků, bojového vozidla pěchoty a na ostatní obrněné prostředky protivníka, ale i k zničení úkrytu polního, zděného a betonové stavby.
- Reaktivní RPG-75 protitankový granát – 68 mm k jednorázovému použití k ničení obrněného a opevněného cíle. Pro mechanizované jednotky.
- Minomet 60 mm lehký ruční, vzor 99 „ANTOS“ – k umlčení a zničení pěchoty a palebné síly protivníka nekrytého v okopu a úkrytu, převážně kde nelze protivníka zničit zbraněmi přímou střelou.
- Minomet 81 MM – MX2 – KM – Nemá brzdovratné zařízení.
- Carl Gustav – protitanková zbraň, bezzáklužová.
- Ruční raketový protitankový systém RBS-70 Saab Bofors Synamics – Protiletadlový raketový komplet krátkého dosahu v dálce 5-10 km.

2.2.3.2 Pozemní technika

○ **Vojenská bojová vozidla**

- Lehké obrněné vozidlo Iveco LMV
- Obrněné vozidlo Dingo 2 CZ
- Dělostřelecký systém ARTHUR
- Průzkumný komplet SNĚŽKA
- Obrněný transportér OT-90-DP
- Tatra 815-7 RAM
- Tank T-72M4 CZ
- Bojové vozidlo pěchoty 2 (BVP-2)
- MT-LB
- VOV-1p
- R5M1p
- Zařízení odpalovací 9A35M
- Mostní tank MT-72
- Vyprošťovací tank VT-72M4 CZ
- Vyprošťovací pásové vozidlo VPV
- Automobilní jeřáb AD-30
- Automobilní jeřáb ASD-28
- Automobilní jeřáb AD-20
- Tatra 815 AV15 8x8
- Dílna technické pomoci DTP-90/72
- Automobilní víceúčelový jeřáb AV-14
- 120 mm samohybný minomet PRAM
- Land Rover Defender 130 Kajman
- Lehký průzkumný a pozorovací komplet LOS
- Lehké obrněné vozidlo průzkumné „LOV-Pz“
- Kulový obrněný transportér Pandur II 8x8
- Protiletadlový raketový komplet 2K 12M KUB M (SA-6 GAINFUL)
- 152 mm samohybná kanónová houfnice

○ **Vojenská zabezpečovací vozidla**

- Land Rover DEFENDER
- Cisternový automobil CITRA-M
- Cisternový automobil CA-18
- Cisternový automobil CAP 6M
- TATRA 815-2 Multilift Mk.IV
- T-815-2 Klaus KM

- Nákladní automobil TATRA 810
- Automobil T-815 8x8 tahač přívěsů
- PODVALNÍK P-50 ELINST 24 V
- PODVALNÍK P-50 N
- PŘEPRAVNÍK VPE 45 T
- Střední nákladní automobil TATRA 815 4x4
- T 815 26 265 8x8.1R s přepravní plošinou 20-VP
- Univerzální dokončovací stroj – UDS 214
- AUTOMOBIL T 815 8x8 STEELBRO
- Nosič kontejnerů a kontejnerových plošin TATRA T815 6x6
- Nosič kontejnerové střední skříňové karosérie TATRA T815 4x4
- ASTS skříňová karosérie TATRA T810-Sk-1R0R26 13 177 6x6.1R
- ASTS kontejnerový přepravník TATRA T810-KP-1R0R26-13 177 6x6.1R
- ASTA s natahovacím zařízením TATRA T810-NaZ-1R0R26 13 177 6x6.1R
- **Vojenská zvláštní vozidla**
 - OZ-90
 - OT-90 AMB-S
 - Komplet BOŽENA 5
 - Univerzální nakladač UNC
 - T 815 CAS 32
 - Automobil Mercedes 6x6
 - Automobil Mercedes 4x4
 - Letištní sypač SY KO-3H
 - Malotraktor T-4 K 14
 - Univerzální dokončovací stroj UDS 114a
 - Vysokozdvihný vozík DVHM 3222 TM
 - Mechanizační prostředek MEPR 86
 - Motorový vlečný člun MO-634

2.2.3.3 *Letecká technika*

- Bojový letoun L159 ALCA
- CASA C-295M
- JAS-39 Gripen
- A-319CJ

- L-410
- W-3A SOKOL
- Mil Mi-8
- Mil Mi-17
- Mil Mi-24
- L-159 ALCA
- RAVEN RQ-11B
- Letoun AWACS pro ČR

2.2.3.4 *Ostatní*

- Pasivní sledovací systém Věra
- Vyprošťovací vozidlo na podvozku Tatra T-815-7 V 8x8
- Odmínovací komplet BOŽENA 5
- Motorový vlečný člun MO-634
- Pontonová mostová souprava PMS
- Pásový obojživelný transportér PTS-10
- Hasící vozidlo SPOT-55
- Kolový nakladač KN-251
- Buldozerové zařízení BZ T-815 (acr.army.cz, 2023)
- Automobil mostní AM-50
- Vznášedlo PEGAS 4M
- Zásahové vozidlo TATRA 815 8x8 VN (acr.army.cz, 2023).

2.2.4 **Přehled výzbroje a techniky AČR**

Aktuální přehled z 1.1.2023, který obsahuje přehled o výzbroji a technice, který je majetkem ozbrojených sil ČR. S-KOS je národním početním limitem pro kterýkoli smluvní stát, který podepsal Vídeňský dokument 2011, který omezuje počet konvenčního vyzbrojení a techniky v určených kategoriích (acr.army.cz, 2023).

Podle smlouvy S-KOS, která udává limit pro počet techniky a výzbroje má AČR velký podstav. I přes snahu a částečnou modernizaci je AČR dlouhodobě podfinancována a v současnosti není doplněna moderní výzbrojí a vojenskou technikou v souladu se standardy NATO.

Tabulka 1 - Přehled konvenční výzbroje a techniky v ČR (vlastní zpracování dle přehledu výzbroje a techniky Ministerstva obrany ČR, stav k 1. lednu 2023)

Kategorie	Limitní počet	Skutečný počet ve vlastnictví OS ČR
Bojové tanky	957	82
Bojová obrněná vozidla	1367	385
Dělostřelecké systémy ráže 100 mm a více	767	172
Bojové letouny	230	39
Úderné vrtulníky	50	13

Tabulka 2 - Další konvenční výzbroj a technika ve vlastnictví OS ČR (vlastní zpracování dle přehledu výzbroje a techniky Ministerstva obrany ČR, stav k 1. lednu 2023)

Dopravní letoun (L-410 Turbolet, Airbus A-319CJ, CASA C-295M/MW)	14
Neozbrojený dopravní vrtulník (PZL W-3A Sokol)	10
Vrtulník bojové podpory (Mil Mi-8, Mil Mi-17/171)	23
Vozidlo se speciální nástavbou na podvozku bojového vozidla pěchoty a obrněného transportéru různého typu	167
Lehké obrněné vozidlo (BRDM-2, Dingo 2, IVECO)	137
Obrněné zdravotnické vozidlo, na které se vztahuje ustanovení Ženevské konvence pro zlepšení podmínek raněných a nemocných vojenských osob v poli z 12. srpna 1949 a nepodléhající omezení S-KOS a VD	36
Mostní tank MT-55 A	6

2.2.4.1 Vývoj osob v rezortu Ministerstva obrany ČR celkem

V následujících tabulkách lze pozorovat, jak počet profesionální Armády rok od roku klesá. V současnosti sice probíhá úspěšný nábor nových vojáků, ale stále není dostačující. Koncepte výstavby Armády České republiky 2030 uvádí, že v roce 2030 bude dostačující počet vojáků v AČR pro standardy NATO, k zajištění bezpečnosti a nasazení sil a prostředků při podpoře IZS. Podle této koncepce bude AČR vysoce akceschopná, vyzbrojena moderní bojovou technikou, doplněna připraveným a chybějícím personálem. Nadále bude rozšiřovat specializaci proti zbraním hromadného ničení a kybernetickou bezpečnost (Koncepte výstavby Armády České republiky 2030, 2019). Zda tomu tak opravdu bude, je ovšem otázka...

Tabulka 3 – Počet osob v rezortu od 1. 1. 1993 - 1. 1. 1999 (Účinnost zákona č. 76/1959 Sb.) (vlastní zpracování dle přehledu výzbroje a techniky Ministerstva obrany ČR, stav k 1. lednu 2023)

Rok	Gene- rálové	Důstoj- níci	Pra- porčíci	Poddů- stojníci	Vojáci z povolání	Občanští za- městnanci	Rezort celkem	MO	Vojáci základní služby
1992	49	27267	10625	108	38049	25286	63335		68630
1993	39	23592	9317	334	33282	23634	56916		54326
1994	30	21199	8488	696	30413	27726	58139		43178
1995	25	18965	7822	842	27654	26456	54110		36797
1996	21	17323	7725	1271	26340	27060	53400		32174
1997	19	15341	7196	1203	23759	21797	45556		32942
1998	23	14671	712	1150	22966	21481	44447		33281

- Počty osob k 1. 1. následujícího roku (k 1. 1. 1993 - počty za rok 1992) bez Vojenského zpravodajství.

Tabulka 4 – Počet osob v rezortu MO od 1. 1. 2000 - 1. 1. 2010 (Účinnost zákona č. 221/1999 Sb.) (vlastní zpracování dle vývoje skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992-2022, 2023)

Rok	Ge- ne- rá- lové	Vyšší dů- stoj- níci	Nižší Dů- stoj- níci	Pra- por- číci	Rot- mi- stři	Pří- prav- ný sbor	Dis- po- zice	Vo- já- ci z po- vo- lá- ní	Ob- čanští za- mě- st- nan- ci	Rezort MO celkem	Vojáci zá- kladní služby	Ak- tivní zá- loha
1999	29	6888	7323	6744	1761	976	-	23721	21301	45022	31185	-
2000	28	5700	7556	6607	2093	1200	-	23184	21157	44341	24955	-
2001	29	4531	6007	6428	2432	1200	-	20627	20888	41515	21235	-
2002	25	4153	5528	6489	3219	1507	328	21249	22675	43924	19783	-
2003	25	3244	4668	6552	4324	1409	833	21055	20808	41863	6359	-
2004	32	2865	4157	6339	6979	1281	592	22145	17288	39433	-	-
2005	32	2679	4111	6641	7834	1333	480	23110	14971	38081	-	1312
2006	32	2674	4162	6834	8977	949	601	24229	13358	37587	-	1112
2007	26	2589	4022	7206	8619	1196	676	24334	11946	36280	-	1101
2008	25	2464	3795	7363	8486	1341	629	24103	10575	34678	-	1087
2009	20	2286	3524	6969	8683	919	735	23136	9017	32153	-	1041

- Počty osob k 1. 1. následujícího roku (k 1. 1. 2000 - počty za rok 1999) bez Vojenského zpravodajství.

- Počty včetně dispozic (placených i neplacených) vojáků a vojaček z povolání.
- Sloupec Přípravný sbor obsahuje součet počtů čekatelů praporčíků, čekatelů důstojníků a ostatních studentů vojenských škol ve služebním poměru.
- Vojenská základní služba byla ukončena k 31. 12. 2004.

Tabulka 5 – Počet osob v rezortu MO od 1. 1. 2011 (účinnost zákona č. 221/1999 Sb. po novelizaci zákonem č. 272/2009 Sb.) (vlastní zpracování dle vývoje skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992-2022, 2023)

Rok	Gene- rá- lové	Vyšší dů- stoj- níci	Nižší dů- stoj- níci	Pra- por- číci	Pod- dů- stoj- níci	Muž- stvo	Pří- prav- ný sbor	Dis- po- zice	Vo- jáci z po- vo- lání	Ob- čan- ští za- měst- nanci	Státní za- měst- nanci	Re- zort MO cel- kem	Ak- tivní záloha
2010	22	2258	3255	6082	7637	1118	937	952	22261	8303	-	30564	1098
2011	22	2140	3319	6049	7399	1160	965	697	21751	8248	-	29999	1093
2012	18	2091	3376	6052	7375	1078	1067	676	21733	8288	-	30021	1128
2013	20	1981	3315	5875	6894	787	955	1184	21011	7530	-	28541	1214
2014	21	1942	3377	5944	6963	709	1266	642	20864	7487	-	28351	1227
2015	19	2027	3418	6224	7474	828	1464	516	21970	6411	1130	29512	1258
2016	25	2094	3596	6654	7829	1021	1485	480	23184	6515	1148	30847	1488
2017	28	2079	3739	6923	8364	1214	1422	482	24251	6691	1178	32120	2270
2018	27	2111	3877	7151	8800	1248	1346	445	25105	6796	1183	33084	2853
2019	29	2211	3889	7646	8764	1164	1592	604	25899	6896	1163	33958	3236
2020	31	2285	4103	8161	9075	1234	1258	474	26621	7017	1133	34771	3440
2021	31	2315	4223	8302	9110	998	1431	518	26928	7090	1109	35127	3615
2022	32	2343	4240	8419	9153	962	1471	577	27197	7096	1096	35389	4191

- Počty osob k 1. 1. následujícího roku (k 1. 1. 2011 - počty za rok 2010) bez Vojenského zpravodajství.
- Počty včetně dispozic (placených i neplacených) vojáků a vojaček z povolání.
- Sloupec Přípravný sbor obsahuje součet počtů čekatelů a ostatních studentů vojenských škol ve služebním poměru.
- Na základě Zákona o státní službě č. 234/2014 Sb. vznikla k 1. 7. 2015 kategorie "Státní zaměstnanci".

- Informace o aktivních zálohách jsou vedena v Integrovaném subsystému o službě a personálu od roku 2017.
- Hodnostní sbory od 1. 1. 2011 do současnosti:
 - přípravný sbor: vojín, svobodník, desátník, četař, rotný, rotmistr, nadrotmistr;
 - mužstvo: vojín, svobodník;
 - poddůstojníci: desátník, četař, rotný;
 - praporčíci: rotmistr, nadrotmistr, praporčík, nadpraporčík, štábní praporčík;
 - nižší důstojníci: poručík, nadporučík, kapitán;
 - vyšší důstojníci: major, podplukovník, plukovník;
 - generálové: brigádní generál, generálmajor, generálporučík, armádní generál (Ministerstvo obrany, 2023).

Z tabulek je patrné, že se v posledních letech začala AČR pomalinku rozrůstat o nové členy. Nábor probíhá úspěšně, ale pomalu. Za minulý rok ovšem nábor velmi vzrostl, to ale může mít za následek zhoršená situace mezi Ruskem a aliancí NATO a s tím spojená válka na Ukrajině.

3 SOUČASNÝ STAV PŘIPRAVENOSTI OBYVATEL NA MU

„Připravený občan. Připravený systém.“ (Koncepte ochrany obyvatelstva)

Ochrana obyvatelstva je sdružený systém, organizační a technické opatření, které zajišťuje ochranu života a zdraví obyvatel, majetku a životního prostředí před mimořádnou událostí nebo krizovou situací. Spolu s odpovídajícím právním vymezením je pro správnou funkci ochrany obyvatelstva nutné přiměřené zabezpečení systému pomocí personálu, finančních prostředků, materiálu a techniky (Koncepte ochrany obyvatelstva).

3.1 Obrana státu

Občanská povinnost je morální závazek, který se týká i obrany státu. Tato povinnost občanů k obraně státu v případě potřeby nezmizela ani po zániku profesionální Armády České republiky. Příprava občanů nebo přihlášení k Armádě kvůli obraně státu je dobrovolná, ale to pouze do doby, pokud není ohrožen stát nebo vyhlášen válečný stav – v takových případech je už povinností bránit stát. Nejčastější známá možnost, jak se podílet na obraně státu i v době míru, je vstoupit do aktivních záloh. V těchto zálohách se jedinci připravují v případě potřeby na plnění úkolů ozbrojených sil nejen během stavu ohrožení státu, ale také válečného stavu. Další z možností, jak se připravit na obranu státu pro občany České republiky, je účastnit se i v době míru dobrovolného vojenského cvičení a také získávat vědomosti a zkušenosti v oblasti používání zbraní nebo zdravotní a první pomoci (Ministerstvo obrany České republiky, 2017).

3.2 Armáda a záchranné práce

AČR plní nejen úkoly z mezinárodních závazků, ale také pomáhá složkám IZS při záchranných pracích, při nebo po mimořádných událostech, ekologických nebo průmyslových haváriích. Dočasně je nasazen organizovaný vojenský útvar a také vojenské potřebné zařízení, spolu s vojenským vybavením pod hlavním velením oprávněného velitele nebo náčelníka. K takovému nasazení dochází pouze pokud příslušný správní úřad, případně orgán územní samosprávy nebo požární ochrany anebo vojenský záchranný útvar nedokážou vlastní silou zajistit záchranné práce. Takovou pomoc může vyžádat hejtman a starosta obce u náčelníka generálního štábu, jenž rozhoduje o jejich nasazení. Pokud hrozí nebezpečí z prodlení, můžou žádat velitele z nejbližšího útvaru. Při velkém ohrožení České republiky má rozhodnutí vláda z návrhu ministra vnitra. Vojenské záchranné útvary lze použít i v plnění humanitárního úkolu civilní ochrany (Laucký, 2009).

Nejsilnější složkou IZS jsou ozbrojené síly a prostředky, které patří k ostatním složkám. Využívají se při mimořádných a krizových situacích, především při likvidačních pracích po povodních, ale byly využity i k ochraně obyvatel při pandemii koronaviru. Při této události bylo využito 20 000 vojáků, kteří kontrolovali hranice, dělali hromadné mobilní odběry, starali se o nemocné, vypomáhali v nemocnicích a jiných sociálních zařízeních, podíleli se na výstavbě polního záložního zdravotnického zařízení, vybudovali očkovací centra a mnoho dalších. Někteří vojáci nečekali na rozkazy a na povolání do služby, ale pomáhali jako dobrovolníci, kde bylo potřeba (armáda vs covid.pdf, 2021).

Nasazení sil a prostředků AČR je plánovaná pomoc na vyžádání, kterou povolává ministerstvo vnitra generální ředitelství HZS ČR.

3.3 Ochrana obyvatelstva

Koncepce ochrany obyvatelstva představuje nový širší pohled, který počítá se vznikem neočekávaných událostí a vývojem společnosti. Ochrana je zde chápána jako systém pro prevenci, připravenost a odezvu vzhledem MU a KS, kde je cílem především ochrana života také majetku a životního prostředí (Koncepce ochrany obyvatelstva).

Stupeň připravenosti obyvatel k ochraně, obraně a vzájemné pomoci, záleží především ze získaných znalostí z teorie a praktik směřovaným k vlastní ochraně a poskytování pomoci druhým.

3.4 Právní předpisy

Za stavu ohrožení státu může Ministerstvo obrany nařídit výběrové doplnění stanovených vojenských útvarů povoláním předurčených vojáků v záloze k výkonu mimořádné služby dle aktuálních požadavků a potřeb ozbrojených sil.

Za válečného stavu nařizuje prezident republiky na návrh vlády mobilizaci ozbrojených sil, čímž dojde k hromadnému doplnění vojenských zařízení a útvarů osobami, potřebným materiálem a majetkem (Ministerstvo obrany České republiky, 2017).

Legislativní předpisy v oblasti ochrany obyvatelstva jsou:

Mezinárodní legislativa

- Vyhláška č. 65/1954 Sb., ministra zahraničních věcí o Ženevských úmluvách ze dne 12. srpna 1949 na ochranu obětí války.

- Sdělení č. 168/1991 Sb., federálního ministerstva zahraničních věcí.
- Sdělení č. 85/2007 Sb., Ministerstva vnitra o vyhlášení nových voleb do zastupitelstva obce.

Národní legislativa obecná

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky.
- Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady.
- Vyhláška č. 110/1993 Sb., České národní banky.

Národní legislativa oborová

- Státní a územní správy

- Zákon č. 2/1969 Sb., České národní rady.
- Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

- Krizový management

- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.
- Zákon č. 240/2000Sb., o krizovém řízení (Krizový zákon).
- Zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území.
- Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).
- Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací.
- Nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury.
- Vyhláška č. 165/2008 Sb., kterou se stanoví rozsah a struktura údajů.
- Vyhláška č. 186/2002 Sb., Ministerstva financí.
- Vyhláška č. 281/2001 Sb., Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

- Vyhláška č. 328/2001 Sb., Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému.
- Vyhláška č. 380/2002 Sb., MV k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

– **Obrana**

- Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky.
- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.
- Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon).
- Nařízení vlády č. 51/2004 Sb., o plánování obrany státu.
- Vyhláška č. 280/1999 Sb., Ministerstva obrany.
- Sdělení č. 66/1999 Sb., Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky k Severoatlantické smlouvě.

– **Veřejný pořádek a bezpečnost**

- Zákon č. 553/1991 Sb., České národní rady o obecní policii.
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

– **Hospodářská opatření a průmysl**

- Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy).
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy.
- Vyhláška č. 498/2000 Sb., Správy státních hmotných rezerv o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy.
- Vyhláška č. 225/2001 Sb., Ministerstva průmyslu a obchodu, kterou se stanoví postup při vzniku a odstraňování stavu nouze v teplárenství.
- Vyhláška č. 481/2005 Sb., kterou se vydává Dispečerský řád plynárenské soustavy České republiky.
- Vyhláška č. 79/2010 Sb., o dispečerském řízení elektrizační soustavy a o předávání údajů pro dispečerské řízení.

- Vyhláška č. 80/2010 Sb., o stavu nouze v elektroenergetice a o obsahových náležitostech havarijního plánu.
 - Vyhláška č. 344/2012 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu.
- **Životní prostředí**
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí.
 - Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.
 - Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.
- **Jaderná bezpečnost a zákaz chemických, biologických a toxických zbraní**
- Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie.
 - Zákon č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní.
 - Zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxických zbraní a o změně živnostenského zákona.
 - Nařízení vlády č. 11/1999 Sb., o zóně havarijního plánování.
 - Vyhláška č. 307/2002 Sb., Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.
 - Vyhláška č. 318/2002 Sb., Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.
 - Vyhláška č. 319/2002 Sb., Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.
- **Chemické látky a odpady**
- Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií.
 - Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů.
 - Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích.
 - Nařízení vlády č. 254/2006 Sb., o kontrole nebezpečných látek.
 - Vyhláška č. 64/1987 Sb., ministra zahraničních věcí o Evropské dohodě.
 - Vyhláška č. 376/2001 Sb., Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zdravotnictví o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.
 - Vyhláška č. 381/2001 Sb., Ministerstva životního prostředí.

- Vyhláška č. 383/2001 Sb., Ministerstva životního prostředí.
 - Vyhláška č. 103/2006 Sb., o stanovení zásad pro vymezení zóny havarijního plánování a o rozsahu a způsobu vypracování vnějšího havarijního plánu.
 - Vyhláška č. 250/2006 Sb., kterou se stanoví rozsah a obsah bezpečnostních opatření.
 - Vyhláška č. 255/2006 Sb., o rozsahu a způsobu zpracování hlášení.
 - Vyhláška č. 256/2006 Sb., o podrobnostech systému prevence závažných havárií.
 - Vyhláška č. 402/2011 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností chemických látek.
- **Utajované informace a ochrana osobních údajů**
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.
 - Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací.
 - Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací.
- **Požární ochrana**
- Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně.
 - Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky.
 - Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně.
 - Vyhláška č. 246/2001 Sb., Ministerstva vnitra o stanovení podmínek.
 - Vyhláška č. 247/2001 Sb., Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek.
- **Zdravotnictví**
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.
 - Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování.
 - Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě.
 - Vyhláška č. 101/2012 Sb., o podrobnostech obsahu traumatologického plánu.
 - Vyhláška č. 195/2005 Sb., kterou se upravují podmínky předcházení.
 - Vyhláška č. 240/2012 Sb., kterou se provádí zákon o zdravotnické záchranné službě.
- **Veterinářství**
- Zákon č. 246/1992 Sb., České národní rady na ochranu zvířat proti týrání.

- Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů.
- Vyhláška č. 389/2004 Sb., o opatřeních pro tlumení slintavky a kulhavky.
- Vyhláška č. 36/2007 Sb., o opatřeních pro tlumení aviární chřivky.

– **Povodňová ochrana**

- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů.
- Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu.
- Vyhláška č. 471/2001 Sb., Ministerstva zemědělství o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly.
- Vyhláška č. 236/2002 Sb., Ministerstva životního prostředí o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území.
- Vyhláška č. 216/2011 Sb., o náležitostech manipulačních řádů a provozních řádů.
- Vyhláška č. 178/2012 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků.

– **Ostatní**

- Zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii.
- Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.
- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.
- Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy.
- Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů.
- Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě.
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném (zákony pro lidi.cz, 2022).
- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích.
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

Branná povinnost vzniká každému občanu České republiky dovršením 18 let, a to v plnění úkolů ozbrojených sil, při stavu ohrožení státu nebo válečného stavu na základě nařízení vlády (Armáda, branné zákony, civilní služba, 2003).

Definice krize a krizové situace není v současném řádu stanovena zcela exaktně. Český právní řád obsahuje sice krizový zákon, problém však nastává v terminologii i v samotném chápání rozsahu.

3.5 Krizové stavy

Krizová situace a mimořádná událost jsou podle zákona narušením kritické infrastruktury nebo jiných nebezpečí, při kterých je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (Krizový zákon č. 240/2000).

Obecně se mimořádná událost rozděluje podle různosti charakteru:

- globální ohrožení – válka.
- lokální ohrožení – záplavy, epidemie nebo přírodní pohromy apod.

Vyhlášení krizového stavu předchází následující podmínky:

- vznik situace nebo její hrozba,
- rozsah výjimečné vzniklé nebo jiné škodlivé situaci, případné hrozby z následků,
- použitím krizového opatření (Adamec, 2012).

Krizový stav podléhá kategorii podle:

- délky trvání,
- intenzity a dopadu,
- velikosti zasažené oblasti,
- počtu obyvatel, které byly zasaženy jejími následky.

Působení škodlivých dopadů rozlišujeme podle intenzity:

- 0 – zanedbatelná z hlediska životů občanů,
- 1 – nedůležitá z hlediska životů občanů,
- 2 – důležitá z hlediska životů občanů,
- 3 – závažná z hlediska životů společnosti,
- 4 – velmi závažná z hlediska životů společnosti,
- 5 – ohrožující existenci či podstatu společnosti (Laucký, 2009).

Vyhlašování stavů závisí na intenzitě, velikosti hrozby, rozložení a délce trvání. V České republice rozlišujeme celkem čtyři druhy stavů a to:

Tabulka 6 - Krizové stavy (vlastní zpracování podle HZSČR)

Druh	Vyhlašující orgán	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Stav nebezpečí	Hejtman	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektu kritické infrastruktury	Celý kraj nebo část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda	V případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení	Celý stát	Bez omezení

3.5.1 Měkké cíle

Měkké cíle jsou veřejná frekventovaná místa, lehce dostupné objekty, místa s nevojenským charakterem, která nemají stálý dohled a kontrolu ozbrojených složek nebo jinou ochranu, popřípadě jsou zcela bez kontroly a ochrany. Tato místa a objekty jsou typické pro velkou a stálou nebo dočasnou koncentraci osob, které spojuje kultura, symbolika, náboženský význam nebo jsou provázáni částí infrastruktury státu, přičemž narušení tohoto systému by způsobilo negativní dopad na obyvatele.

3.5.2 Mimořádná situace

Mimořádná situace vznikne důsledkem hrozeb nebo působením mimořádné události v prostředí. Tyto situace bývají řešeny běžným způsobem složkami integrovaného záchranného systému, bezpečnostním systémem, systémem ochrany ekonomiky, obrany apod. a příslušným orgánem za používání jejich běžného oprávnění, postupů a při běžné spolupráci bez vyhlášení krizového stavu (Lošek, 2018).

3.5.3 Mimořádná událost

Mimořádná událost je termín stanovený zákonem pro následky rizik a hrozeb zapříčiněné antropogenní nebo přírodní událostí. Krizový zákon definuje krizovou situaci jako mimořádnou událost, narušení kritické infrastruktury nebo jiného nebezpečí, při kterém je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (krizový stav). Z definice je zřejmé, že zákon počítá v krizovém řízení spolu se zvládnutím situace i se zapojením rozsáhlých řad subjektů jako veřejné správy, složky IZS, subjekty kritické infrastruktury apod. (Zákon č. 240/2000 Sb.).

3.5.4 Krizový jev

Krizový jev je prvotním okamžikem nebo časovým úsekem, který může změnit následující vývoj daného děje nebo systému. Většinou přitom zvažujeme negativní působení mimořádné události a účinky typu pokles funkcí nebo výkonů systémů apod.

Krise je rozhodujícím momentem nebo současnou částí, ze které může vzniknout proměna daného vývoje děje nebo v systému. Jedná se o velmi komplexní a nebezpečnou situaci nebo průběhů dějů v životě společnosti, přírody, činnosti technických nástrojů nebo technologických postupů, které negativními důsledky mohou závažně ohrozit jejich funkce, eventuálně existenci (Fiala, Miloš a Josef Vilášek, 2010).

3.5.5 Krizová situace

Krizová situace je ohraničený a vymezený průběh jevu a procesu v čase a prostoru, který vznikne po narušení rovnoměrného stavu sociálních, přirozených, technologických systémů a procesů. V takovém důsledku je ohrožena příroda, ekonomika, život obyvatel, nematnou a hmotnou hodnotu státu nebo oblasti a jeho obyvatelstva a může narušit funkci institucí veřejné správy. Je to stav, který svým charakterem, nepříznivým účinkem a velikostí závažně naruší, popřípadě přemění ekonomický nebo sociální vývoj státu, oblastního celku nebo určitého subjektu.

3.5.6 Krizové řízení

Krizové řízení je velmi důležitou součástí řešení KS, jedná se však pouze o obecné postupy a nástroje krizového řízení, které mají rozšířené uplatnění. Tyto zásady lze uplatnit na úrovních obcí nebo jejich součástí, případně podniků. Je třeba pamatovat, že zákon nám v takové situaci při aplikaci těchto postupů krizového řízení nedává žádné pokyny.

3.5.7 Krizový stav

KS vyhláší příslušný orgán veřejné správy na vytyčeném území pro řešení krizové situace v návaznosti na její charakter a rozsah. Jedná se o společenský, přírodní, technický nebo technologický stav systému, který je odlišen od stabilního stavu a působí destruktivně na celý systém, popřípadě na některé části (Šenovský, Šenovský a Oravec, 2020).

3.5.8 Hodnocení rizik

Analýza hrozeb pro Českou republiku z roku 2015 identifikovala 22 typů možného nebezpečí s nepřijatelným rizikem, které vychází z historických dat o podobných mimořádných událostech. Jedna z hlavních hrozeb, a to vojenské napadení, byla však z těchto kategorií vyloučena, protože má svůj vlastní vypracovaný samostatný systém plánování a připravenost.

Velmi aktuální, především v poslední době, je hrozba terorismu. Je zařazena do „narušení zákonnosti velkého rozsahu“, která je součástí vnitřní problematiky bezpečnosti.

Pro následnou tabulku s identifikovanými typy nebezpečí lze předpokládat vyhlášení některého z krizových stavů. Pro takové situace je vhodné přijmout veškerá opatření, která mohou vést ke snížení nebo eliminaci možného rizika a v rámci jejich systému krizového plánování vypracovat nové typové plány (PAULUS, F., 2015).

Uvedená rizika lze podle potřeby upravit, odebrat nebo přidat jiné aktuální riziko, popřípadě kombinaci událostí s nepřijatelným rizikem.

Tabulka 7 - Typy nebezpečí s nepřijatelným rizikem (Vlastní zpracování dle Šenovského, Šenovského a Oravce, 2020)

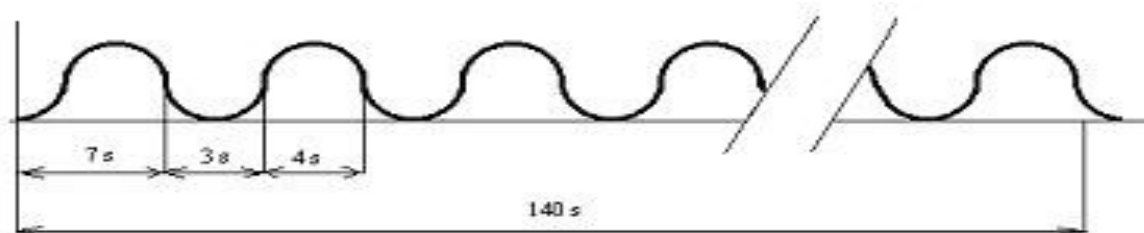
Kategorie		Typy
Naturogenní	Abiotické	Dlouhodobé sucho
		Extrémně vysoké teploty
		Přívalová povodeň
		Vydatné srážky
		Extrémní vítr
		Povodeň
	Biotické	Epidemie – hromadné nákazy osob
		Epifytie – hromadné nákazy polních kultur
		Epizootie – hromadné nákazy zvířat
Antropogenní	Technogenní	Narušení dodávek potravin velkého rozsahu
		Narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací
		Narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury
		Zvláštní povodeň
		Únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení
		Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu
		Narušení dodávek plynu velkého rozsahu
		Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu
		Radiační havárie
		Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu
	Sociogenní	Migrační vlny velkého rozsahu
		Narušování zákonnosti velkého rozsahu (včetně terorismu)
		Ekonomické

Při vzniku těchto situací, je důležité včasné a přesné varování a vyzoomění obyvatel.

3.6 Varování

Jednotný systém varování a vyrozumění je v ČR od roku 1991. Základem tohoto systému je síť s koncovými prvky varování (poplachové sirény a místní informační systém). Tyto zabezpečí spolehlivě a včasné varování obyvatel před hrozcí nebo již nastalou mimořádnou událostí, která ohrožuje životy, zdraví a majetky osob. Koncové prvky varování jsou dálkově ovládané prostřednictvím bezdrátové přenosové soustavy z vyrozumívacího centra, které se nacházejí zejména na operačním a informačním středisku hasičského záchranného sboru kraje.

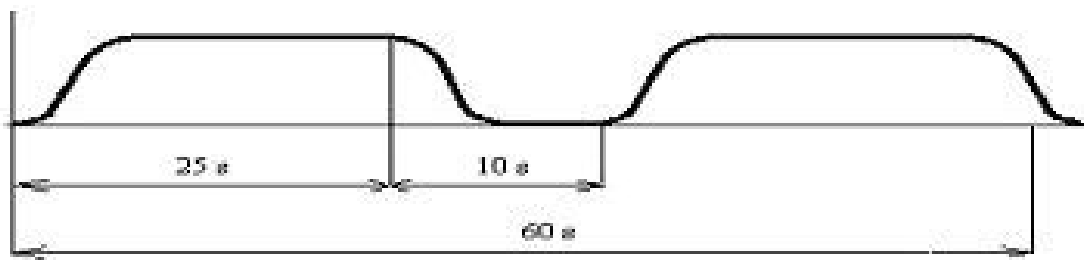
Obyvatelé jsou v případě ohrožení nebo vzniku mimořádné události varování zejména prostřednictvím varovného signálu „Všeobecná výstraha“. Takový signál se vyhláší kolísavým tónem sirén, a to po dobu 140 sekund a může být vyhlášen třikrát po sobě v zhruba třímínutovém intervalu. Po doznění tohoto signálu následují mluvené varovné informace, kterými jsou sdělovány obyvatelům primární údaje o povaze hrozcího nebezpečí. Toto poskytuje elektronický koncový prvek varování, který je schopný mluvené informace reprodukovat.

Obrázek 1 – Signál všeobecné výstrahy (HZSČR, 2022)

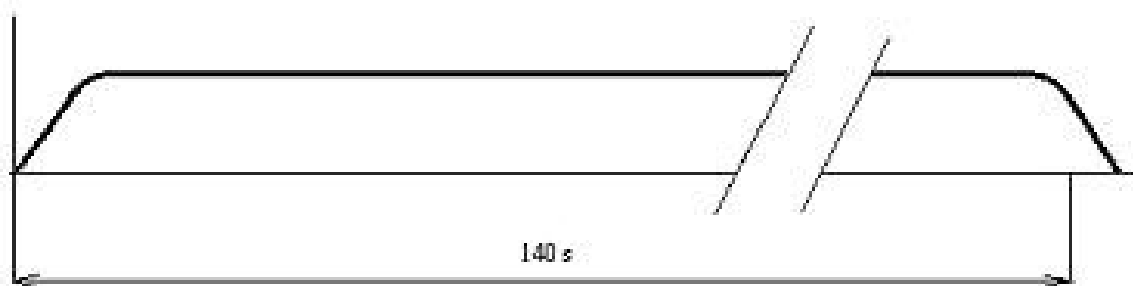
Obyvatelé mohou být dále informováni o podrobnějších tísňových informacích o dané situaci a co by měli obyvatelé v takové situaci dělat. Při varování obyvatel má Hasičský záchranný sbor České republiky právo na hromadná sdělovací prostředky a informovat obyvatel pomocí televize nebo rozhlasu. Tísňové informace jsou možné dát obyvatelům také koncovým prvkem varování, který umožňuje přímé hlasové vstupy nebo vozidly součástí integrovaného záchranného systému nebo jiným případným způsobem. V případě nutnosti, kdy nastane závažná mimořádná událost může Hasičský záchranný sbor České republiky poslat informace obyvatelům pomocí hromadných zpráv SMS.

Další signál (nikoli varovný), který mohou koncové prvky varování vysílat je „Požární poplach“, který se používá při svolávání jednotky požární ochrany. Takový signál se vyhláší přerušovaným tónem sirén v trvání 60 sekund.

Obrázek 2 – Signál požárního poplachu (HZSČR, 2022)

Pravidelně každou první středu v měsíci je na celém území České republiky akustická zkouška provozuschopnost JSVV. Od 12:00 se rozeznějí sirény a s nimi zkušební nepřerušovaný tón na dobu 140 sekund. Elektronický koncový prvek upozorní obyvatele před zahájením zkoušky hlasovým výstupem.

Obrázek 3 – Signál akustické zkoušky provozuschopnosti (HZSČR, 2022)

Aktuálně se na území České republiky nalézá více jak 9600 koncových prvků varování, které se dále dělí na koncový prvek varování (elektronické sirény a místní informační systémy) a na rotační sirény. Do budoucna se předpokládá využití elektronického informačního panelu k zobrazování varování a tísňových informací.

3.7 Evakuace obyvatelstva

Evakuací se rozumí soubor opatření s organizačními a technickými postupy, které zabezpečující přemístění osob, věcných prostředků a zvířat v předem určeném postupu a priorit z míst, kde jsou ohrožení obyvatelé mimořádnou událostí nebo krizovou situací do míst, které je připraveno pro evakuované a kde je připravena náhradní strava a ubytování (nouzové přežití), pro zvířata ustájení a pro věcné prostředky uskladnění. (Šenovský, 2020)

Evakuace je neúčinnější a nejrozšířenější opatření pro ochranu obyvatelstva i zvířat, ale používá se až jako poslední možnost. Provádí se z ohroženého místa mimořádnou událostí do místa, které je zajištěno pro evakuaci s náhradním ubytováním a stravou (HZSČR, 2023).

3.7.1 Rozdělení evakuace obyvatelstva

Za organizování evakuace obyvatel v obci má zodpovědnost starosta dané obce po dohodě s velitelem zásahu nebo se starostou obce s rozšířenou působností. Tato evakuace se rozděluje podle různých kritérií:

– **z hlediska opatření**

- Objektová – jedná se o jednu nebo více malých budov, administrativní, správní, technologické a další.
- Plošná – jedná se o část obce nebo města, případně celé město nebo větší územní prostor.

– **z hlediska doby trvání opuštění domova po dobu evakuačního opatření se realizuje**

- Krátkodobá – kde není předpoklad dlouhého trvání krizové situace.
- Dlouhodobá – kde se předpokládá, trvání krizové situace déle jak 24 hodin.

– **z hlediska způsobu realizace**

- Řízená – kde situaci řídí zodpovědné orgány.
- Samovolná – kde se lidé sami bez řízení přemísťují z ohrožených prostorů vlastními auty, pěšky nebo jinými prostředky.

3.7.1.1 Zásady pro evakuaci při opuštění domova:

- uhasit otevřený oheň,
- vypnout elektrické a plynové spotřebiče (kromě ledničky a mrazáku),
- uzavření hlavního přívodu vody a plynu,
- ověření, že i ostatní osoby v budově vědí o evakuaci,
- vložení dětem do kapsy oděvu lísteček se jménem, adresou případně datumem narození,

- zamezení volného pobytu zvířat, pokud jej nemůžete vzít s sebou. Pokud ano, nezapomenou na krmivo, vodu, náhubek, vodítko, přepravu apod.,
- použití prostředků improvizované ochrany nebo prostředků individuální ochrany, které budou poskytnuty,
- vzetí s sebou připravené evakuační zavazadlo,
- zamknutí domova, garáže, bytu a dalších staveb (HZSČR, 2023).

3.7.2 Úkryty

Hlavní způsob zabezpečení kolektivní ochrany je ukrytí obyvatel. Ukrytím se rozumí využití úkryty pro civilní ochranu a jiných vhodných prostor, které se přizpůsobují k ochraně obyvatelstva stavební nebo jinou úpravou.

Kolektivní ochrana je hromadná ochrana obyvatel proti účinkům a následkům ozbrojených konfliktů, velkých provozních havárií a živelních pohrom (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015).

Stálý úkryt se využívá pro ochranu obyvatelstva před následky zbraně hromadného ničení a vyhlášením vládou stav ohrožení státu nebo válečného stavu. Takové úkryty se používají v případě mimořádné události nebo krizové situace nevojenského charakteru z příčiny nerovnoměrných rozmístění a delší doby potřebné k zhotovení.

Stálý úkryt je tvořen trvalým ochranným prostorem v podzemní části stavby nebo stavba samotná. Stálé úkryty, které jsou aktuálně k dispozici, byly vybudovány mezi 50. až 80. lety 20. století především jako víceúčelové stavby. V kategorii stálé úkryty patří stálý tlakově neodolný úkryt, stálý tlakově odolný úkryt a ochranný systém podzemní dopravní stavby (HZSČR, 2023).

Improvizované úkryty jsou předem vybrané optimální a vyhovující prostory ve vhodných částech bytu, obytného domu, provozního nebo výrobního objektu, které bude upravovat fyzická nebo právnická osoba pro ochranu jejich zaměstnanců před mimořádnou událostí s využitím vlastních materiálů a finančních zdrojů.

Improvizovaný úkryt se používá i v době míru při velké havárii s rizikem kontaminace nebezpečnými látkami a účinky pronikavé radiace. Při vzniku mimořádné události slouží jako úkryt uzavřené místnosti v budovách, ale s možným poslechem televizním nebo rozhlasovým vysíláním.

- **Při úniku nebezpečné látky** – místnost by měla být ve vyšším patře a na opačné straně od místa úniku. (Nebezpečné látky jsou převážně těžší než vzduch, a tudíž se drží v přízemních patrech. Nebezpečné látky, které jsou lehčí než vzduch, jsou převážně prchavé a v terénu málo stáje. Je proto nepravděpodobné, že dokáží proniknout zavřeným oknem ve vyšších patrech.
- **Při úniku radioaktivních látek a ionizujícího záření** – místnost by měla být v suterénu, ve středové nebo sklepní části objektu, nejlépe bez oken, dveří a jiných větracích otvorů.
- **Další opatření pro minimalizaci průniku nebezpečných látek do objektu:**
 - vypnutí, uhašení a utěsnění veškeré ventilace v objektu (klimatizace, větrací systém, topidlo, digestoř, světlík),
 - utěsnění minimálních otvorů (klíčové dírky, otvor pro poštu apod.),
 - zavřít okna a samolepící páskou nebo tmely dobře utěsnit,
 - do roztoku s vodou namočit záclony a závěsy k improvizované ochraně.

3.8 Individuální ochrana obyvatelstva

Při mimořádné události a nebezpečí škodlivin se používají prostředky improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla. Jsou to prostředky, které mají lidé doma nebo jsou lehce dostupné a jednoduché, které lidé zvládnou připravit sami a které svým způsobem nahradí prostředky individuální ochrany.

Výdej prostředků individuální ochrany je zabezpečen v rozsahu:

- ochranné dětské vaky pro dítě do 1,5 roku,
- ochranná dětská kazajka pro dítě od 1,5 do 6 let,
- ochranná dětská maska pro dítě od 1,5 do 18 let,
- ochranná maska pro osobu umístěnou ve zdravotnickém a sociálním zařízení,
- ochranná maska pro doprovod osoby výše uvedené.
- ostatním obyvatelům budou umožněny podmínky pro nákup prostředků individuální ochrany ve specializovaných prodejnách. Jejich ceny jsou regulované (HZSČR, 2023).

3.8.1 Prostředky individuální ochrany

K bezprostřední ochraně před toxickými účinky nebezpečných látek se lze chránit improvizovanými prostředky pro ochranu dýchacích cest a povrchu těla. Základem improvizované ochrany je vhodné využít oděvy, které má k dispozici každá domácnost a pomocí kterých je možné chránit jak dýchací cesty, tak celý povrch těla.

Při použití takové ochrany je třeba dodržet několik zásad:

- celý povrch těla je nutné mít zahalen, žádný kousek místa nesmí zůstat nepokrytý,
- je nutné utěsnění všech ochranných prostředků,
- pro zlepšení a zvýšení ochrany ochrannými prostředky, je dobrá kombinace více těchto prostředků nebo několika vrstev látky.

– Ochrana hlavy

Pro ochranu hlavy je vhodné použít čepici, šátek a šálu, přes kterou se přetáhne kapuce, popřípadě nasadí ochranná přilba například z motocyklu, pracovní ochrannou přilbu, cyklistickou, lyžařskou apod. které chrání i před padajícími předměty.

– Ochrana obličeje a očí

Zvýšenou pozornost je nutné věnovat především obličeji a očím. Jedná se zde o kombinaci ochrany povrchu těla s ochranou dýchacích cest. Vstupní brána do těla dýchacími cestami, nos a ústa, je velmi přístupná, proto jí musíme věnovat velmi vysokou pozornost. Nejlepším způsobem je překrýt ústa a nos přehnutým kusem látky i na několikrát a nejlépe z flanelu nebo ručníku, lehce navlhčené ve vodě nebo ve vodném roztoku se sodou nebo kyselinou citrónovou, a připevněným v zátylku převázaným šátkem či šálou. Pro improvizovanou ochranu očí je nejvhodnější použít brýle, a to uzavřený typ například na potápění, plavání, lyžování a motocykl, u kterých je nezbytné přelepit větrací průduchy lepicí páskou. V případě, kdy nejsou k dispozici brýle, jdou oči prostým způsobem ochránit přetažením průhledným igelitovým sáčkem přes hlavu a jeho stažením gumou nebo tkanicí na úrovni lícních kostí.

– Ochrana trupu

Obecně platí zásada, že každý oděv nebo vrstva na těle, poskytuje určitou míru ochrany, přičemž platí čím více vrstev, tím vyšší ochrana těla. Nejvhodnější druh oděvu je:

- dlouhý zimní kabát,

- bunda,
- kalhoty,
- kombinéza,
- šustřáková sportovní souprava.

Veškeré oblečení je nutné dostatečně utěsnit u krku, rukávy a nohavice. U krku lze použít na utěsnění šálu nebo šátek, který se omotá kolem zvednutého límce. Bunda se utěsní v pase s použitím opasku nebo řemene. Veškeré netěsnosti ze zipů, zapínání a další trhliny v oblečení je nezbytné přelepit lepicí páskou. K veškerému ochrannému oblečení je vhodné použít plášť nebo pláštěnku proti dešti. Tyto se utěšňují pouze u krku, pokud jsou z pogumované nebo vrstvené tkaniny nesmí být pogumovaná strana zevnitř. Pokud není pláštěnka k dispozici, lze použít příkrývku, deku nebo plachtu, která se přehodí přes hlavu a co největší kus těla.

– Ochrana rukou a nohou

Nejvhodnější ochranný prostředek rukou jsou pryžové rukavice. Zde platí, čím větší a silnější vrstva materiálu, tím je ochrana vyšší. Vhodnější jsou prodloužené rukavice, které chrání zápěstí a také předloktí. Rukávy z oblečení, které přesahují přes rukavice a nejsou zakončeny nápletem nebo pryží, převážeme u okrajů řemínkem nebo provázkem. Pokud vznikne mezi rukávem a rukavicemi nechráněné místo, musíme jej ovázat nějakou látkou, šátkem, šálou, igelitem apod. Pokud nejsou dostupné žádné rukavice, obmotáme ruce a opět můžeme použít látku, šálu, šátek apod., tak aby byly alespoň na krátkou dobu uchráněny před přímým stykem s nebezpečnou látkou. Pro ochranu nohou jsou doporučené holínky, kozačky, vysoké boty z kůže nebo pryže. Pro dostatečnou ochranu je nutné zamezit nechráněnému místu mezi nohavicí a botou. Nohavice přesahující přes boty převážeme přes dolní okraj provázkem nebo řemínkem. Pokud není nohavice dostatečně dlouhá, nechráněné místo se musí ovinout a použít lze látku nebo šátek apod. Pokud byly použity nízké boty, je vhodné vyrobit návleky z igelitových sáčků nebo tašek.

Použití improvizované ochrany

Improvizovaná ochrana dýchacích cest a povrchu těla se používá:

- pro přesun osob do stálého úkrytu,
- pro únik ze zamořených území,

- pro překonání zamořených prostorů,
- pro ochranu v ochranných prostorech jednoduchých typů (OPJT),
- pro evakuované obyvatelstvo (HZSČR, 2014).

3.8.1.1 Příprava rodiny na krizové situace

Zjištění možných nebezpečí v místě bydliště a příprava na každou možnou událost je důležitá. Informovanost celé rodiny pro případ nebezpečí a určení místa setkání. Důležité je také seznámení s varovnými signály a pro případ požáru zakoupit hasicí přístroj.

– Potraviny a pitná voda

Pro případ mimořádné události je vhodné zakoupit trvanlivé potraviny a mít je odděleny od ostatních potravin s minimální trvanlivostí 18 měsíců a s konzumací i za studena nebo po snadné tepelné úpravě. Vhodná je minerální voda nebo pitná voda zabalená v umělohmotné nebo skleněné nádobě. Doporučuje se i kyselina citrónová ocet nebo jedná soda k výrobě roztoků na improvizovanou roušku při výronu plynů.

– Lékárnička

Nepostradatelný pomocník v domácnosti, a především při ošetřování drobných poranění.

Tabulka 8 - Doporučený obsah lékárníčky (Vlastní zpracování dle HZSČR)

• nůžky	• zavírací špendlík
• 3 kusy obvazů	• náplast
• rychloobvaz	• náplast s polštářkem
• trojcípý šátek	• gáza hydrofilní skládaná
• pryžové škrtidlo	• borová voda 2 % 100ml pro výplach očí
• oční kapky	• resuscitační rouška
• dezinfekční roztok	• obinadlo elastické
• injekční stříkačka sterilní 10 – 20ml k výplachu	
• léky: živočišné uhlí například carbocit	
• analgetika například acylpyrin nebo paralen	
• na alergické reakce například dithiaden	

– Děti a krizová situace

Před dětmi v krizové situaci je důležité nepůsobit zmateně, nervózně a vystrašeně. Děti rychle vstřebávají pocity z rodičů. Jistota dospělých je i jistotou dětí. Děti je vhodné zaúkolovat nějakým splnitelným činem, který pro ně bude zodpovědností.

– Ochranné vybavení

Rodina by měla mít připraveno pro každého člena v domácnosti nepromokavé oblečení nebo plášť s kapucí, gumové rukavice a vysoké boty.

– Energetický zdroj

Pro případ výpadku energie je doporučeno náhradní topné zařízení na uhlí, brikety nebo dříví. K vaření je doporučen vařič s petrolejovou nebo lihovou náplní i na pevný líh, ale lze použít i různé campingové vařiče s plynovou náplní. Pro světelný zdroj je nutná dostatečná zásoba náhradních baterií a zásoba svíček.

– Evakuační zavazadlo

Evakuační zavazadlo by mělo být lehce přenositelné, například cestovní kufr, sportovní taška, batoh apod. Mělo by obsahovat zásoby pro opuštění domova nejméně na 3 dny. Pro případ ohrožení nebo evakuace při mimořádné události nebo krizové situace (Laucký, 2009).

Evakuační zavazadlo by mělo obsahovat:

- jídlo – nejlépe trvanlivé potraviny, chléb, konzervy, suchý salám, tvrdé sýry.
- jídelní potřeby – miska na jídlo, příbor, otvírák na konzervy, ostrý nůž.
- tekutiny – pitná voda v plastu pro každou osobu.
- léky – zdravotní pomůcky, aktuálně užívané léky, recepty, brýle, aplikátory.
- oblečení – komplet na převlečení i obuv a spodní prádlo.
- spací potřeby – pokrývka nebo spací pytel, izolační podložka, polštářek.
- toaletní a hygienické potřeby – kartáček, pastu, mýdlo, toaletní papír, ručník.
- šicí a psací potřeby – nit, jehla, nůžky, psací papír, tužka, obálky
- důležité dokumenty – pojistné smlouvy, doklady k nemovitostem a automobilům, čísla bankovních kont, firemní doklady, cenné papíry,

- osobní doklady – občanský průkaz, cestovní pas, rodný list, průkaz zdravotní pojišťovny, hotovost, platební karty, šperky apod.
- předměty pro denní potřebu – hračku pro děti, knihu, společenskou hru apod.
- informační a komunikační prostředky – přenosné rádio a náhradní baterie,
- osvětlení – Baterka/svítilna s náhradními bateriemi, zápalky, svíčky, zapalovač (Makalu.cz, 2023).

4 DÍLČÍ ZÁVĚR

Teoretická část této diplomové práce se zabývá převážně představením problematiky připravenosti občanů na mimořádné události a krizové situace. Hlavní součástí tohoto tématu je legislativní část, která je základem ochrany obyvatel.

První část práce je zaměřena na historii a současný stav Armády České republiky, jejím aktuálním stavem výzbroje a techniky, vývojem počtu osob v rezortu ministerstva obrany ČR a představením již zrušeného systému branné výchovy.

Druhá část teoretické části je zaměřena na obranu a ochranu obyvatelstva a krizové stavy. Na jejich vyhlášení, rozdělení a kategorizaci. Dále jsou uvedeny jednotlivé prvky v rámci ochrany obyvatelstva.

Teoretická část byla podkladem pro zpracování praktické části a vytvoření jednotlivých analýz s vyhodnocením a následným návrhem na zlepšení současného stavu připravenosti obyvatel na mimořádné události.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

Tato kapitola se věnuje SWOT analýze, sběru dat k řešené problematice, následné dedukci a indukci těchto získaných dat. Pro porovnání byla zvolena metoda komparace mezi zahraničními státy a jejich armádou a rozhovor s operačním důstojníkem KOPIS HZS ČR Zlínského kraje.

5.1 Metody zpracování práce

Hlavní z analýz byla zvolena kvalitativní metoda SWOT pro zjištění silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb připravenosti obyvatel na vznik mimořádné události. Cílem této metody je posouzení a rozbor vnějších a vnitřních faktorů s výsledkem strategie.

Další z metod analýz je průzkum mezi občany formou strukturovaného dotazníku. K vytvoření dotazníku byl použit program Google formuláře na internetové adrese docs.google.com. Použito bylo celkem 18 otázek, které byly vloženy do formuláře a rozeslány přes sociální síť Facebook, soukromým osobám v adresáři a dalším respondentům, kteří následně sdíleli a přeposílali dále. Na dotazník celkem odpovědělo 101 respondentů, kteří odpovídali anonymně. Následně jsou postupně veškeré odpovědi zpracovány v grafech a vyhodnoceny.

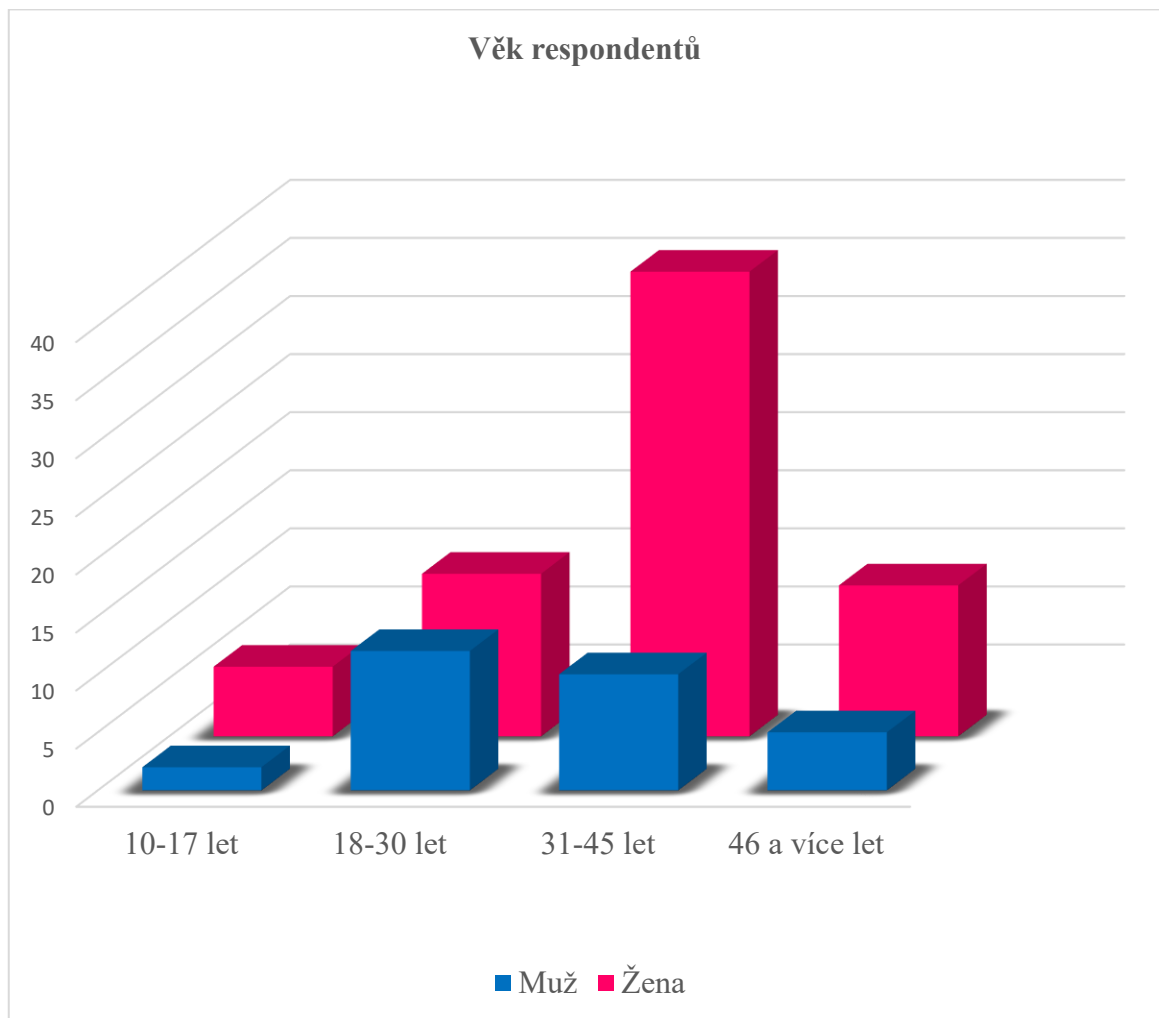
Třetí metodou byl zvolen strukturovaný rozhovor s pracovníkem call centra HZSČR ze Zlínského kraje. Otázky byly předem připraveny a pracovník na ně odpověděl prostřednictvím krátkého setkání v Brně.

Poslední metoda je komparace vybraných států, jejich aktuální situace Armády a také část její historie. Pro porovnání byly vybrány armády Rakouska, Německa a Lotyšska.

5.2 Strukturovaný dotazník

Důležitou součástí analýzy této práce je názor občanů na danou problematiku, a proto byl vytvořen strukturovaný dotazník pro sběr těchto dat. Dotazník má celkem 18 otázek a každá z těchto otázek má dané odpovědi v rozsahu od dvou až sedmi. Pouze jedna otázka zůstala otevřená. První část otázek je více osobních, ty jsou zaměřeny na věk, pohlaví a dosažené vzdělání respondentů. Ze 101 dotázaných, je 73 žen a 28 mužů. U dotazníků je největší problém návratnost nebo vyplnění pouze pár otázek, především při online vyplňování. V případě tohoto dotazníku bylo hodně sdíleno a na otázky mohlo odpovědět dostatečné množství respondentů pro potřebné vyhodnocení analýzy. Celkové znění tohoto dotazníku je v příloze č. 1.

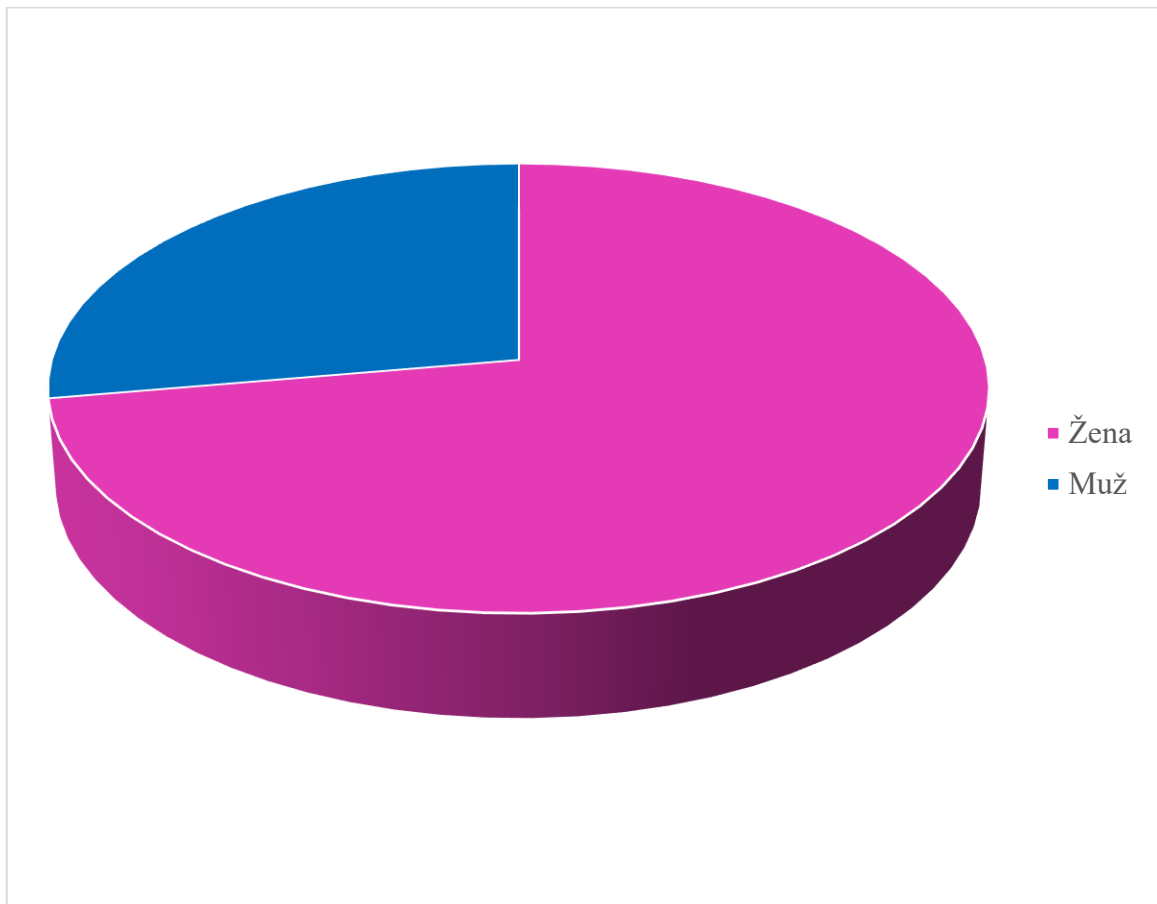
– Otázka číslo 1: Jaký je Váš věk?

Graf 1 – Věk respondentů (vlastní zpracování)

Nejvíce ochotných dotázaných, byly ženy ve věku v rozmezí 31 až 45 let s celkovým počtem 40 %. Další početnou skupinou byly ženy ve věku v rozmezí 18 až 30 let s celkovým počtem 14 %. Hned za nimi opět ženy s věkovou hranicí 46 let a více v počtu 13 % žen a následovali muži ve věku 18 až 30 let s počtem 12.

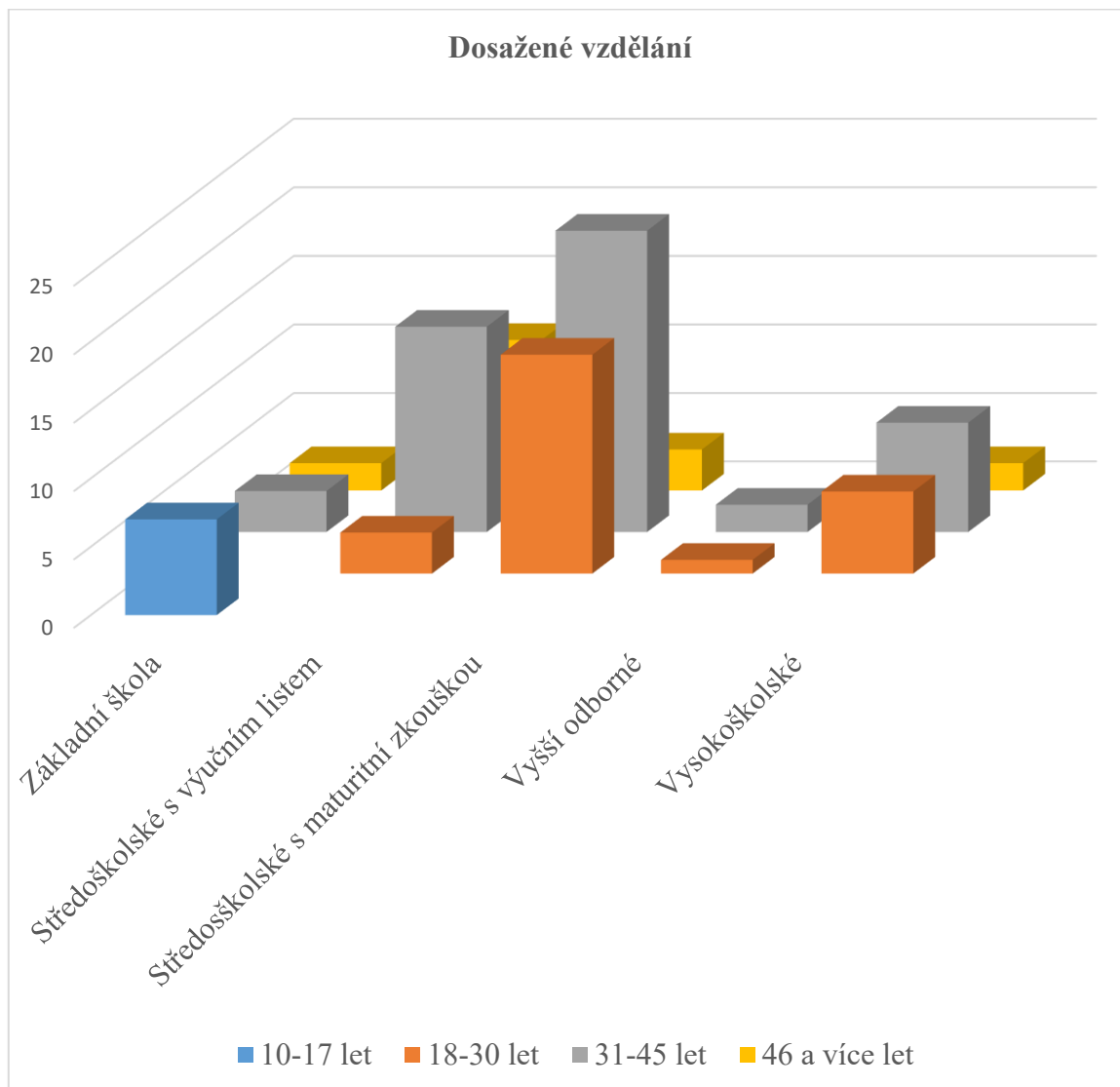
– Otázka číslo 2: Jaké je Vaše pohlaví?

Graf 2 – Pohlaví respondentů (vlastní zpracování)

Z celkového počtu 101 respondentů bylo 73 ženského pohlaví a 28 mužského pohlaví. Ženy tedy odpovídaly častěji než muži. Z čehož vyplývá, že je více ochotných žen, než mužů a také je to z důvodu, že ženy tráví více času na sociálních sítích.

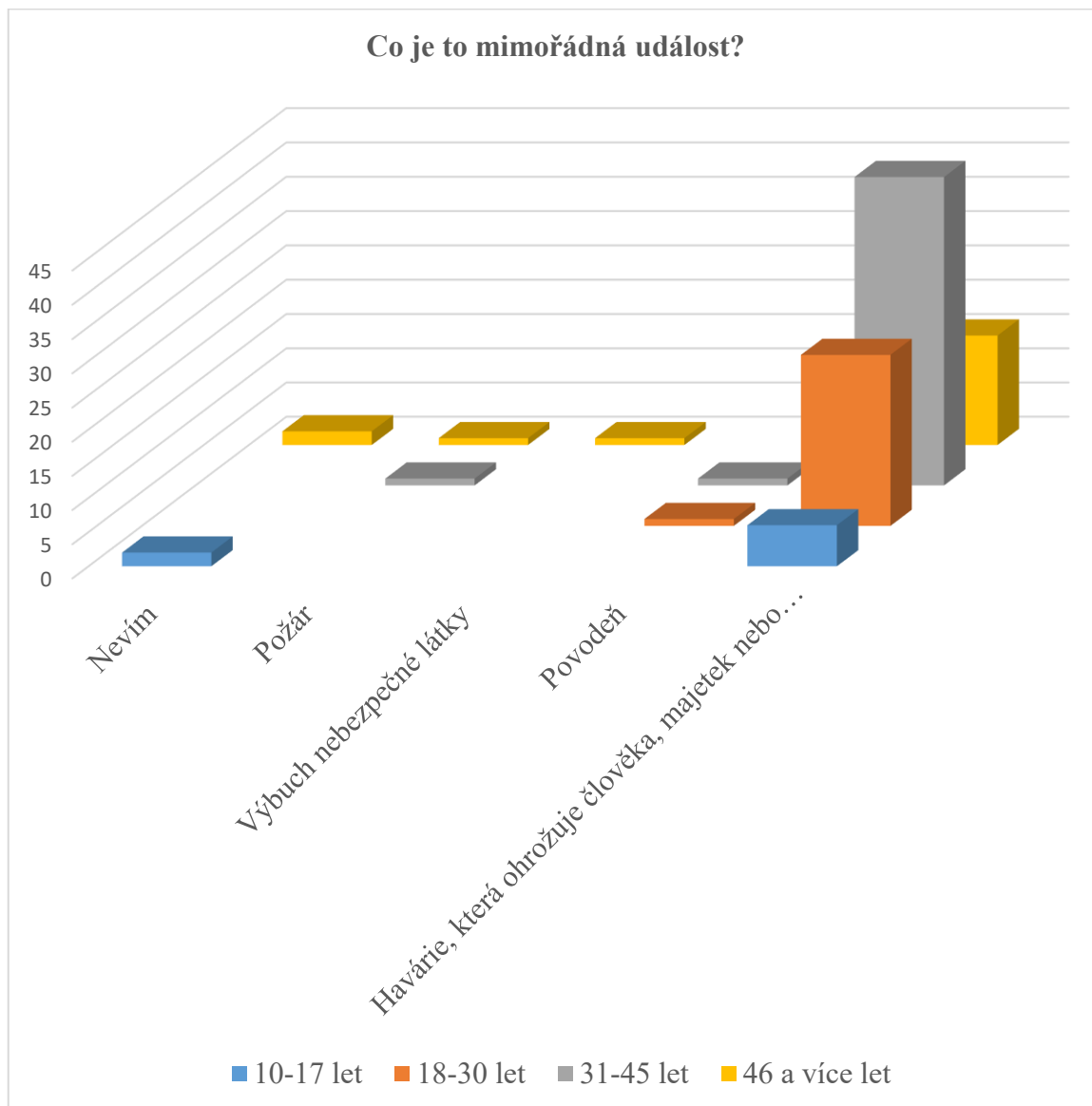
– Otázka číslo 3: Vaše dosažené vzdělání?

Graf 3 – Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů (vlastní zpracování)

Nejvíce dosaženým vzděláním je středoškolské s maturitní zkouškou, tohoto vzdělání dosáhlo 41 % respondentů. Dalším dosaženým vzděláním je středoškolské s výučním listem s počtem 29 % respondentů. Vysokoškolské vzdělání má 16 % respondentů, pouze 3 % mají vyšší odborné a 12 % respondentů dosáhlo pouze základního vzdělání. U této skupiny je to pochopitelné, protože 8 dotázaných nedovršilo 18 let.

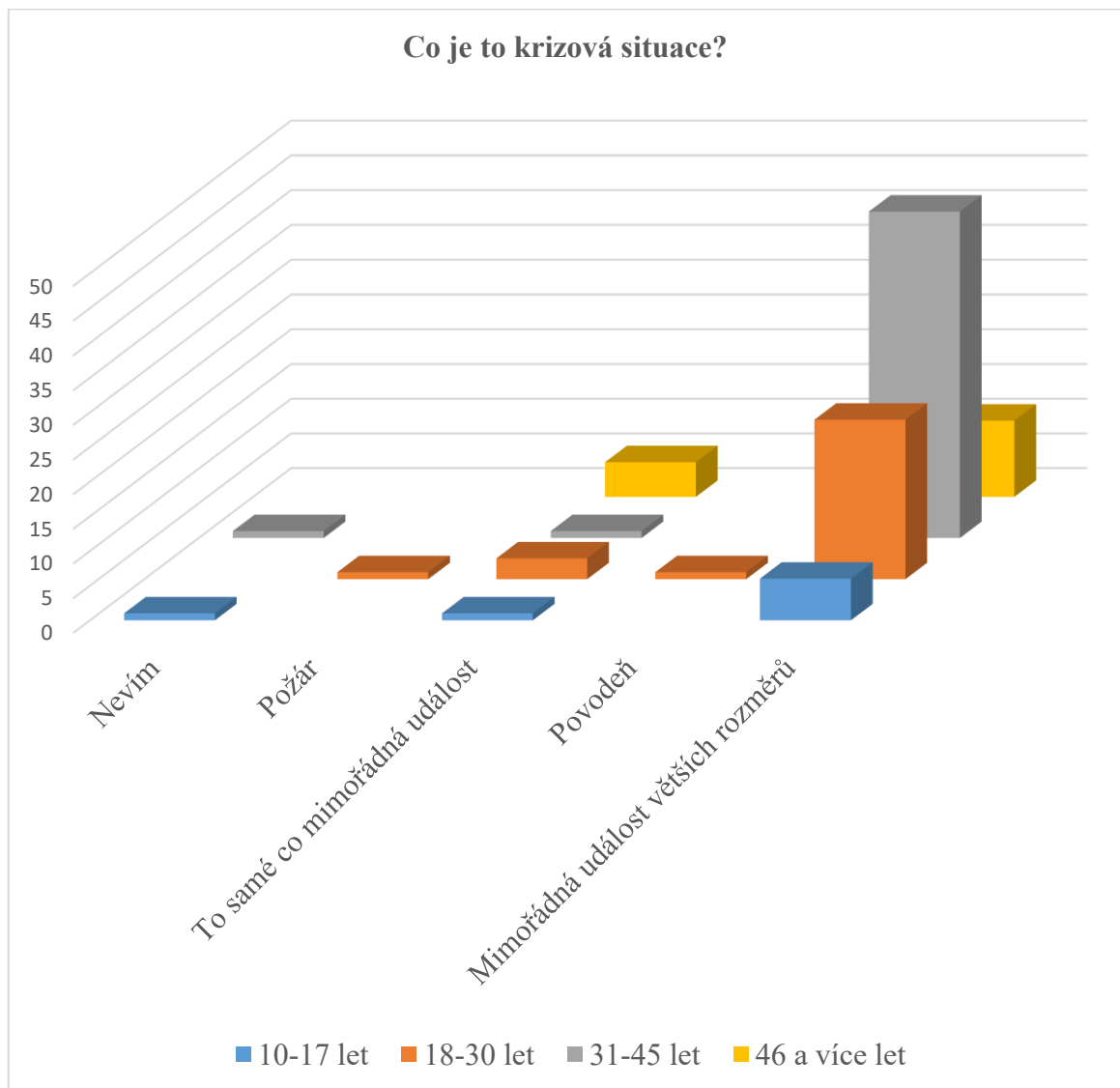
– Otázka číslo 4: Víte, co je to mimořádná událost?

Graf 4 – Víte, co je to mimořádná událost? (vlastní zpracování)

Na otázku, zda respondenti ví, co je mimořádná událost odpověděla velká většina správně a v celkovém počtu 92 % respondentů. Problémy však měli nezletilý a starší osoby v celkovém počtu 9 respondentů, kteří nevěděli, co je mimořádná událost.

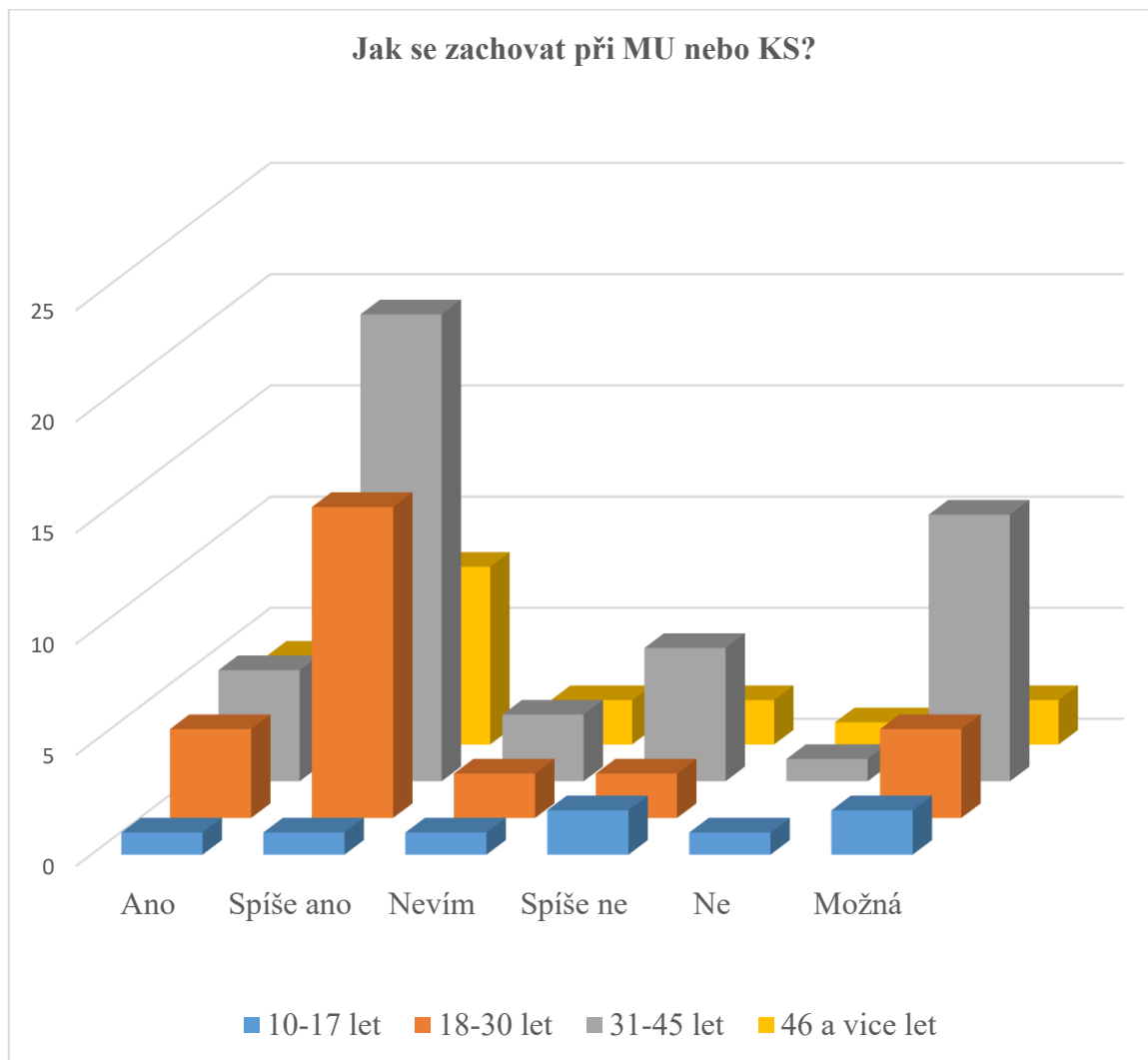
– Otázka číslo 5: Víte, co je to krizová situace?

Graf 5 – Odpovědi respondentů na krizovou situaci? (vlastní zpracování)

Otázka, co je to krizová situace, byla celkem stejně dobře zodpovězena jako předešlá otázka. Teoreticky jsou všechny odpovědi správně, až na výjimku nevím. Nejpřesnější správnou odpověď dalo 87 % respondentů.

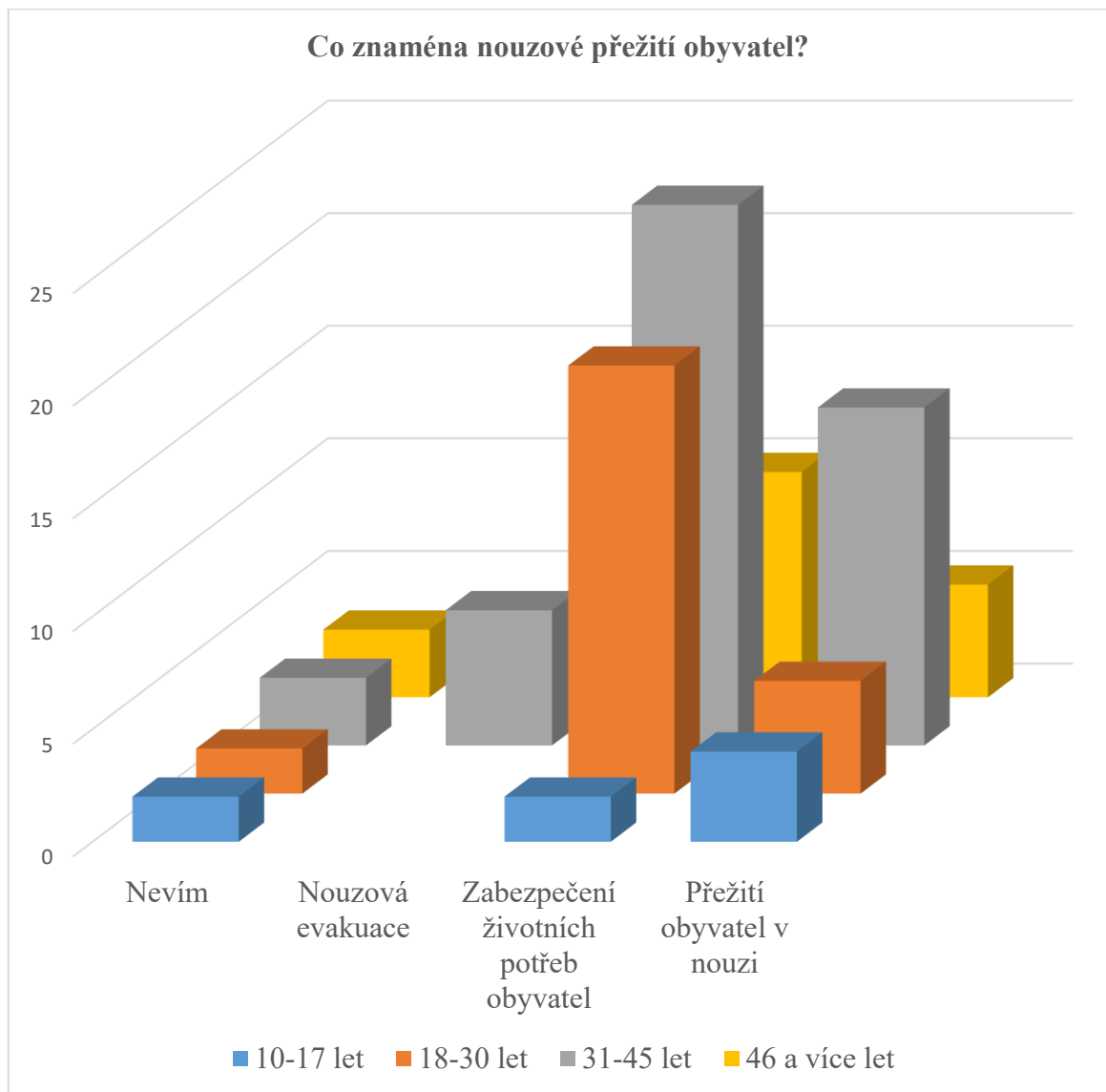
– Otázka číslo 6: Víte, jak se zachovat při mimořádné události nebo krizové situaci?

Graf 6 – Odpovědi respondentů, zda ví, jak se zachovat při mimořádné události nebo krizové situaci? (Vlastní zpracování)

Většina respondentů si odpovědí u této otázky nebyla jistá. Nejvíce odpovědí zvolili respondenti odpověď spíše ano s celkovým počtem 44 % a z toho bylo 21 % respondentů ve věku od 31 až 45 let a po nich následuje 14 % respondentů ve věku od 18 do 30 let. Další volená odpověď je možná s celkovým počtem 20 % respondentů. Pouze 14 % respondentů si je jisto, jak se mají správně zachovat při vzniku mimořádné události nebo krizové situaci.

– Otázka číslo 7: Víte, co znamená nouzové přežití obyvatel?

Graf 7 – Odpovědi respondentů, co znamená nouzové přežití obyvatel (vlastní zpracování)

Tato otázka, nebyla vůbec pro respondenty jednoduchá. Pouze 55 % respondentů odpovědělo správně a z nich jen 2 nezletilý. Další nejvíce zvolenou odpověď volilo 29 % respondentů z toho 4 nezletilý. Odpověď nouzová evakuace volilo 7 % respondentů a zbylých 10 % volilo odpověď nevím.

– **Otázka číslo 8: Víte, co má obsahovat evakuační zavazadlo?**

Jako jediná otevřená otázka byla obsah nouzového zavazadla. Kde odpovědělo 83 z celkového počtu 101 respondentů. Někteří odpověděli pouze jedním nebo dvěma slovy a jiní se zase zodpovědně snažili odpovědět na danou otázku. Tabulka obsahuje všechny odpovědi respondentů a počet kolikrát byla tato odpověď použita.

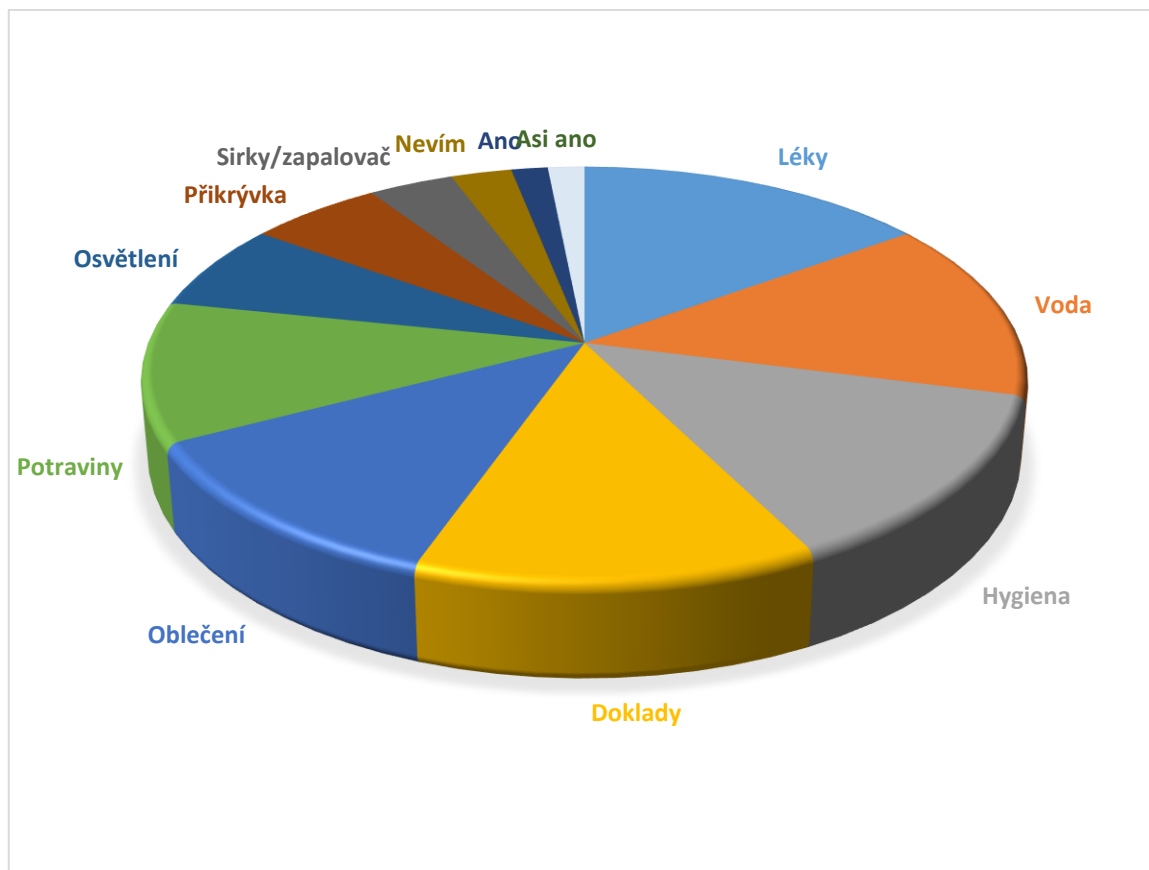
Tabulka 9 – Výběr respondentů, co má obsahovat evakuační zavazadlo 1. část (Vlastní zpracování dle odpovědí respondentů)

Odpovědi respondentů:	Celkem
Ano	3
Asi ano	3
Ne	2
Nic	1
Spíše ne	1
Nevím	5
Doklady	6
Doklady, trvanlivé potraviny, voda	1
Tekutiny, trvanlivé potraviny, základní oblečení, hygienické a zdravotní pomůcky	3
Doklady, individuální léky, hygienické potřeby, peníze, čelovka, základní oblečení, lékárnička, voda, trvanlivé jídlo	3
Jídlo, pití, doklady, hračku, zbraň, batoh	2
Doklady, voda, deka, osobní nutné potřeby, světlo	1
Věci základní potřeby	1
Osobní doklady, léky, náhradní oblečení, pitná voda, příkrývka	4
Jídlo, pití, hygiena, nutné potřeby pro přežití omezeny vahou	1

Tabulka 10 -Výběr respondentů, co má obsahovat evakuační zavazadlo 2. část (Vlastní zpracování dle odpovědí respondentů)

Věci pro přežití, hygiena, náhradní oblečení	1
Základní potřeby, léky, doklady	3
Léky dle potřeby, pití/jídlo na 3 dny, oblečení, lékárnička, ešus, dezinfekční prostředky, spacák/stan, prostředky na rozdělání ohně, příbory, baterka, kapesní zdroj el. Energie, hygienické prostředky, ručník	2
Potraviny	2
Jídlo, pití, léky	2
Zdravotní vybavení	2
Věci nezbytné pro přežití	2
KPZ	1
Léky, voda, jídlo, oblečení, baterka, toaletní potřeby	2
Doklady, hygiena, oblečení	1
Léky, doklady, peníze	2
Rádio, náhradní prádlo, nezbytné hygienické pomůcky, léky, sirky, provaz, kompas, telefon, nabíječka, baterka na svícení, náhradní baterie, nějaké peníze a trvanlivé jídlo, voda	1
Potraviny, oblečení, sirky, zapalovače	1
Potraviny, hygiena	1
Jídlo, pití	1
Léky, pití, jídlo, světlo	1
Doklady, léky, základní oblečení, hygienické potřeby	1

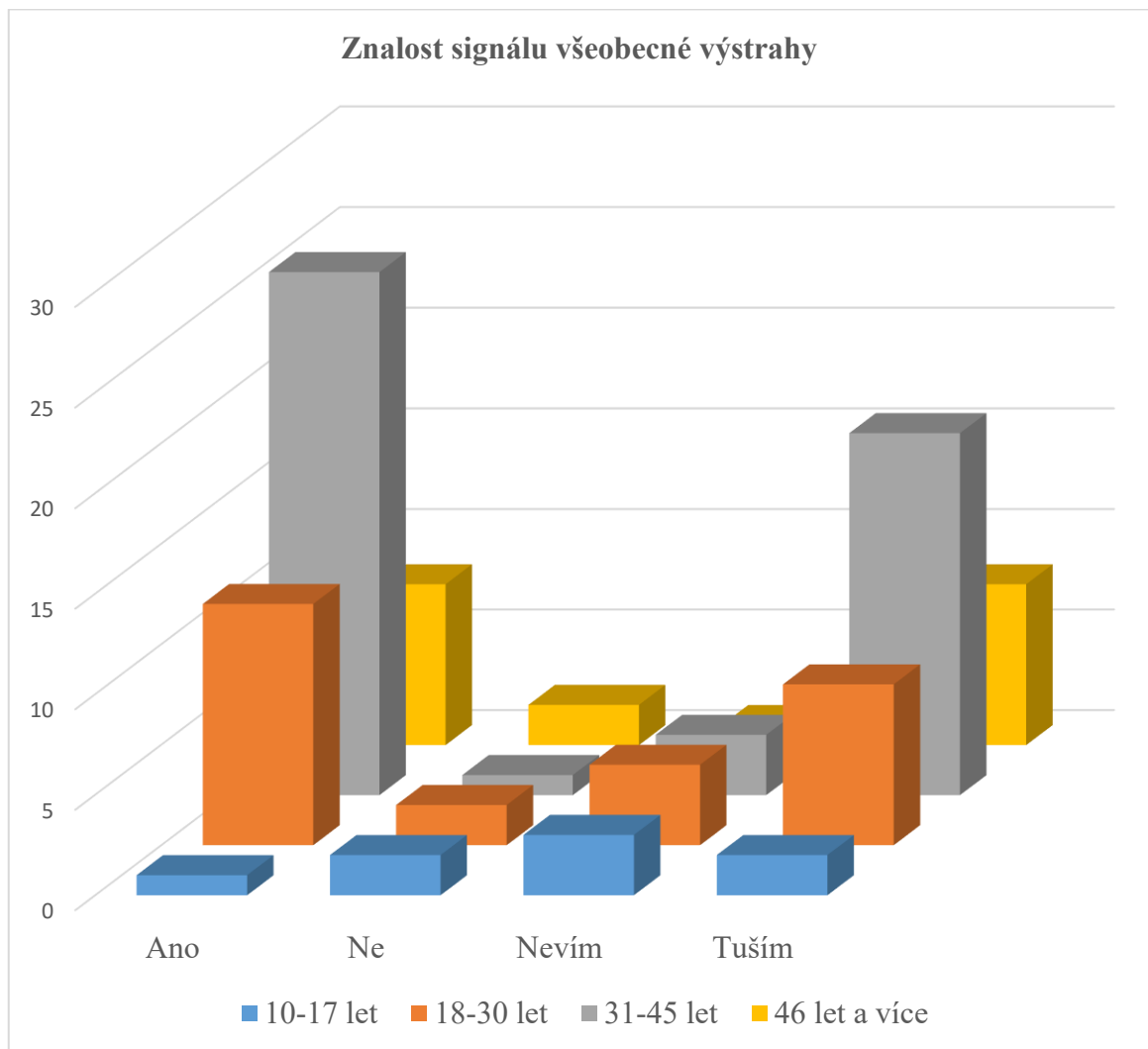
Podle výše uvedené tabulky, odpovídali respondenti nejčastěji jako součást evakuačního zavazadla doklady, léky, voda a přikrývka.

Graf 8 – Nejvíce volený obsah evakuačního zavazadla (vlastní zpracování)

Do grafu bylo vybráno 12 nejčastěji zvolených odpovědí, co by mělo evakuační zavazadlo obsahovat. Nejvíce respondentů napsalo léky, které byly ve 29 % odpovědí. Další s nejvyšším počtem byla voda, kterou napsalo 27 % respondentů. Téměř podobný výsledek měla hygiena s 26 % a doklady s 25 %. Oblečení napsalo 23 % respondentů a důležité potraviny napsalo 21 %. Další volený obsah bylo světlo s 13 %, deka nebo přikrývka s 11 % a sirka nebo zapalovač s 7 %. Rychlé odpovědi typu nevím 5 %, ano se 3 % a asi ano také se 3 %. Tyto odpovědi bohužel nelze považovat za správné, respondent sice odpověděl, že ví, co má obsahovat evakuační zavazadlo, nelze ale ověřit, zda je tomu skutečně tak.

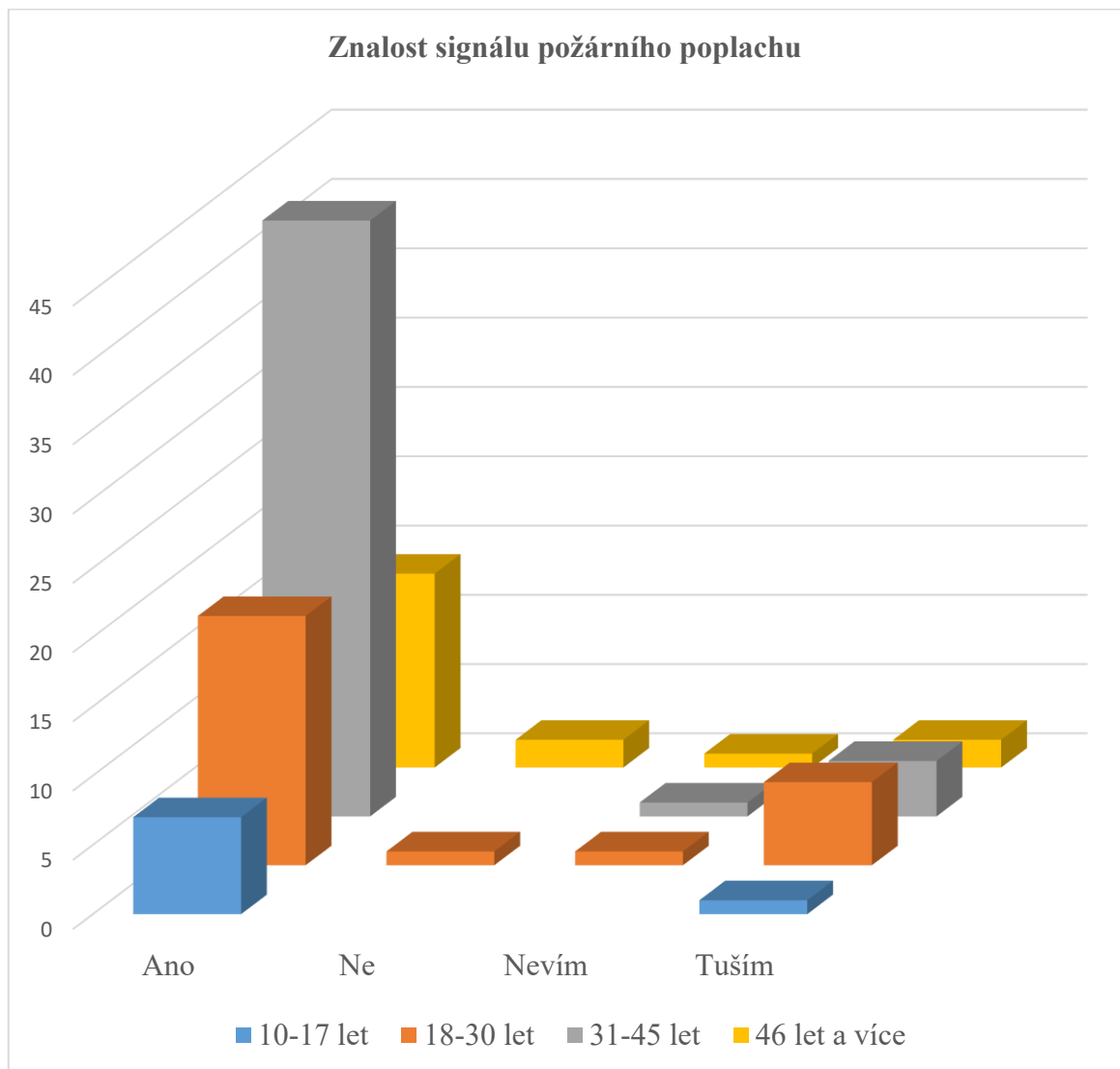
– Otázka číslo 9: Víte, jak zní signál všeobecné výstrahy?

Graf 9 – Znalost respondentů signál všeobecné výstrahy (vlastní zpracování)

Odpověď ano a tuším volilo nejvíce respondentů a v celkovém počtu 83 %. Odpověď ne a nevím volilo nejvíce nezletilých, a to s celkovým počtem 5 %.

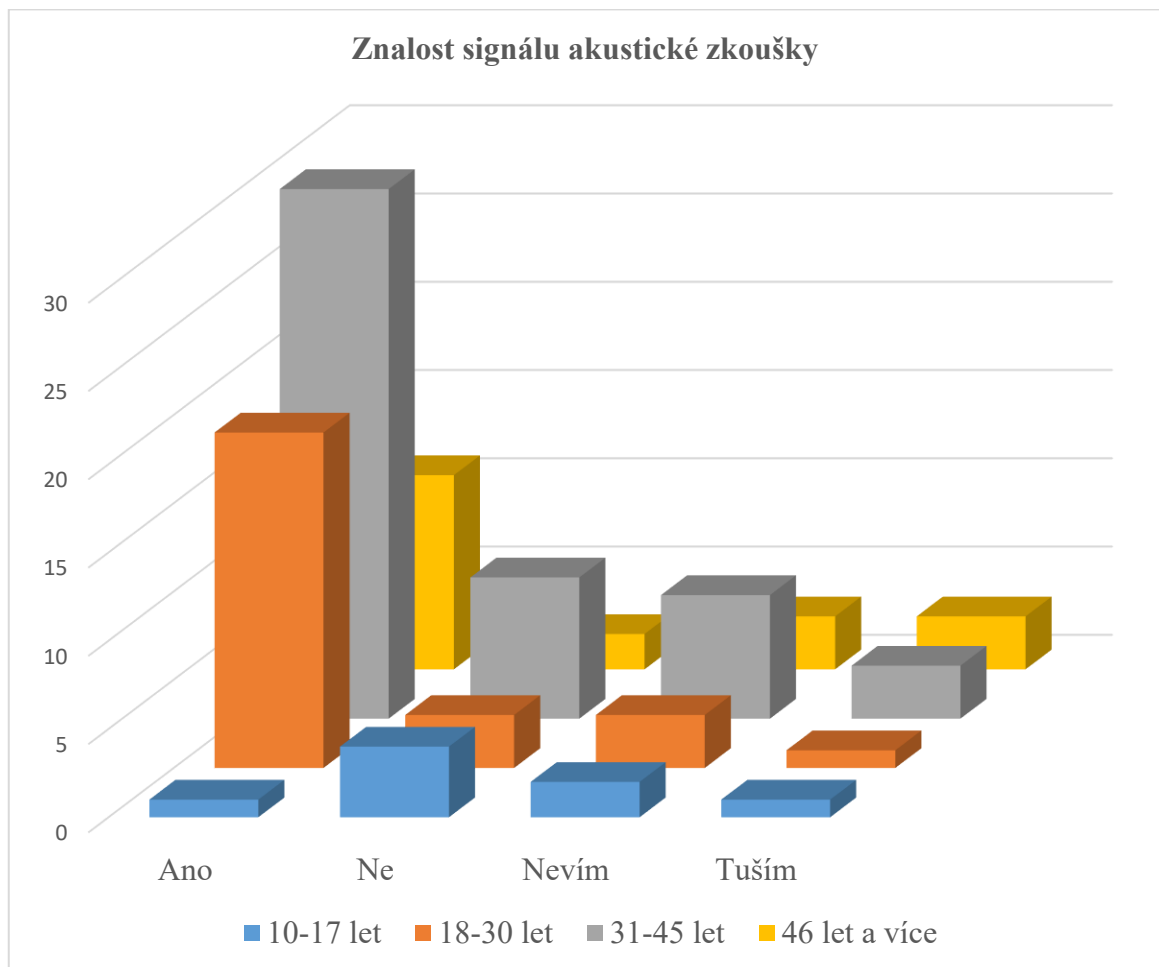
– Otázka číslo 10: Víte, jak zní signál požárního poplachu?

Graf 10 – Znalost respondentů signál požárního poplachu (vlastní zpracování)

Znalost tohoto signálu je vysoká. Odpověď ano a tuším volilo 95 % respondentů. Téměř všichni nezletilý tento signál s jistotou zná a pouze jeden jediný si nebyl jistý a dal odpověď tuším.

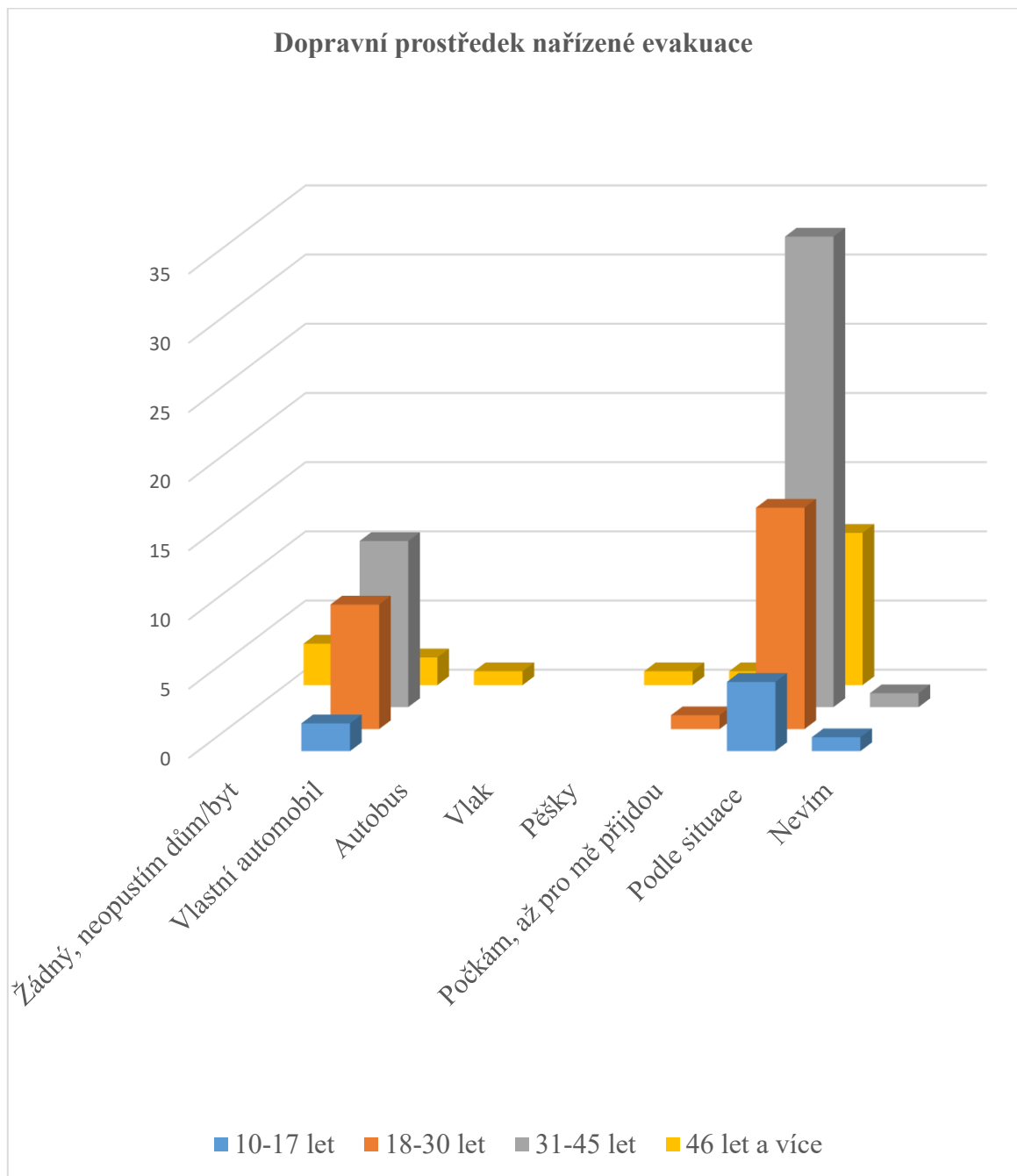
– Otázka číslo 11: Víte, jak zní signál akustické zkoušky provozuschopnosti?

Graf 11 – Znalost respondentů signál akustické zkoušky (vlastní zpracování)

Tento signál akustické zkoušky je slyšet po celé České republice každou první středu v měsíci. Mělo by tento signál znát nejvíce respondentů, ale někteří vůbec nevěděli a ani netušili. Naopak 61 % respondentů odpovědělo, že ví, jak zní signál akustické zkoušky. Odpověď tuším dalo 8 % respondentů, odpověď ne zvolilo 17 % respondentů a z toho 4 % nezletilých, což je 50 % z celkového počtu respondentů nezletilých.

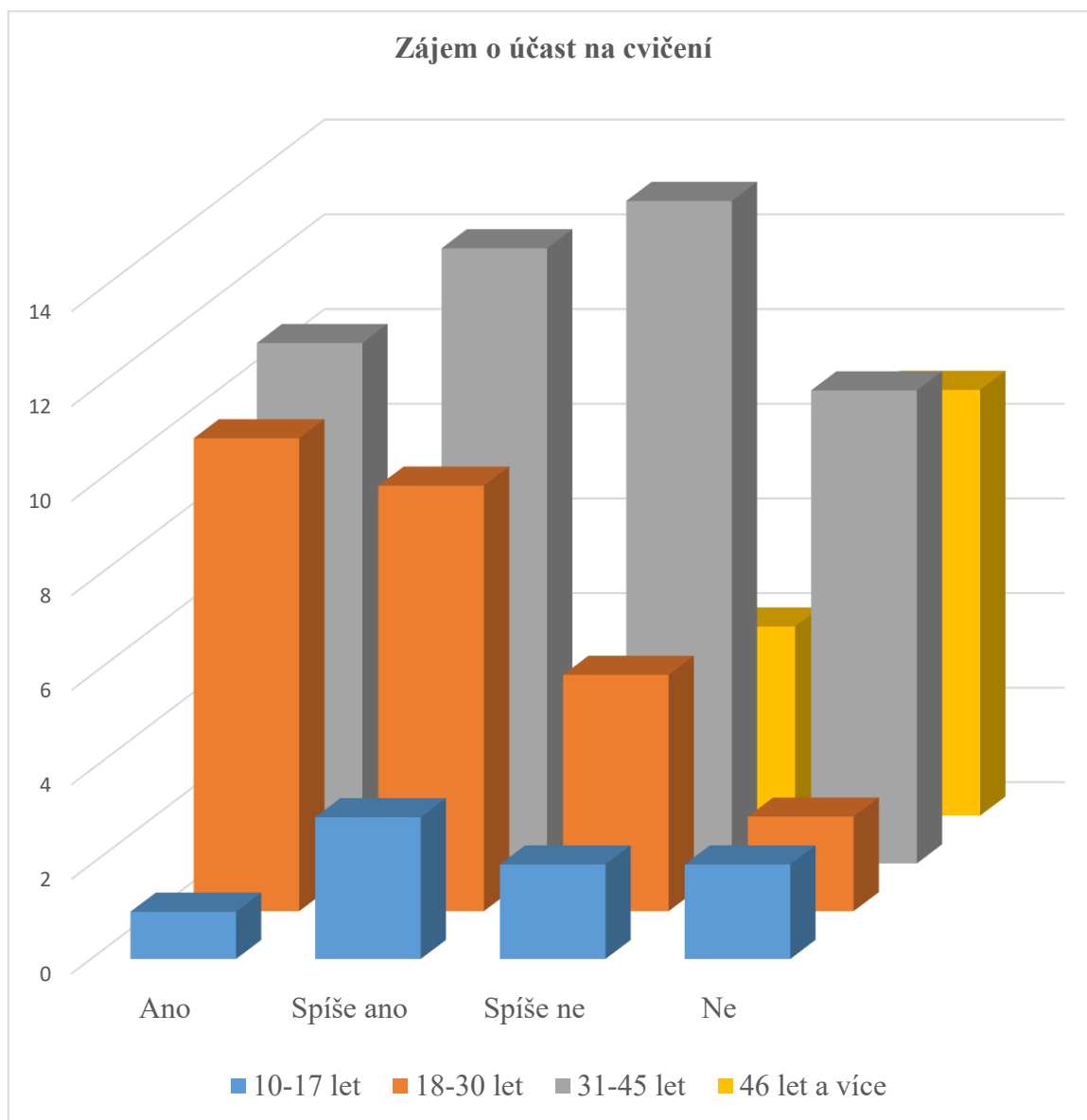
– Otázka číslo 12: Jaký prostředek byste využili při nařízené evakuaci?

Graf 12 – Výběr dopravního prostředku při nařízené evakuaci (vlastní zpracování)

Většina respondentů v počtu 67 % by volila dopravní prostředek až podle dané situace a 25 % by použilo vlastní automobil. Pouze starší obyvatelé v počtu 3 % nad 46 let by neopustilo svůj domov. Ani jeden z volených respondentů by nepoužilo vlak jako dopravní prostředek při nařízené evakuaci.

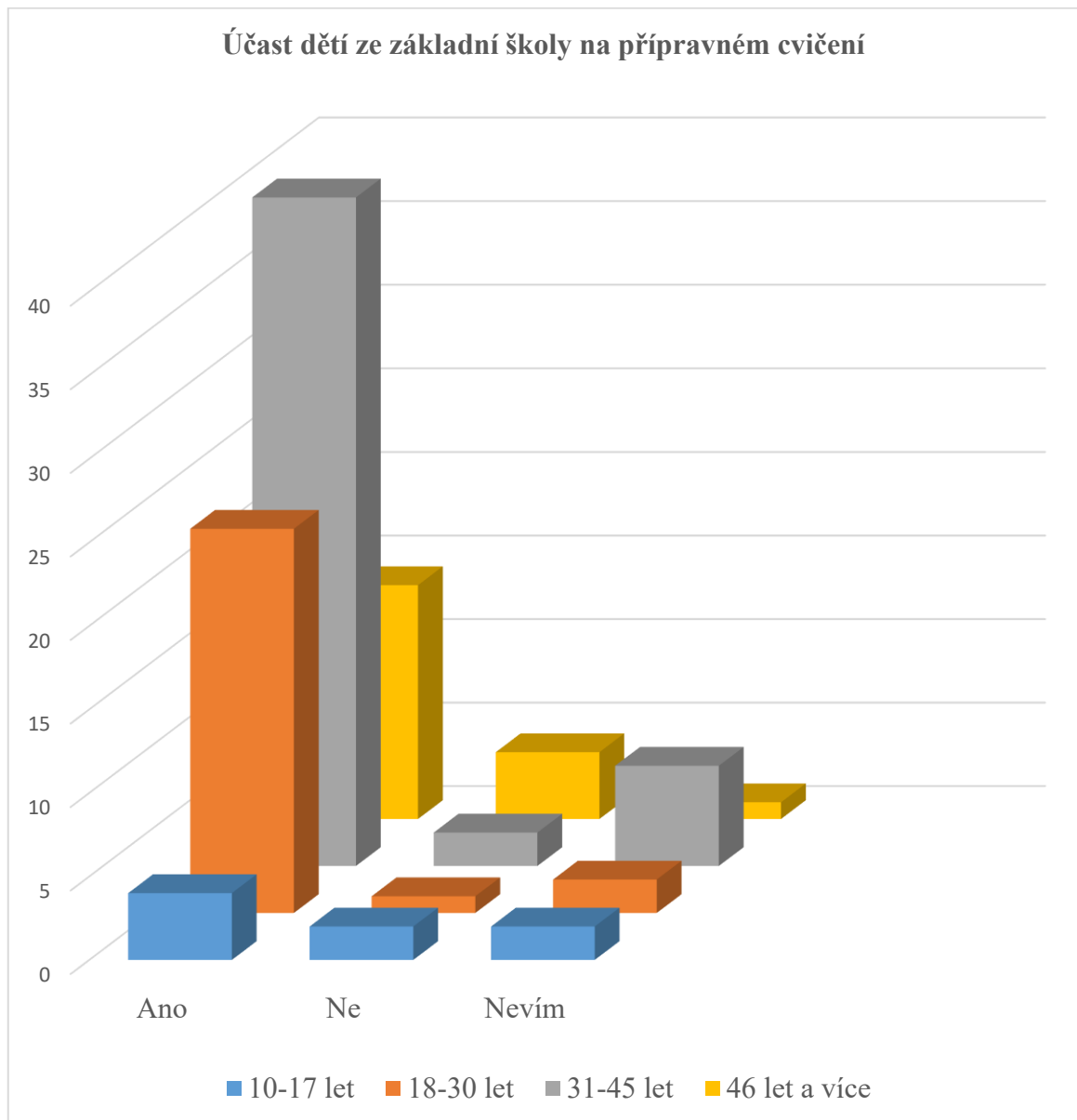
- **Otázka číslo 13: Chtěl/a byste se zúčastnit cvičení pro případ vzniku mimořádné události?**

Graf 13 – Zájem o účast na cvičení pro případ vzniku mimořádné události (vlastní zpracování)

Zájem o účast na přípravném cvičení na mimořádné události je 52 % ku 48 %. Velmi vyrovnaný výběr. O malý kousek byla více volena varianta ano a spíše ano se součtem 52 % i přes nejvíce volenou variantu spíše ne. Respondenti v letech 18-30 let více volili možnost ano, a naopak respondenti v letech 46 a více let volili odpověď ne. Respondenti v letech 31-45 let volili téměř shodně všechny odpovědi. 11 % pro ano, 13 % pro spíše ano, 14 % pro spíše ne a 10 % pro ne.

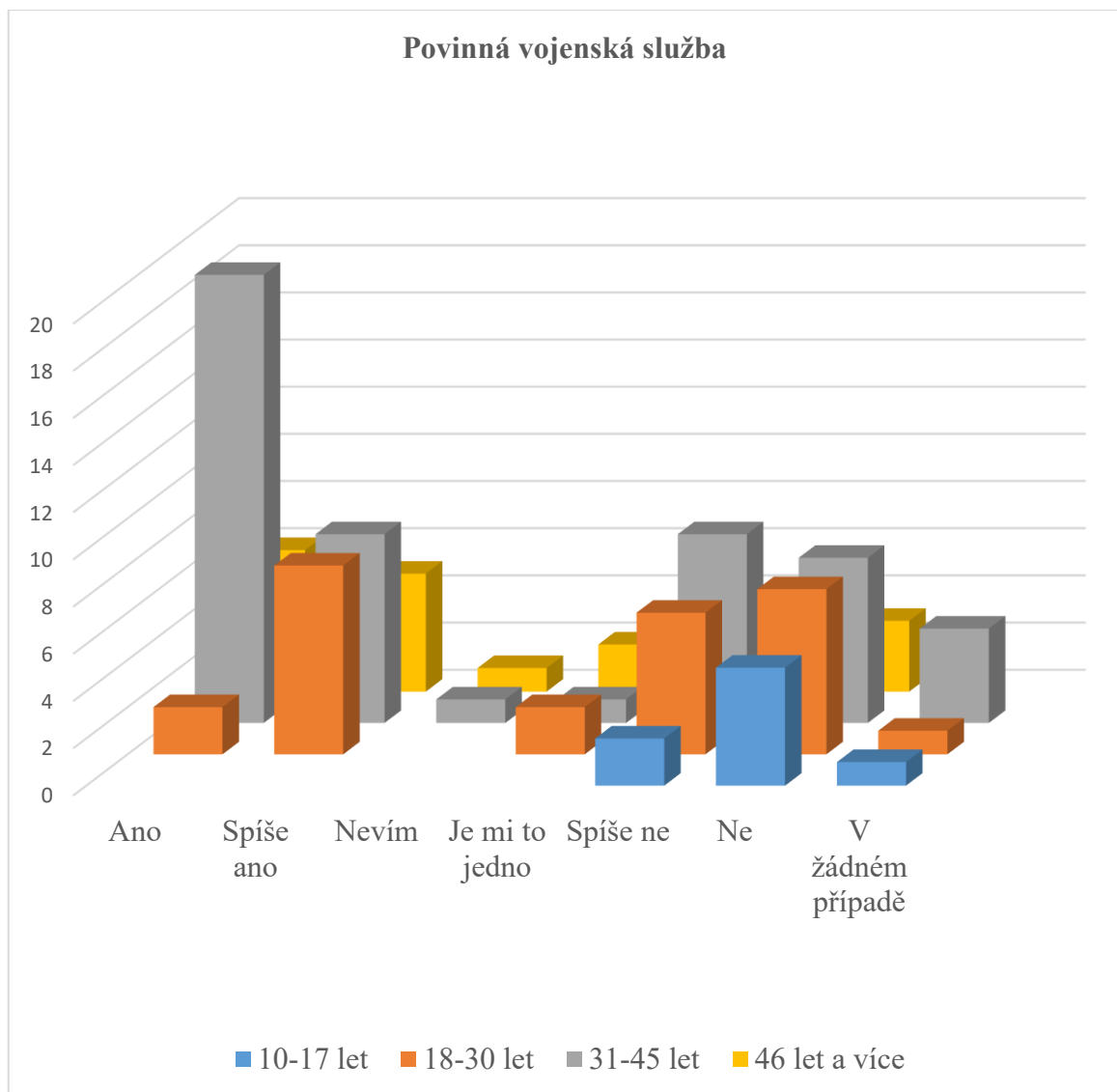
- **Otázka číslo 14: Chtěl/a byste, aby se děti zúčastnili cvičení pro případ vzniku mimořádné události již na základní škole?**

Graf 14 – Účast cvičení pro případ vzniku mimořádné události dětí na základních školách (vlastní zpracování)

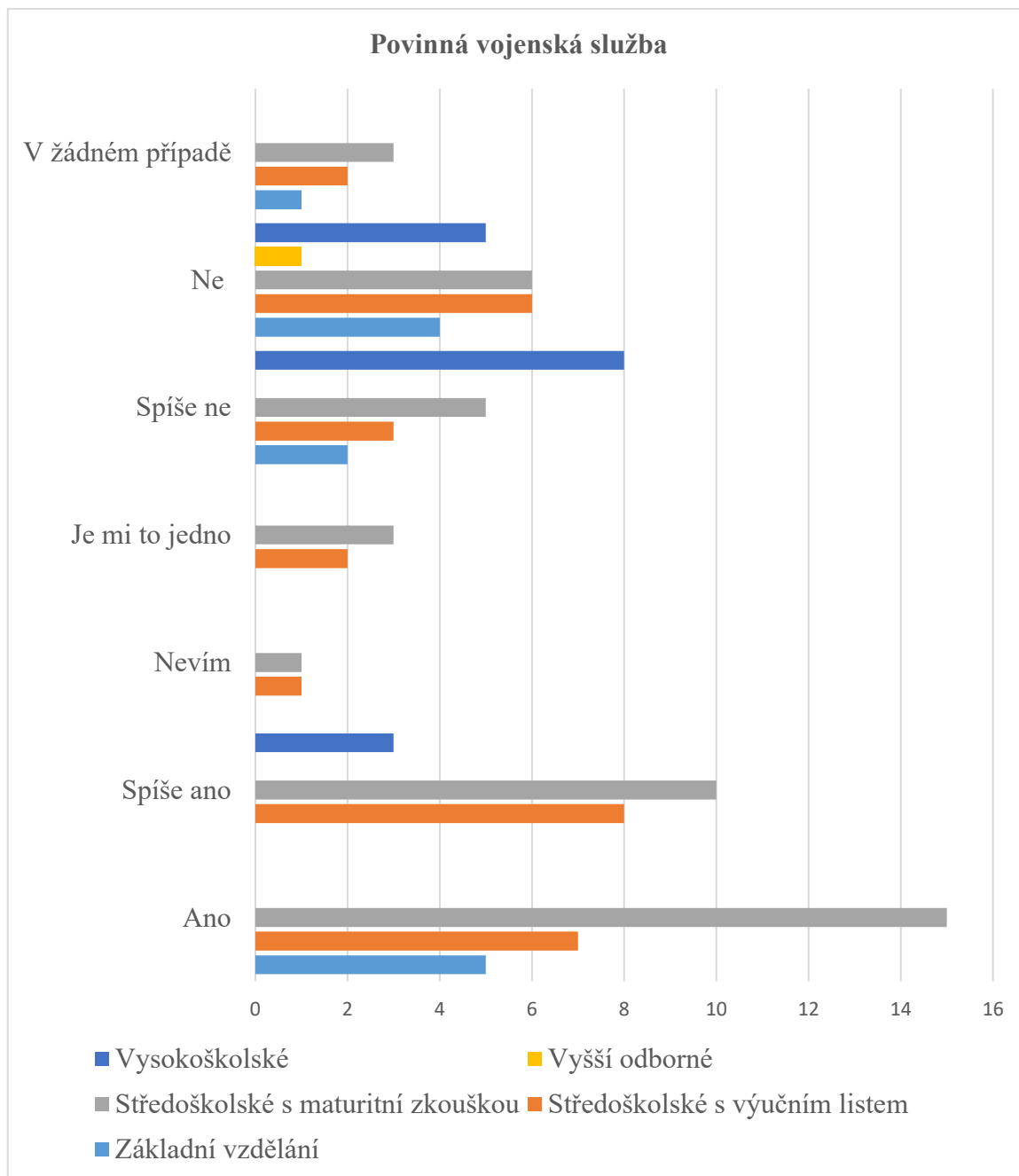
Respondenti zde jasně odpověděli na otázku cvičení dětí již na základních školách. Ano zvolilo 81 % respondentů a z toho 4 % nezletilých, což je 50 % z celkového počtu oslovených nezletilých respondentů. Odpověď ne volilo nejvíce respondentů ve věku 46 let a více s počtem 4 %.

Otázka číslo 15: Byl/a byste pro znovuzavedení povinné vojenské služby?

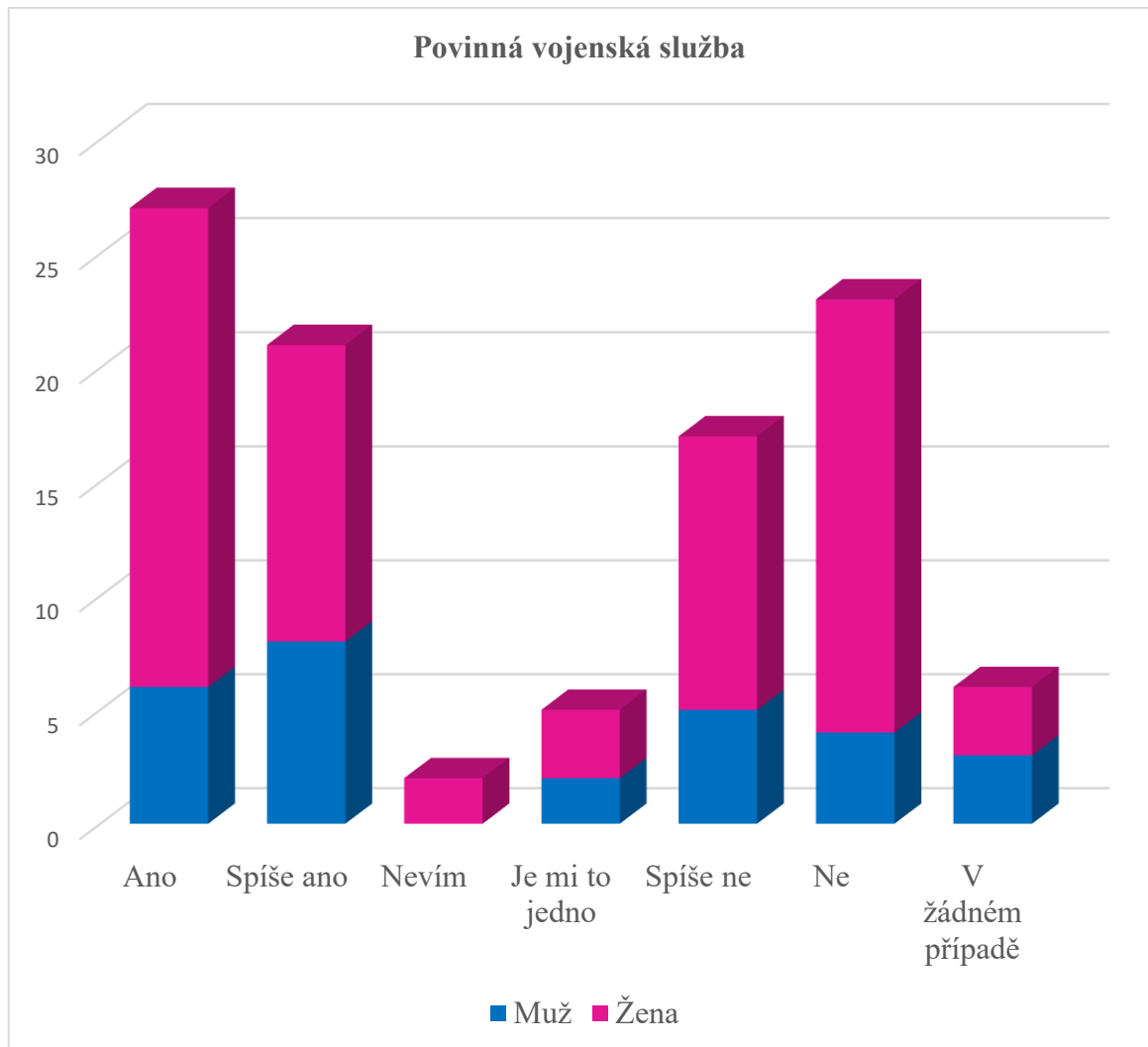
Graf 15 – Znovuzavedení povinné vojenské služby – rozdělení podle věku (vlastní zpracování)

Souhlas pro znovuzavedení povinné vojenské služby vyslovilo 27 % respondentů z toho nebyl ani jeden od nezletilých. Podobná situace je i možnosti spíše ano kde opět nezvolilo tuto variantu ani jeden z nezletilých, ale respondenti ve věku 18 let a více, s počtem 21 %. Další početná odpověď je spíše ne, kde zvolilo tuto variantu 18 % z toho 2 % nezletilých respondentů a možnost ne zvolilo 22 % z toho 5 % nezletilých respondentů. Výslovný nesouhlas vyjádřilo celkem 6 % respondentů z toho 1 % nezletilých, 1 % 18-30 let a 4 % 31-45 let, žádný ze starších 45 let tuto možnost nezvolil.

Graf 16 – Znovuzavedení povinné vojenské služby – rozdělení podle vzdělání (vlastní zpracování)

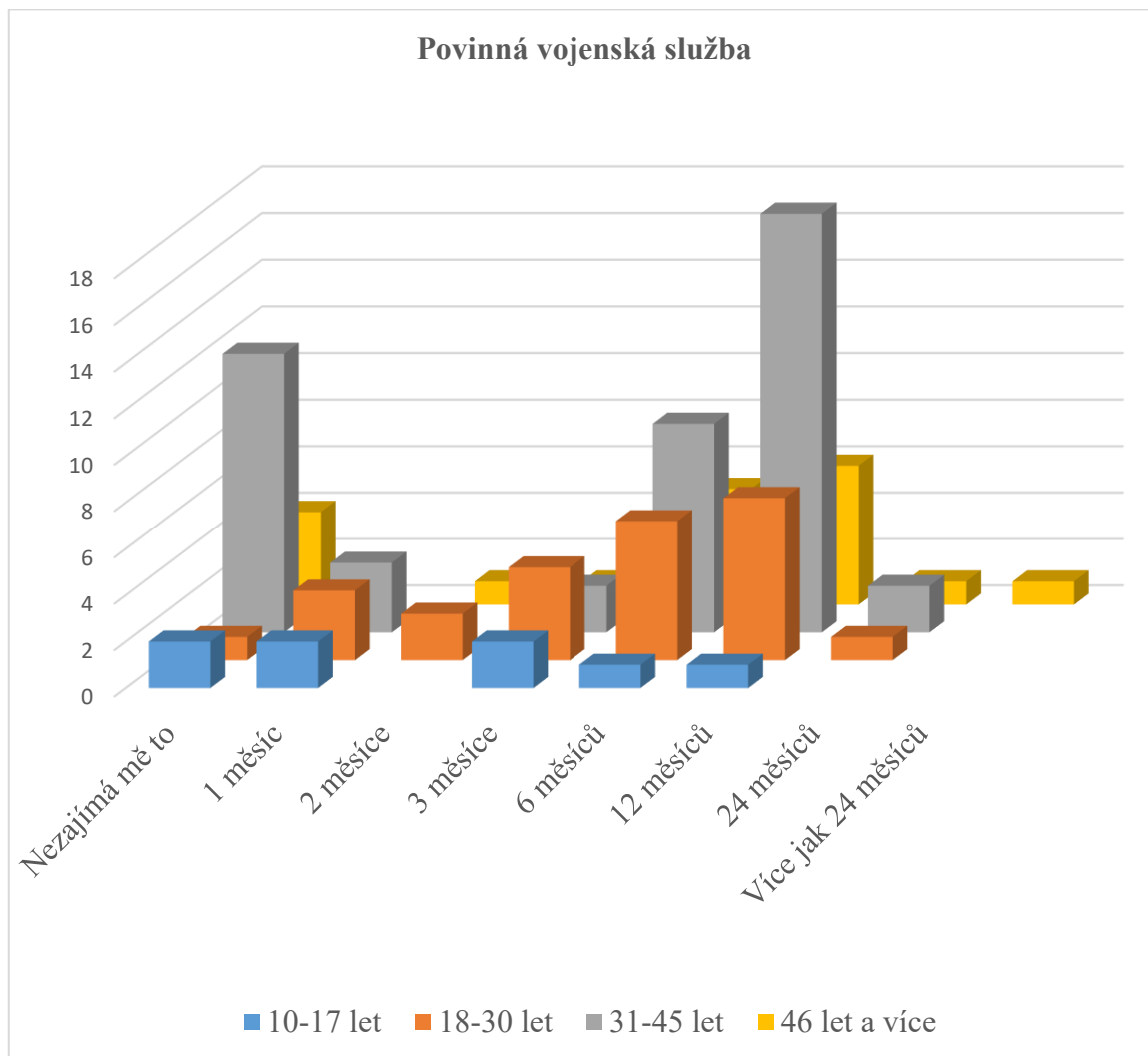
Graf číslo 15 a číslo 16 mají téměř stejná data, ovšem graf číslo 16 není rozdělen věkovou kategorií, ale kategorií nejvyššího dosaženého vzdělání respondentů. Největší volenou odpovědí bylo ano, kterou volili respondenti se středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou, a to s počtem 15 %. Tuto možnost volili i respondenti se středoškolským vzděláním a základním vzděláním s počtem 7 % a 5 %. Možnost nevím zvolili 2 respondenti, oba se středoškolským vzděláním. Několika respondentům je to úplně jedno a to 4 %.

Graf 17 – Znovuzavedení povinné vojenské služby – rozdělení podle pohlaví (vlastní zpracování)

Pro znovuzavedení povinné vojenské služby by souhlasilo celkem 48 % respondentů z toho bylo 27 % rozhodnuto pro ano a 21 % pro spíše ano. Dvě ženy nevěděly, jak se rozhodnout a 3 % žen a 2 % mužů, je to jedno. Zachování nynější situace by chtělo celkem 46 % respondentů, z toho bylo 17 % pro spíše ne, 23 % pro ne a 6 % pro rozhodné ne.

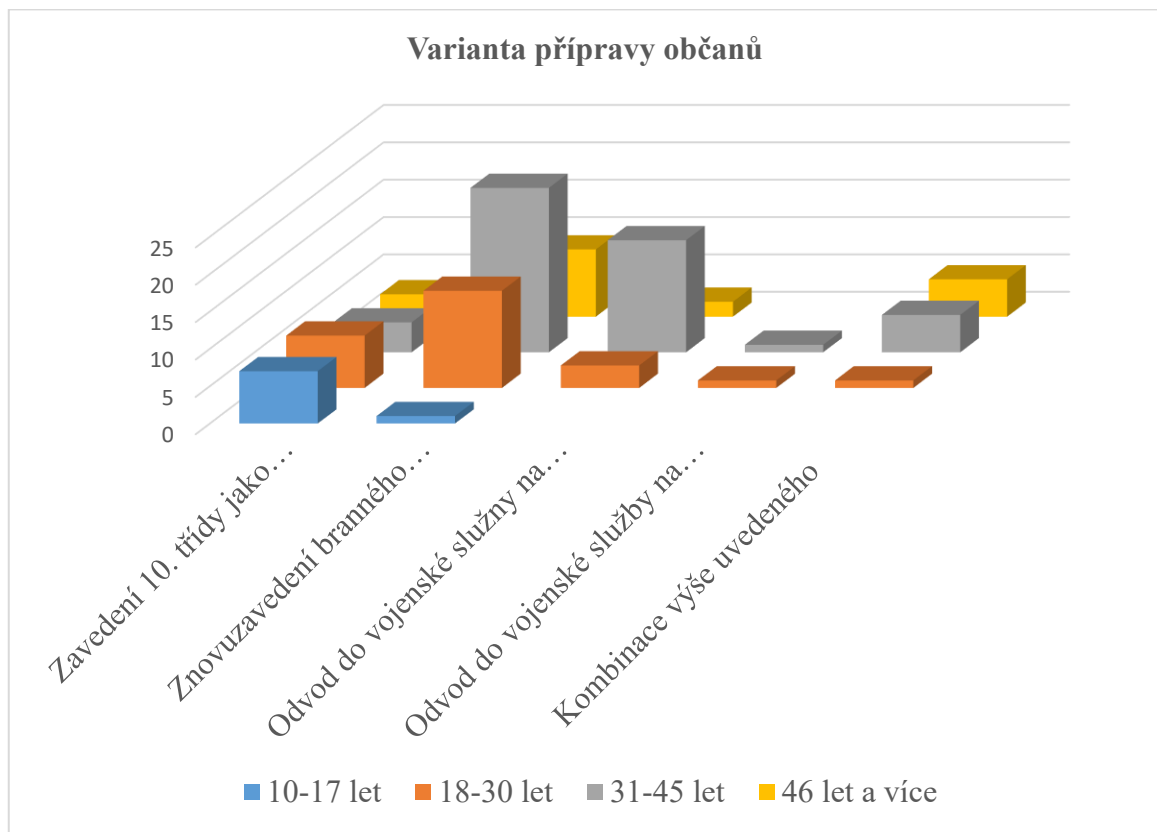
– Otázka číslo 16: Pokud by byla zavedena, na jak dlouho by měla být?

Graf 18 - Délka trvání povinné vojenské služby (vlastní zpracování)

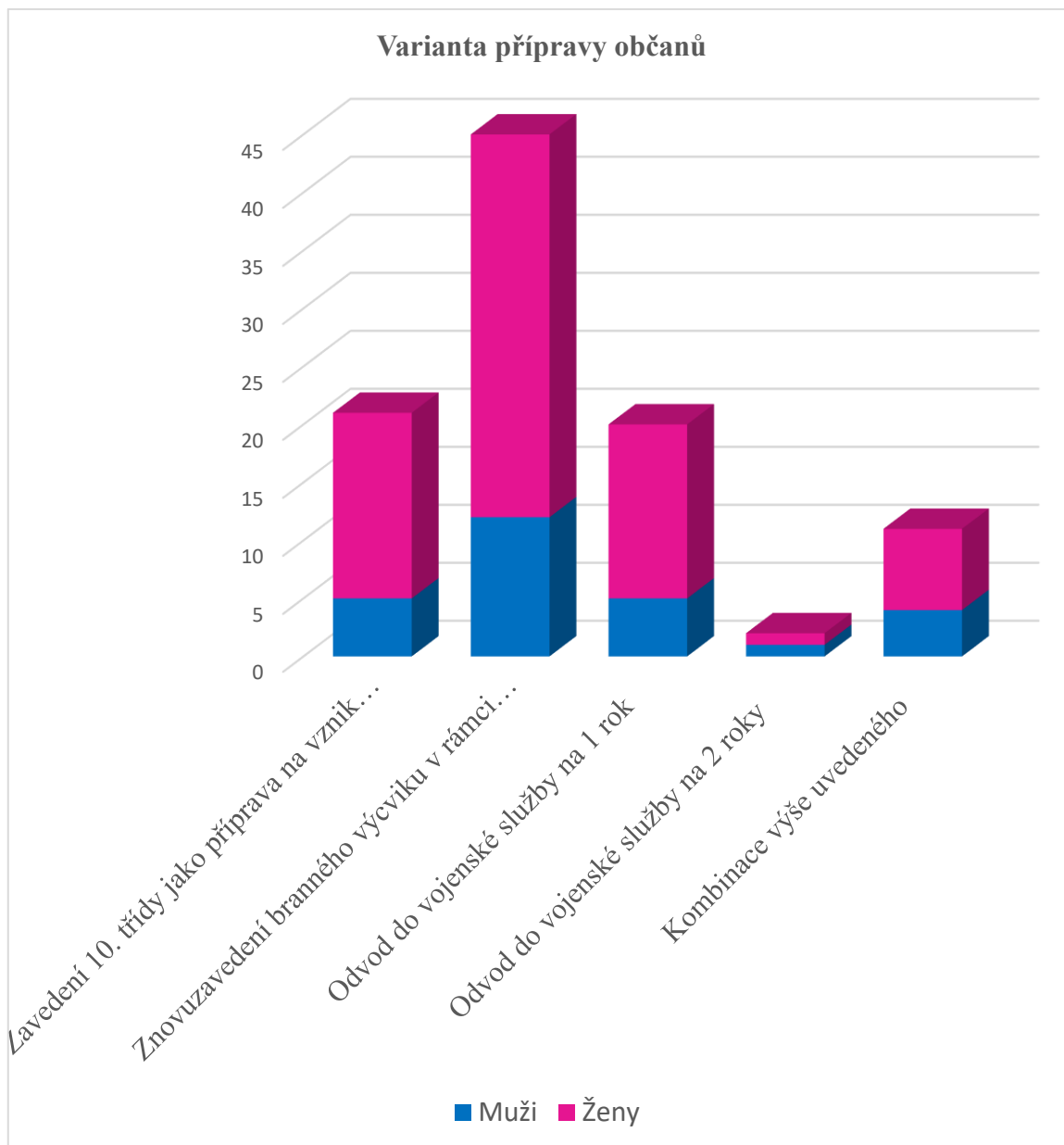
Z celkového počtu 101 respondentů, se rozhodli 4 neodpovídat na tuto otázku. Nejvyšší počet hlasů získala možnost zavedení na 12 měsíců s celkovým počtem 32 % z toho bylo 18 % ve věku 31 až 45 let, 7 % ve věku 18 až 30 let, 6 % ve věku více jak 46 let a jeden nezletilý. Druhou volenou dobou bylo na 6 měsíců s počtem 21 % z toho opět nejvíce volili respondenti ve věku od 31 do 45 let s počtem 9 %, dále respondenti ve věku 18 až 30 let s 6 %, lidé ve věku vyšším 46 let volilo tu to možnost 5 % a jeden nezletilý. Další nejvyšší volenou kategorií volilo celkem 19 % respondentů a ty toto téma nezajímá.

– Otázka číslo 17: Kterou variantu byste vybral/a, kdyby, jste musel/a?

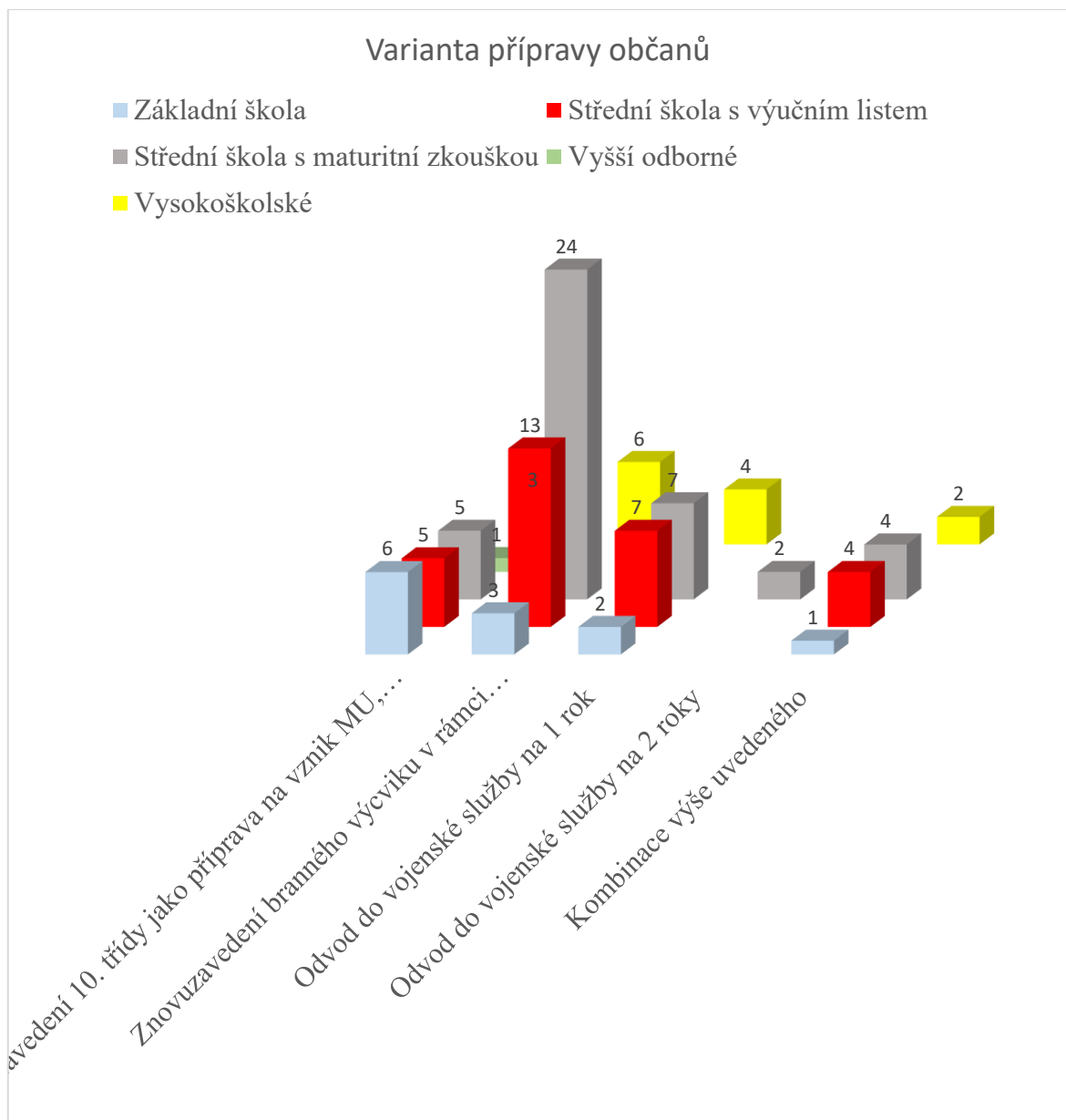
Graf 19 - Volba respondentů z variant přípravy občanů na MU – rozdělení podle věku (vlastní zpracování)

Volbu pro znovuzavedení branného výcviku v rámci základních a středních škol volilo celkem 45 % respondentů z toho pouze jeden nezletilý, ve věku od 18 do 30 let volilo tuto možnost 13 %, ve věku od 31 do 45 let zvolilo nejvyšší počet 22 % a ve věku 46 a více let volilo 9 %. Druhou nejvýše volenou variantou bylo zavedení 10. třídy, jako přípravu na vznik mimořádné události, pracovní činnosti a přípravu na budoucí život, kterou volilo 21 % respondentů z toho bylo 7 nezletilých, což je 90 % z celkového počtu nezletilých respondentů. Shodně se 7 % volili respondenti ve věku od 18 do 30 let, 4 % ve věku 31 až 45 let a se 3 % ve vyšším věku jak 46 let. Další variantu odvodu do vojenské služby na 1 rok volilo celkem 20 % respondentů z toho 15 % ve věku 31 až 45 let, 3 % ve věku 18 až 30 let a 2 respondenti starší 46 let. Nejnižší volenou variantou odvodu do vojenské služby na 2 roky volili pouze 2 respondenti a další 2 respondenti tuto otázku úplně vynechali.

Graf 20 – Volba respondentů z variant přípravy občanů na MU – rozdělení podle pohlaví (vlastní zpracování)

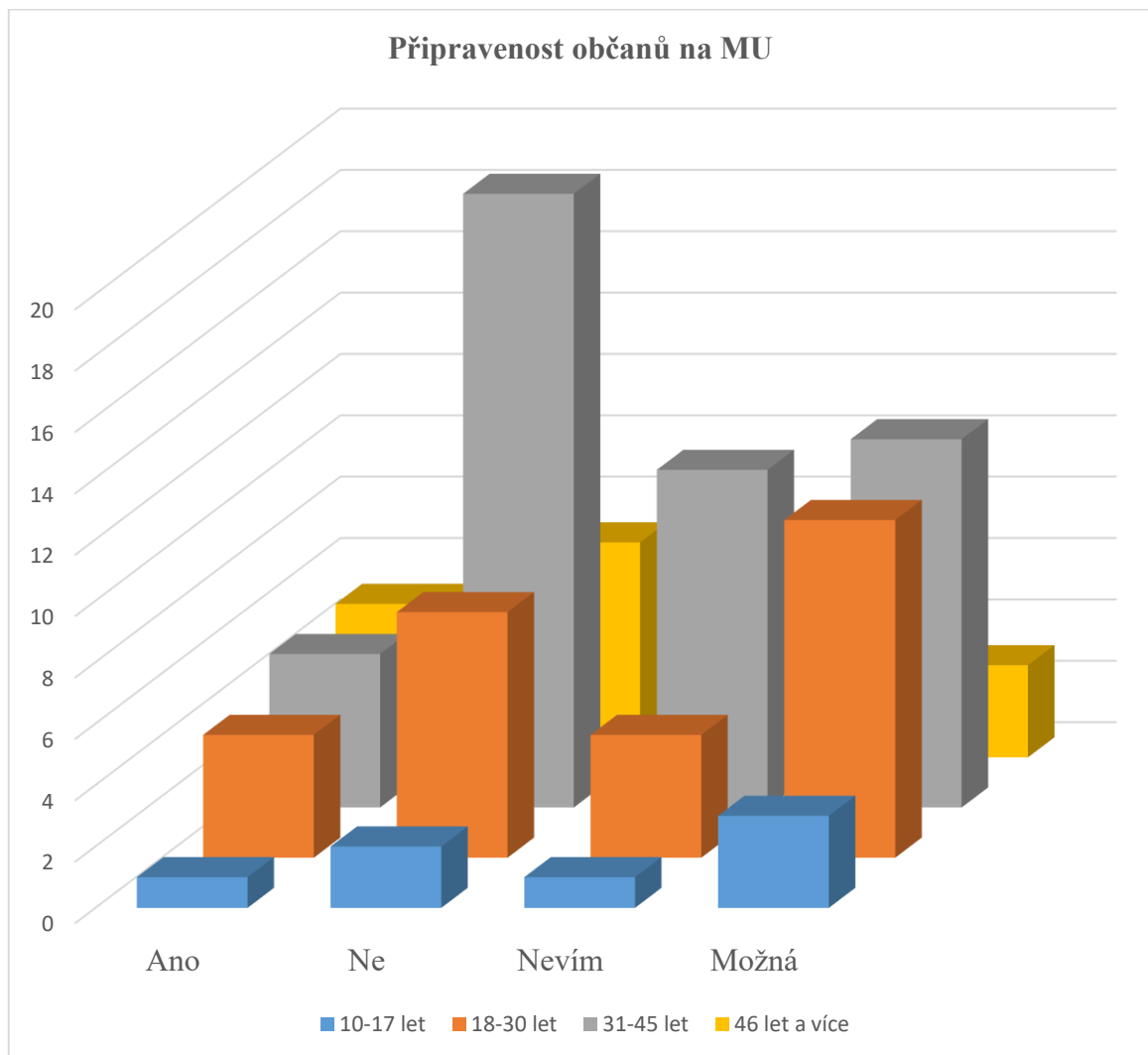
Z celkového počtu 72 % žen a 28 % mužů, volilo 16 % žen variantu zavedení 10. třídy jako přípravu na vznik mimořádné události, pracovní činnosti a přípravu na budoucí život, kterou volilo 5 % mužů. Nejvíce volenou variantu znovuzavedení branného výcviku v rámci základních a středních škol volilo 33 % žen a 12 % mužů. Třetí nejvíce volenou variantu odvod do vojenské služby na 1 rok volilo 15 % žen a 5 % mužů. Další nejvíce volenou variantu kombinaci všech variant volilo 7 % žen a 4 % mužů a nejméně volenou variantu odvod do vojenské služby na 2 roky volila jedna žena a jeden muž.

Graf 21 - Volba respondentů z variant přípravy občanů na MU – rozdělení dle dosaženého vzdělání (vlastní zpracování)

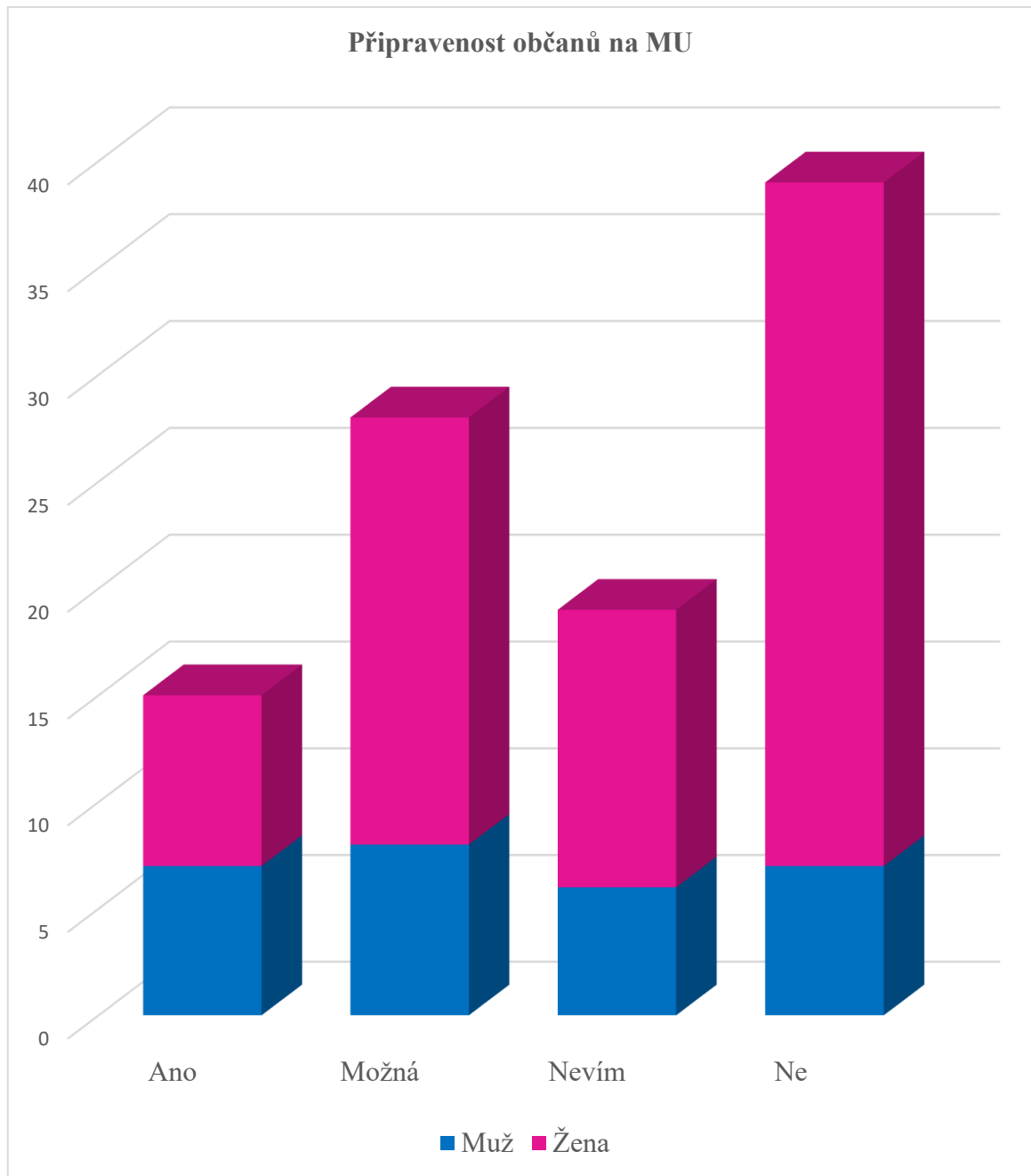
Pro srovnání byl vytvořen i tento graf, kde lidé s vysokoškolským a všechny středoškolské vzdělání volili možnost znovuzavedení branného výcviku v rámci základních a středních škol. Respondenti se základním vzděláním volili možnost zavedení 10. třídy, jako přípravu na vznik mimořádné události, pracovní činnosti a příprava na budoucí život.

– Otázka číslo 18: Myslíte si, že jste dostatečně připraven/a na mimořádnou událost?

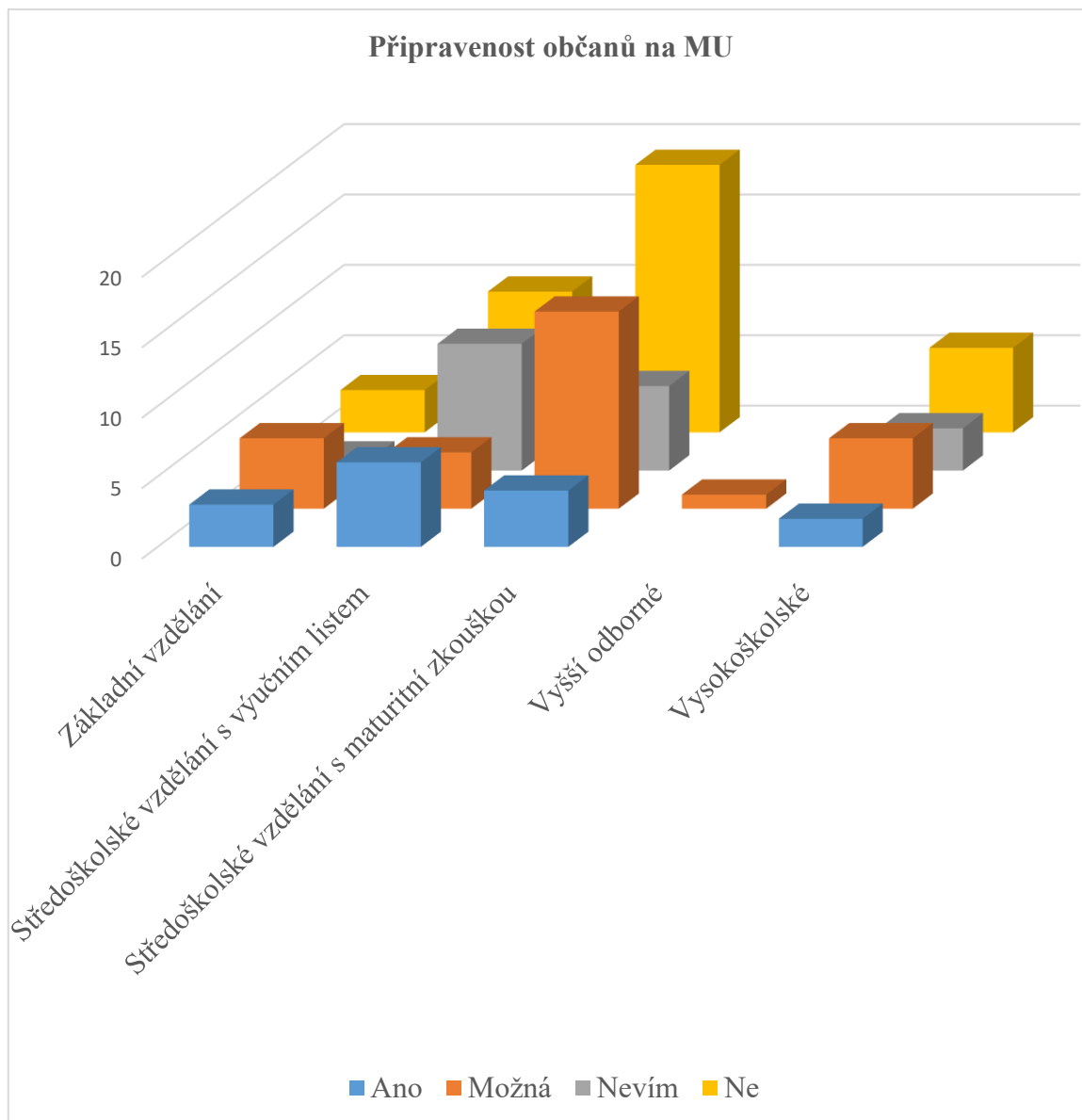
Graf 22 - Připravenost občanů na MU – rozdělení dle věku respondentů (vlastní zpracování)

Respondenti s celkovým počtem 15 %, kteří odpověděli ano a jsou připraveni na mimořádnou událost. Nejvíce volená odpověď ne s celkovým počtem 37 % z toho 2 % nezletilých, 8 % ve věku od 18 do 30 let, nejpočetnější skupina ve věku od 31 až 45 let s počtem 20 % a respondenti ve věku od 46 let a více s počtem 7 %. Další nejvíce volená odpověď možná s celkovým počtem 29 % z toho respondenti starší 46 let v počtu 3 %, ve věku od 31 do 45 let s počtem 12 %, ve věku od 18 do 30 let a nezletilý respondenti s počtem 3 %. Poslední nejméně volenou odpověď nevím s celkovým počtem 19 % z toho jeden nezletilý, 4 % respondentů ve věku 18 až 30 let, další ve věku od 31 až 45 let s počtem 11 % a poslední ve věku 46 let a více s počtem 4 %.

Graf 23 - Připravenost občanů na MU – rozdělení podle pohlaví (vlastní zpracování)

Z tohoto grafu jde vidět, že většina respondentů není připravena na vznik mimořádné události. Z celkového počtu 72 % žen a 28 % mužů, odpověděli, že jsou spíše připraveni s celkovým počtem 42 % a z toho 28 % žen a 14 % mužů, a naopak volili odpověď spíše ne s celkovým počtem 58 % respondentů z toho 45 % žen a 13 % mužů.

Graf 24 - Připravenost občanů na MU – rozdělení podle dosaženého vzdělání (vlastní zpracování)

Pro lepší orientaci vytvořen ještě jeden graf, kde lze vidět, že respondenti s vyšším vzděláním volili odpověď možná a ne.

5.3 Rozhovor

Další analýzou je rozhovor s operačním důstojníkem KOPIS HZS Zlínského kraje. U strukturovaného rozhovoru jsou předem určené otázky i jejich pořadí. Cílem rozhovoru je zjištění názoru respondenta, který je s problematikou více seznámen a je v každodenním kontaktu s lidmi, kteří jsou ohroženi mimořádnou událostí nebo v jejich blízkém kontaktu.

- **Otázka číslo 1: Jaké je Vaše jméno a věk?**

Jmenuji se Martin Poulíček a je mi 35 let.

- **Otázka číslo 2: Jaké je Vaše povolání a jaká je Vaše náplň práce?**

Jsem operační důstojník na operačním středisku HZS Zlínského kraje. Mojí náplní práce je vysílání jednotek HZS k mimořádným událostem, další komunikace s velitelem zásahu a zařizování různých věcí, které potřebuje na místě.

- **Otázka číslo 3: Myslíte si, že jsou obyvatelé připraveni na mimořádné události?**

Podle mě záleží na tom, o jakou mimořádnou událost jde. Jestli se jedná o „obyčejnou“ dopravní nehodu, požár, únik nějaké látky, a nebo jestli jde například o povodeň, ptačí chřipku, nebo o výbuch muničního skladu – jaký byl ve Vrběticích.

Na něco se můžou lidé připravovat, ale většina MU je podle mě nenadálých a připravovat se na ně moc nejde. Ovšem připravit se a vědět alespoň obecné informace typu co si s sebou zabalit, co která siréna znamená, nebo jak zastavit krvácení, by určitě vědět mohli.

- **Otázka číslo 4: Jaké zkušenosti z Vaší práce máte?**

Každý den se v práci setkávám s některou z mimořádných událostí. Lidé volají vystrašení a nevědí co mají dělat. Mnoho z nich ani nedokáže popsat, co se vlastně děje, jaká je situace například v budově kde hoří nebo dokonce i místo požáru.

- **Otázka číslo 5: Jak na Vás působí lidé volající při vzniku mimořádné události?**

Volající jsou většinou rozrušení, někdy až hysteričtí. Málo poslouchají operátora tísňové linky. Ovšem nikdo se nemůže divit, že tomu tak je, protože se většinou daná událost týká i jich samotných.

- **Otázka číslo 6: Měli by se děti na základních a středních školách zúčastňovat přípravy na mimořádné události?**

Především, by se měli naučit mimořádnou událost správně ohlásit. Vědět kam se schovat, například při povodních jít do vyšších pater ne do sklepa.

- **Otázka číslo 7: Měli by se dospělí lidé (i v práci) zúčastňovat přípravy na mimořádné události?**

Já myslím že v práci musí každý projít školením BOZP. Samozřejmě jsou provozovny, kde je na to brán větší zřetel, třeba jestli pracují s nebezpečnými látkami atd. Myslím, že na škodu, by to určitě nebylo.

- **Otázka číslo 8: Měla by být znovu zavedena branná výchova a branné cvičení?**

Záleží na tom, co by to mělo všechno obsahovat. Já si to už moc nepamatuju, takže se mi to těžce hodnotí. Ale je pravda, že dnešní mládež je nevychovaná a děti na základních školách jsou rozežraní. Děti by se měli lépe vychovat, protože jsou drzé, a to i po telefonu.

- **Otázka číslo 9: Byl byste pro znovuzavedení povinné vojenské služby?**

Spíše ano, ale záleželo by za jakých okolnostech.

- **Otázka číslo 10: Napadá Vás něco, co by šlo vylepšit?**

Určitě vychovanost, a především zachování klidu. Někdy je to ale opravdu těžké, zachovat se s klidnou hlavou.

- **Otázka číslo 11: Máte návrhy v otázce přípravy občanů na MU a KS?**

Alespoň si o tom něco přečíst.

Vyhodnocení

Z odpovědí operačního důstojníka je zřejmé, že by se měli lidé naučit především komunikaci a přesnějšího popisu situace. Také BOZP je velmi důležitou součástí prevence ochrany zdraví, a to nejen při práci. Zda znovu zavést povinnou vojenskou službu je téma na dlouhou dobu a důkladný rozbor, ale obecně lze konstatovat, že i tento pracovník se znovuzavedením alespoň branné výchovy souhlasí.

5.4 Komparace s ostatními státy

Poslední analýzou této práce je komparace zahraničí s Armádou České republiky. Byly zde zvoleny tři armády – a to Rakouska, Německa a Lotyšska.

5.4.1 Rakouská Armáda Österreichisches Bundesheer

Pro srovnání s AČR bylo Rakousko v lednu 2013 v referendu pro brance a armádu, a pro zachování povinné vojenské služby vyslovilo 59,7 % voličů. Ministerstvo obrany a ozbrojené síly tento výsledek chápaly nejen jako potvrzení své práce, ale braly jej i jako příležitost k dalšímu zkvalitnění základní vojenské služby. (Bundesheer - Factsheet, 2023)

Výcvik v Rakouské armádě hraje v ozbrojených silách ústřední roli. Pouze dobře připravení a vycvičení vojáci mohou plnit své povinnosti v akci, které se dějí pod tlakem a ve stresových situacích. Pouze jejich neustálý další rozvoj dovedností poddůstojníků, poddůstojníků a důstojníků zajišťují, že jejich ozbrojené síly budou i v budoucnu připraveny na všechny požadavky.

Rakouské ozbrojené síly mají vzdělávací systém ve formě modulů. Ty jsou dva hlavní moduly a dva specializované moduly. První modul se jmenuje ochrana a pomoc, druhý modul kybernetická bezpečnost, třetí modul vojenská stáž a poslední čtvrtý modul vojenská specializace (Österreichisches Bundesheer - Ausbildung, 2023).

Díky zachování branné povinnosti má Rakouská Armáda dostatečné množství vojáků z povolání a je poměrně dobře připravena na obranu státu, ochranu celistvosti území a pomoci při mimořádných událostech.

5.4.2 Německá Armáda Bundeswehr

Další sousední země pro srovnání s AČR. Obrana Německa a jeho partnerů v NATO je hlavním úkolem Bundeswehru. S koncem studené války se zpočátku soustředila na řízení mezinárodních konfliktů a krizí. Krymská krize v roce 2014 však vrátila do centra pozornosti hlavní poslání Bundeswehru. Z armády obrany a odstrašování se změnila na armádu operační. Jejimi nejdůležitějšími úkoly se staly mezinárodní udržování míru, zvládání konfliktů a prevence krizí. Bundeswehr se přitom masivně zmenšil. Snížil se personál, odešlo velké množství materiálu. Situace ohrožení se však v posledních letech změnila, a to i v Evropě. Výsledek: národní a alianční obrana získává zpět svůj původní status. Z vedlejšího úkolu se stává hlavním úkolem. Bundeswehr se za tímto účelem mění: v Německu a ve spolupráci s aliančními partnery (Bundeswehr.de, 2023).

Kvůli odvodu vstoupilo do Bundeswehru více než deset milionů německých občanů, většina z nich jako branci. Někteří narukovali jako dočasní a profesionální vojáci. Poměrně málo z nich mělo maturitu nebo vyučení. Helmut Schmidt, ministr obrany v letech 1969 až 1972, uznal nutnost odborné kvalifikace poddůstojníků a důstojníků.

V roce 1990 začala pro Bundeswehr nová éra. Po sjednocení Německa se počet zaměstnanců výrazně snížil na 370 000 mužů a žen.

Teprve po změně vlády v roce 1998 následovalo zásadní vyšetřování, co by měl Bundeswehr umět a jak by k tomu měl být nastaven zkoumala v letech 1999 až 2000 cíle bezpečnostní politiky spolkové republiky a potřebné struktury ozbrojených sil. V následujících letech byl Bundeswehr zredukován na 250 000 vojáků, vojenská služba byla zkrácena na šest měsíců a byla vytvořena dobrovolná vojenská služba v délce až 23 měsíců.

Po federálních volbách v roce 2009 se federální vláda rozhodla, že má komise vypracovat návrhy na změnu struktury Bundeswehru do roku 2010. Přesně to udělala a komise doporučila další snížení na zhruba 180 000 dočasných a profesionálních vojáků a až 25 000 osob vykonávajících vojenskou službu. Z ekonomických důvodů se federální vláda rozhodla k 1. lednu 2011 pozastavit povinnou vojenskou službu.

Dostupné síly a kapacity Bundeswehru byly od roku 1991 drasticky omezeny. Naproti tomu získala řadu nových dovedností – například vojenskou a lékařskou evakuaci – a přizpůsobila své dovednosti požadavkům účasti v mezinárodních misích po celém světě. V budoucnu bude muset výrazně více investovat do nákupu výkonných zbraňových systémů pro národní a alianční obranu, aby splnila své úkoly – v Německu, v Evropě, ale i celosvětově (Rudolf J. Schlaffer a Marina Sandig, 2015).

Aktuální problémy a stále pokračující válka na Ukrajině přivádí mnohé k debatě o znovuzavedení povinné vojenské služby. Bundeswehr Německá Armáda stále nemá dostatečnou výzbroj a dostatek personálu. Německý ministr obrany Boris Pistorius řekl: „*Byla to chyba, která pozastavila brannou povinnost*“ (Pieper, 2023).

Za dvě desetiletí se Bundeswehr zmenšil z více než 317 000 vojáků na něco málo přes 183 000 spolu s přibližně 100 000 záložníky. Patrick Sensburg poslanec a plukovník v záloze řekl: „*Nepotřebujeme jen superspecialisty, potřebujeme nejen KSK jako speciální jednotky, ale potřebujeme i určitý počet vojáků, abychom byli schopni bránit zemi,*“. Dobrovolná vojenská služba přitom zdaleka nestačí k tomu, aby se do Bundeswehru dostali naléhavě potřební mladí lidé. Sensburg (2023, Pieper, 2023)

5.4.3 Lotyšská Armáda

Aktuálně 5. dubna 2023 rozhodla Saeima o znovuzavedení povinné služby národní obrany v Lotyšsku. Pro přijetí zákona hlasovalo 68 poslanců, proti bylo 11 poslanců. Zákon o službě obrany státu předpokládá dva typy služby: vojenskou a alternativní nebo civilní službu.

Plánuje se, že první dobrovolný odvod spustí službu 1. července tohoto roku, ale od 1. ledna 2024 bude platit pro všechny. Jediná podmínka bude věk v letech od 18 do 27, přihlásit se můžou i ženy. Trestní odpovědnost se předpokládá, pokud se osoba bude vyhýbat službě. Muži narození po 1. lednu 2004 podléhají povinné službě, to znamená, že muži musí nastoupit do služby do jednoho roku po dovršení 18 let. Pokud ještě chodí do školy, musí do služby nastoupit do jednoho roku po ukončení studia.

Povinná vojenská služba bude na 11 měsíců v pravidelných silách národních ozbrojených sil nebo národní gardy. Službu bude možné provést i splněním celkem pěti let v Národní gardě s minimálně 21 individuálními výcvikovými dny ročně a 7 kolektivními výcvikovými dny ročně nebo získáním pětiletého vzdělávacího programu poručíka v záloze, určeného pro studenty vysokých škol. Vojenská služba dává osobě status vojáka VAD a také hodnost.

Náhradní servisní práce je delegována s ohledem na dovednosti osoby, místo bydliště a vzdělání a trvá 40 hodin týdně. K předčasnému ukončení služebního poměru dochází ve stejných situacích jako u vojenské služby. Odvod Zákon stanoví, že ministr obrany vydá příkaz k odvodu do VAD. Rozkaz bude zveřejněn v oficiálním listu *Latvijas Vēstnesis* šest měsíců před odvodem. Odvedenci, kteří se přihlásili dobrovolně, budou mít přednost. Zbytek bude vybrán náhodně, úměrně k deklarovanému místu bydliště. Ti, kteří nebyli odvedeni do jednoho roku po dovršení 18 let nebo do jednoho roku od ukončení školy, budou vyřazeni z návrhu seznamu a zařazeni do zálohy národních ozbrojených sil.

Odložit VAD do 26 let je možné z důležitých důvodů, jako je například vysokoškolské stipendium nebo sportovní kariéra, rodičovská dovolená, osoba je aktivním zaměstnancem, zdravotní důvody, podezření z trestného činu nebo zvláště závažného zločinu, osoba je v profesionální službě a další faktory. Odměna odvedenci bude 300 eur měsíčně a dobrovolníkům po skončení vojny bude náležet odměna 1100 eur.

Lotyšsko vstoupilo do NATO v roce 2007, kdy také zrušilo povinnou vojenskou službu. Tato země má 2 miliony obyvatel a aktuálně 7500 vojáků v aktivní službě, kterou podporuje NATO s dalšími 1500 vojáky (Eng.LSM.lv (Latvian Public Broadcasting) ©, 2023).

5.5 SWOT analýza

Pomocí SWOT analýzy se identifikují silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Zde je analýza použita na připravenost občanů ČR pro vznik mimořádné události a případné znovuzavedení povinné vojenské služby a branné výchovy.

Tabulka 11 - SWOT analýza připravenosti obyvatel na vznik MU (vlastní zpracování)

	POMOCNÉ (k dosažení cíle)	ŠKODLIVÉ (k dosažení cíle)
VNITŘNÍ (atributy organizace)	STRENGTHS (silné stránky) • Opora v legislativě • Spolupráce s IZS • Školení • Vzdělávací akce	WEAKNESSES (slabé stránky) • Špatné povědomí o MU • Nízká informovanost obyvatel • Nevyužité moderní softwary • Nepřipravenost
VNĚJŠÍ (atributy prostředí)	OPPORTUNITIES (příležitosti) • Zavedení branné výchovy a povinnosti • Dotační programy • Školení připravenosti • Ukázky na sociálních sítích	THREATS (hrozby) • Dezinformace • Selhání JSVV • Nedostatek příslušníků IZS • Neakceptování branné povinnosti

5.5.1 Vyhodnocení SWOT analýzy

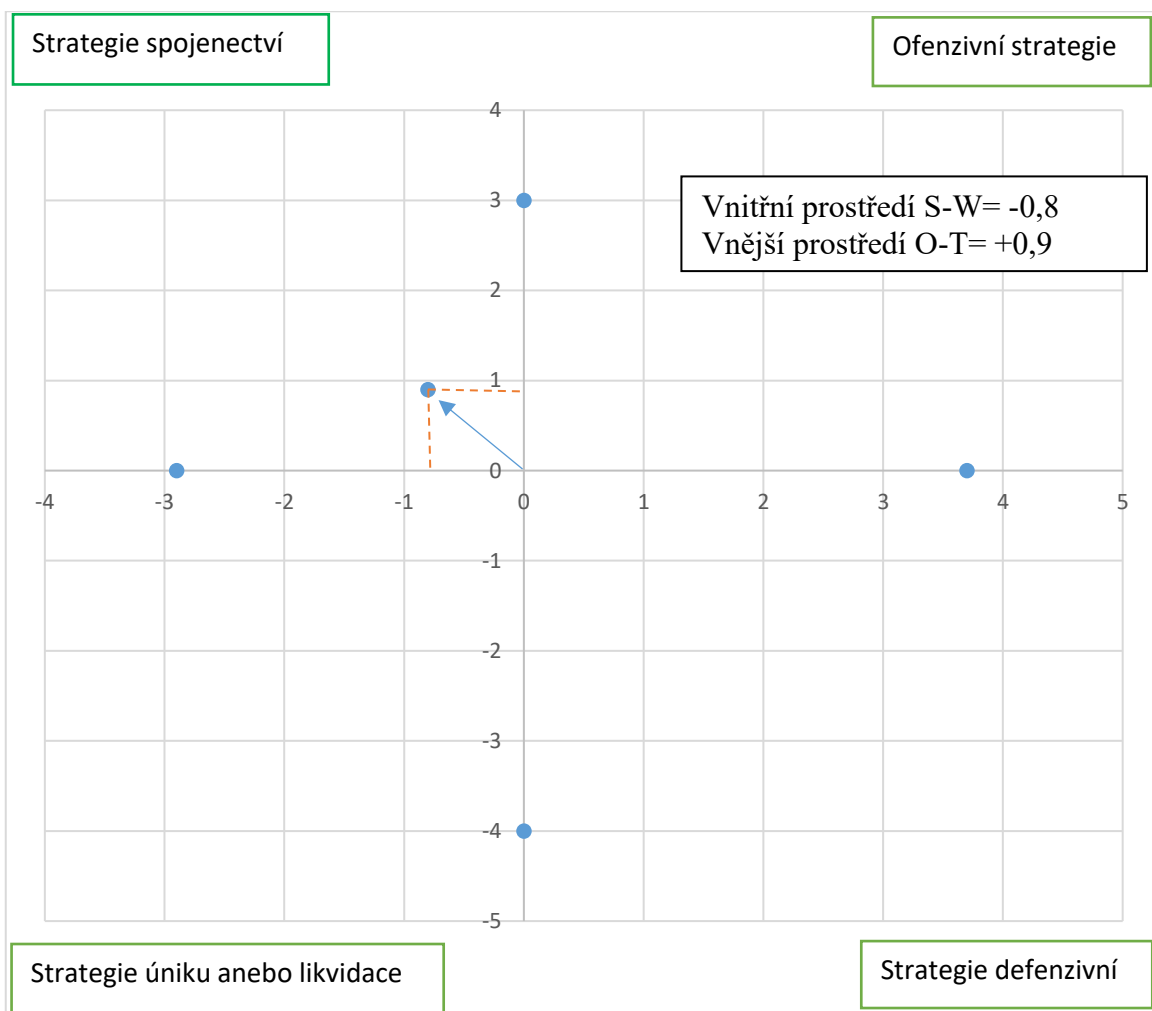
Ve vyhodnocení SWOT analýzy je ke každému bodu přidělena váha a hodnocení, díky kterému je zjištěno, na které body je potřeba se zaměřit. V následné tabulce je váha (V), kde jsou jednotlivé body hodnoceny podle důležitosti vzestupně a celkový součet vah v jednotlivých kvadrantech musí být jedna. Silné stránky a příležitosti se hodnotí (H) stupnicí s kladnými čísly od 1 do 5, vzestupně od hodnoty 1, která má malou spokojenost a hodnota 5 spokojenost vysokou. Slabé stránky a hrozby jsou hodnoceny (H) zápornými čísly se stupnicí od -1, které má nejnižší spokojenost do -5 s nejvyšší spokojeností. Výsledná hodnota

(VH) vzniká vynásobením váhy a hodny a konečná hodnota SUMA je součtem výsledných hodnot.

Tabulka 12 - Vyhodnocení SWOT analýzy (vlastní zpracování)

SILNÉ STRANKY				SLABÉ STRÁNKY			
Název	V	H	VH	Název	V	H	VH
Opora v legislativě	0,4	4	1,6	Špatné povědomí o MU	0,3	-3	-0,9
Spolupráce s IZS	0,1	2	0,2	Nízká informovanost obyvatel	0,2	-4	-0,8
Školení	0,3	3	0,9	Nevyužité moderní software	0,1	-2	-0,2
Vzdělávací akce	0,2	2	0,4	Nepřípravenost	0,4	-5	-2,0
SUMA	1		3,1	SUMA	1		-3,9
PŘÍLEŽITOSTI				HROZBY			
Název	V	H	VH	Název	V	H	VH
Zavedení branné výchovy a povinnosti	0,3	5	1,5	Dezinformace	0,4	-3	-1,2
Dotační programy	0,4	4	1,6	Selhání JSVV	0,2	-2	-0,4
Školení připravenosti	0,2	3	0,6	Nedostatek příslušníků IZS	0,1	-1	-0,1
Ukázky na sociálních sítích	0,1	1	0,1	Neakceptování branné povinnosti	0,3	-4	-1,2
SUMA	1		3,8	SUMA	1		-2,9

Ve zpracované SWOT analýze je patrné, že nejsilnější stránka připravenosti obyvatel na vznik mimořádné události je opora v legislativě. Ta má celou řadu zákonů, předpisů, strategií a koncepcí. Další silnou stránkou jsou školení, například školení BOZP, které jsou velmi důležitou součástí ochrany obyvatelstva. Naopak nejslabší stránkou je nepřipravenost obyvatel, což vyplývá i z analýzy dotazníku a rozhovoru. Toto je nejdůležitější ukazatel a je potřeba situaci změnit, mé návrhy jsou vytvořeny v závěru práce. Mezi příležitosti patří dotační programy a s nimi související příležitost pro znovuzavedení branné výchovy a povinné vojenské služby, které vedou k mému návrhu změny nejslabší stránky připravenosti. Největší hrozby jsou dezinformace šířící se po internetu a sociálních sítích, které mohou vést k panice a hysterii a neakceptování branné povinnosti, které by mělo mít za následek trestní stíhání.

Graf 25 - Výsledek SWOT analýzy (vlastní zpracování)

Konečná bilance analýzy se vypočítá odečtením vnitřní a vnější části na osách grafu. Zde je výsledek vnitřního prostředí – 0,8, které nám ukazuje, že slabé stránky převažují nad silnými. A vnější prostředí s výsledkem 0,9. Celkový výsledek SWOT analýzy je strategie spojenectví WO – Weaknesses Opportunities. U této strategie převažují slabé stránky nad silnými, jsou zde však určité příležitosti, kterých je potřeba využít a odstranit nedostatky. Lidé mají obecný přehled o problematice připravenosti na mimořádné události, nevědí však, jak se za této situace mají zachovat.

6 ANALÝZA A SBĚR DAT

Druhá polovina diplomové práce se zabývala především otázkou pro znovuzavedení branné výchovy a povinné vojenské služby. Zde je vyhodnocení zjištěných informací.

6.1 Vyhodnocení dotazníku

Z celkového počtu 101 respondentů ve věku od 10 let bylo celkem 73 žen a 28 mužů. Respondenti dobře odpovídali na otázky, zda vědí, co znamenají jednotlivé signály a co patří do evakuačního zavazadla. Odpovědi, zda vědí, jak se zachovat při MU a KS, nebyly jednoznačné. Pouze 14 % respondentů si bylo jisto svou odpovědí. Znalost nouzového přežití mělo správně pouze 55 % respondentů. Zájem o účast na cvičení jako přípravu na mimořádné události mělo 52 % respondentů a zbytek volilo odpovědi „spíše ne“ a „ne“. Ovšem zájem o účast na stejném cvičení, ale pro děti na základních a středních školách, byl velmi vysoký a to 81 %. Na důležitou otázku, zda respondenti souhlasí se znovuzavedením povinné vojenské služby, bylo ze 7 volených otázek 43 procent respondentů „pro“. Z výběru 5 variant pro znovuzavedení vybrali respondenti jako možnost branný výcvik s počtem 45 %. Poslední nejdůležitější otázka, zda si respondenti myslí, že jsou připraveni na vznik mimořádné události, odpověděli výslovně „ne“ v 37 % a dalších 49 % si nebylo jisto.

Z celkového vyhodnocení dotazníku vyplývá, že občané nejsou připraveni na vznik mimořádné události, nemají dostatek informací o této problematice a byli by pro znovuzavedení branné výchovy na základních nebo středních školách.

6.2 Vyhodnocení rozhovoru

Z rozhovoru s operačním důstojníkem call centra KOPIS HZS je patrné, že lidé nejsou připraveni, a to především děti na základních školách, na vznik mimořádné události, nevědí, jak se v takové situaci zachovat, i když v některých případech se na takovou situaci nelze připravit, vzhledem k tomu, že spousta událostí se týká jejich blízké rodiny. Ovšem, alespoň nějaká příprava je lepší než žádná.

6.3 Vyhodnocení komparace Armád

Vzhledem ke stále se zhoršující situaci mezi vztahy Ruskem a Západem a válkou na Ukrajině, přemýšlí stále více zemí o znovuzavedení povinné vojenské služby. Tuto myšlenku nyní Lotyšsko vzalo vážně a znovu tuto brannou povinnost úspěšně odhlasovalo v poslanecké sněmovně 68 ku 11 hlasům. Rakousko má stále povinnou vojenskou službu, ti již nic

znovu zavádět nemusí a Německo také v poslední době začalo uvažovat o této možnosti, tak jako již před válkou na Ukrajině i Česká republika.

6.4 Vyhodnocení SWOT analýzy

Z celkového výsledku SWOT analýzy je patrné, že obyvatele nejsou připraveni na vznik mimořádné události a je potřeba tuto skutečnost změnit. Slabé stránky převažují nad silnými a tím jsou ohroženy lidské životy.

6.5 Celkové vyhodnocení Analýz a sběru dat

Vládní strany nyní debatují o tom, že bude zrušena 9. třída základní školní docházky a místo toho by žáci chodili 2 roky na střední školu, jak tomu bylo do roku 1990 kde musel každý žák splnit docházku 8 tříd na základní škole a další 2 roky na střední škole (Copyright © Seznam Zprávy, 2023).

Myslím, že tento návrh není úplně špatný nápad. Dnešní rodiče mnohdy nemají čas vysvětlit dětem co vše mají v dospělosti za zákonné povinnosti a dostatečně je připravit na život. Děti sami nevědí spousty důležitých informací o ochraně obyvatel. Toto by byl jeden ze způsobů, jak dětem pomoci a připravit je k samostatnosti.

Z celkového hodnocení všech analýz a získaných dat, si myslím, že by měla být zavedena jak branná výchova, která byla do roku 1990 nebo nějaká její modernější podoba a také by měla být zavedena znovu povinná vojenská služba. Takový krok, může být velmi náročný, aby to nebylo pouze formalitou měla by být branná výchova a povinná vojenská služba skutečně obnovena. Otázkou zůstává, zda se s tím současný školský systém dokáže vyrovnat.

7 NÁVRHY NA ZMĚNU

V této kapitole jsou uvedeny návrhy změn na přípravu obyvatel pro vznik mimořádné události. Zda jsou tyto změny reálné, by muselo dojít k dalšímu zkoumání a analýzám. Změny jsou razantní a vyžadují mnoho důkladného šetření, opatření, změny zákonů i celkovou reformu školství.

7.1 Branná výchova

Vzhledem ke zjištěným informacím, provedeným analýzám a průzkumu, by byla vhodná branná výchova. Děti nevědí, co dělat v různých situacích, například když najdou nebezpečný předmět, jak zajistit první pomoc při zranění, co patří do evakuačního zavazadla, kam se schovat při zemětřesení apod. Toto všechno by se mohli naučit v branné výchově.

Branná výchova může být formou zrušení 10. třídy, tak jak nedávno diskutovaly vládní strany. Základní škola povinná na 8 let docházky a další 3 roky na střední škole se zakončnou výučním listem. Povinná docházka do škol by tedy byla prodloužena celkem o 2 roky. Zde by se děti naučily zručnosti a praxi a zároveň by získaly informace o dané problematice. Tato varianta je velmi finančně náročná a vyžadovala by celkovou reformu školství.

Druhá varianta by nebyla tak finančně náročná. Do osnov základních škol by byl zahrnut branný výcvik formou dvou hodin týdně na první polovinu školního roku a na druhou polovinu školního roku by byla pouze branná výuka, též 2 hodiny týdně. Takto by děti měly dostatek dovedností a zároveň důležitou praxi formou cvičení.

Konečné znění způsobu implementace branné výchovy do výuky by záleželo na ministerstvu školství.

7.2 Povinná vojenská služba

Znovuzavedení povinné vojenské služby by byla další možnost, jak připravit obyvatele na vznik mimořádné události. Navrhuji ji na 10 měsíců po dovršení 18 let i během studia na střední škole s přerušením jednoho školního roku od září do června. Toto by mohlo být i na dva po sobě jdoucí školní roky. Odvod povinný pro muže i ženy pouze s předem určenými výjimkami. Služba by pomohla i aktuální Armádě k doplnění podstavu vojáků. Tato povinnost by měla být i finančně motivována, například jak k tomuto přistoupilo Lotyšsko a to 300 eur měsíčně.

7.2.1 Lidské zdroje

Koncepce výstavby AČR 2030 chce získat kvalifikovaný personál do roku 2030 s počtem 30000. Každý rok proto musí doplnit zhruba 2400 nových vojáků, kde bude celkový nárůst odečten od odchodů z aktivní služby a konečný počet tedy vzroste o 800 až 900 vojáků z povolání. Tato koncepce byla vydána roku 2019, data jsou již poměrně stará. V kapitole 1.2.4.1. této diplomové práce jsou uvedeny tabulky a je zřejmé, že se od roku 2019 kdy byla koncepce vydána, podařil celkový nábor nových profesionálních vojáků. Zda tato situace, ale vydrží až do roku 2030 je otázkou. Může se tak dít především z důvodu války na Ukrajině, kde se lidé bojí a chtějí se umět bránit a bránit i svou rodinu.

Dle mého názoru by velmi pomohlo znovuzavedení povinné vojenské služby na 1 rok, jak pro muže, tak i pro ženy. Pomohlo by to, jak armádě získat nové brance a po proškolení i profesionální vojáky, tak by byly tyto odvedenci naučeni, jak se zachovat v případě krizové situace, naučili by se pořádku, disciplíně, základu zdravotní péče a také respektu a pokoře, jak tomu bylo dříve.

7.2.2 Finanční zdroje

Mé návrhy by byly jistě velmi vysoce nákladné, zde je aktuálně schválený rozpočet na rok 2022 a střednědobý výhled na roky 2023 a 2024.

Tabulka 13 - Schválený rozpočet na rok 2022 a střednědobý výhled na roky 2023 a 2024.

Základní parametry státního rozpočtu MO	2022	2023	2024
	Tis. Kč	Tis. Kč	Tis. Kč
Celkové příjmy	6 249 130	5 749 648	5 861 207
Celkové výdaje	89 144 945	99 983 258	109 499 258

Zdroj: rezortní rozpočet MO (moc.army.cz, 2023)

Hlavním cílem Armády je modernizace a zvýšení počtu personálu. Dále strategické projekty a výdaje spojené s mezinárodními závazky vůči NATO a zahraniční operace spojené s vysláním sil a prostředků Armády České republiky.

Koncepce výstavby Armády České republiky 2030 chce také přizpůsobit nejen vybavení, ale i počet vojáků v Armádě ČR. Díky zhoršující se situaci ve světě, je potřeba myslet na akceschopnost a připravenost armády na obranu a ochranu státu. Efektivní zajištění ochrany a rozsáhlá modernizace AČR navazuje na předpoklad velkého nábory do Armády a také nezbytné dostatečné financování. Podle politických závazků má do roku 2024 podíl obranných výdajů být ve výši 2 % HDP (Koncepce výstavby Armády České republiky 2030, 2019).

Tabulka 14 - Podíl rozpočtu MO na HDP

	HDP	Celkový limit	Podíl na HDP (%)
2019	5627	66,73	1,19
2020	5880	75,53	1,28
2021	6128	85,79	1,40
2022	6382	102,11	1,60
2023	6510	117,17	1,80
2024	6640	132,80	2,00
2025	6773	135,45	2,00
2026	6908	138,16	2,00
2027	7046	140,92	2,00
2028	7187	143,74	2,00
2029	7331	146,62	2,00
2030	7478	149,55	2,00

Zdroj: Koncepce výstavby Armády České republiky 2030

Skutečný vývoj bude realizován podle aktuálního vývoje ekonomiky ČR. Prioritně budou realizovány a financovány nejvýznamnější projekty. Především budou zaměřeny na připravenost jednotlivce, budování nových objektů pro novou techniku a pobytových prostorů.

Jedná se pouze o plán k výstavbě Armády ČR, kde se se zavedením povinné vojenské služby nepočítá. Nyní je stát kvůli pandemii koronaviru a následné vládě velmi zadlužen a pro znovuzavedení povinné vojenské služby není dostatek financí. Na druhou stranu na posílání obrovského množství munice a různých příspěvků migrantům, vysoké platy poslancům, již finance jsou.

To je ovšem jiné téma...

Nicméně pokud se podíváme na danou problematiku i z dlouhodobého hlediska, dá se předpokládat, že občané, kteří budou odvedeni do vojenské služby, získají na vojně příslušné dovednosti a především zodpovědnost. Po ukončení tohoto výcviku neskončí na úřadu práce nebo zadlužení díky nevědomosti.

Finanční zdroje jsou hlavním tématem pro znovuzavedení povinné vojenské služby. Státní pokladna je prázdná a schodek mezi příjmy a výdaji státu neustále stoupá. Vláda by si však měla uvědomit, že ochrana obyvatel je na prvním místě a díky válce na Ukrajině je nezbytné mít akceschopnou a připravenou armádu.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce byl sběr teoretických dat a analýza současného stavu připravenosti obyvatel na mimořádné události. Součástí bylo také následné zhodnocení a návrh možností pro zlepšení aktuální situace připravenosti. V praktické části byla provedena SWOT analýza, jejímž výsledkem je strategie spojenectví, u které převažují slabé stránky nad silnými. Z analýzy vyšly příležitosti, které je třeba využít a odstranit nedostatky.

Dílčím cílem práce byl názor občanů na znovuzavedení branné výchovy a povinné vojenské služby, kde byla využita analýza formou strukturovaného anonymního dotazníku. Z analýzy byla vyhodnocena nepřipravenost obyvatel na vznik mimořádné události a 81 % souhlas s účastí dětí ze základních škol na cvičení pro vznik MU.

Další analýzou byl rozhovor s operačním důstojníkem z KOPIS hasičského záchranného sboru České republiky ve Zlínském kraji, který měl téměř stejné vyhodnocení jako strukturovaný dotazník, že lidé nejsou připraveni na vznik MU a měli by se lépe informovat a být informováni.

Poslední analýza byla komparace současného stavu Armády České republiky se zahraničím. Pro porovnání byly zvoleny armády Rakouska, Německa a Lotyšska. Komparace armád se zahraničím ukázala, že země buď přemýšlejí o znovuzavedení povinné vojenské služby nebo ji už zavedli. Ze všech těchto výsledků analýz vyšla stejná odpověď a to, že lidé nejsou připraveni na mimořádné události a je třeba prevence pro vznik těchto situací. Má hypotéza o prevenci připravenosti obyvatel na mimořádné události byla správná.

Na základě vyhodnocení veškerých analýz předpokládám realizovatelnost a cílovou dosažitelnost mých dvou návrhů za reálnou. Jako hlavní překážku stanovuji finanční náročnost. Dalším problémem během realizace budou někteří občané, kteří nebudou souhlasit se znovuzavedením některého ze systémů. Následujícím problémem bude zajištění zázemí v kasárnách, které byly zrušeny nebo redukovány společně se cvičišti a zajištění ubytování pro nové členy Armády České republiky. Také by se musela uskutečnit zásadní reforma ve školství v případě znovuzavedení branné výchovy buď formou 10. třídy nebo v rámci hodinové výuky. Návrhy v práci obsažené by vyžadovaly připravené lidi, cvičiště a další potřebný výcvikový materiál, tedy zvýšené náklady.

Prevence je jedna z nejdůležitějších příprav na vznik nejen mimořádné události. Již malé děti by měly vědět, jak se v dané situaci mají alespoň přibližně zachovat. Tato příprava může

pomoci mladým lidem i do života, v případě disciplíny a zodpovědnosti, tak aby tito neskončili v dospělosti na úřadu práce a sociálních dávkách. Dnešní mládež má problém především s chováním k ostatním lidem, slovo gentleman je „sprosté“ nebo cizí. I v tomto případě by mohlo znovuzavedení povinné vojenské služby pomoci mládeži, jak se správně chovat a zachovat v krizových situacích. Toto zavedení jistě nevyřeší všechny problémy mládeže, ale jistě vykročení správným krokem k přípravě.

S výběrem tématu vznikla od některých lidí i řada otázek. Vzhledem k současné situaci s mezinárodními vztahy ve světě je téma pro znovuzavedení minimálně branné výchovy velmi aktuální a především diskutabilní.

Pro mou diplomovou práci jsem se snažila sehnat zdroje v knihovnách, internetu, časopisech, ale i příbuzných.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ADAMEC, Vilém. *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství), 2012. ISBN 978-807-3851-187.

Armáda. *Wayback Machine* [online]. Copyright © Ministerstvo obrany [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20180116200159/http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=5090>

Armáda, branné zákony, civilní služba: armáda, branný zákon, základní služba, náhradní služba, zálohy, vojáci z povolání: podle stavu k 1.6.2003, 2003. Ostrava: Sagit. ÚZ. ISBN 80-7208-366-X.

BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.

Bundeswehr: *Deutschland debattiert über die Wehrpflicht | Deutschland | DW | 02.02.2023*. [online]. Copyright © 2023 Deutsche Welle [cit. 07.04.2023]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/bundeswehr-deutschland-debattiert-%C3%BCber-die-wehrpflicht/a-64594134>

Bundesheer - Factsheet: *Die Wehrdienstreform* [WWW Document], [cit. 13.03.2023]. n.d. URL <https://www.bundesheer.at/facts/factsheets/wehrdienstreform.shtml>

Bundeswehr. *Landes-buendnisverteidigung-kernauftrag*. 2023. [cit. 26.03.2023]. Dostupné z: <https://www.bundeswehr.de/de/landes-buendnisverteidigung-kernauftrag>

Compulsory military service to be re-introduced in Latvia / Article. *Eng.lsm.lv - Reliable news from Latvia* [online]. Copyright © 2023, Use of any material either in part or in full is allowed only with the written permission of LSM.lv. [cit. 07.04.2023]. Dostupné z: <https://eng.lsm.lv/article/society/defense/05.04.2023-compulsory-military-service-to-be-re-introduced-in-latvia.a503763/>

Dlouhodobý výhled pro obranu 2030. Praha: Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha, 2015. [cit. 16.03.2023] ISBN 978-80-7278-666-4.

Dokumenty | Vláda ČR. *Úvodní stránka | Vláda ČR* [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/brs/dokumenty/vyznamne-dokumenty-v-oblasti-bezpecnosti-ceske-republiky-18963/>

Evakuační zavazadla – Makalu. *MAKALU.CZ - tradiční outdoor e-shop s vybavením pro cestování, turistiku, horolezectví a zimní sporty* [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.makalu.cz/evakuacni-zavazadla/>

FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2.

Generální štáb 1919–2019 | Armáda ČR. *Armáda ČR* [online]. Copyright © 2023 [cit. 02.04.2023]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/scripts/detail.php?id=216104>

GUSTIN, Joseph. *Disaster & recovery planning: a guide for facility managers*. 6.vyd. LILBURN: GA: Fairmont Press, 2013. ISBN 9780881737110

Hasík [online]. Copyright © [cit. 15.04.2023]. Dostupné z: <http://www.hasik.cz>

HZS Moravskoslezského kraje – Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Copyright © 2023 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/hzs-moravskoslezskeho-kraje>

Institut ochrany obyvatelstva – Vláda ČR schválila novou Koncepti ochrany obyvatelstva – Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Copyright © 2023 [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vlada-cr-schvalila-novou-koncepci-ochrany-obyvatelstva.aspx>

Koalice debatuje o zrušení deváté třídy. *Povinně by se chodilo na střední* – Seznam Zprávy. [online]. Copyright © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 07.04.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-koalice-debatuje-o-zruseni-devate-tridy-povinne-by-se-chodilo-na-stredni-227596>

Koncepce ochrany obyvatelstva: do roku 2025 s výhledem do roku 2030. In: ročník 2021.

Koncepce výstavby Armády České republiky 2030. Praha: Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha, 2019. ISBN 978-80-7278-789-0.

Krizové stavy – Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Copyright © 2023 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 24.03.2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>

LAUCKÝ, Vladimír. *Speciální bezpečnostní technologie*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. ISBN 978-80-7318-762-0.

LINHART, Petr. *Ochrana člověka za mimořádných událostí pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2003. ISBN 80-7168-869-x.

Lošek: *Krizové a havarijní plánování*. Studentské nám. 1532, 686 01 Uherské Hradiště, 2018. Strategický projekt. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. Vedoucí práce Václav Lošek, doc. RSDr., CSc.

Ministerstvo obrany 1918-1989 | Ministerstvo obrany. *Ministerstvo obrany* [online]. Copyright © 2023 [cit. 27.03.2023]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/ministr-a-ministerstvo/historie/ministerstvo-obrany-1918-1989-5316/>

Ministerstvo obrany [online]. Copyright © [cit. 10.04.2023]. Dostupné z: https://mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/casopisy/a-report/ar_covid_special.pdf

Nářízení vlády č. 11/1999 Sb., vlády o zóně havarijního plánování. [cit. 28.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-11>

Nářízení vlády č. 462/2000 Sb. Nářízení vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-462>

Nářízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva. [cit. 5.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-463>

Nářízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně. [cit. 27.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-172>

Nářízení vlády č. 51/2004 Sb., o plánování obrany státu. [cit. 27.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-51>

Nářízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací. [cit. 7.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-522>

Nářízení vlády č. 254/2006 Sb., o kontrole nebezpečných látek. [cit. 29.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-254>

Nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury. [cit. 27.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-432>

Nasazení armády v ČR | Armáda ČR. *Armáda ČR* [online]. Copyright © 2023 [cit. 02.04.2023]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/vycvik-a-nasazeni/nasazeni-armady-v-cr-15819/>

Obranná strategie České republiky: odpovědný stát a spolehlivý spojenec = The defence strategy of the Czech Republic: a responsible state and a reliable ally. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, Odbor komunikace a propagace (OKP MO), 2012. ISBN 978-80-7278-606-0.

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.

Österreichisches Bundesheer – *Ausbildung* [WWW Document], [cit. 10.03.2023]. n.d. URL <https://www.bundesheer.at/sk/ausbildung.shtml>

PAULUS, F. et al.: *Analýza hrozeb pro Českou republiku* [online]. Praha: HZS ČR, 2015. [cit. 6.04.2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx>

Prostředky individuální ochrany – Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Copyright © 2023 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 23.03.2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/prostredky-individualni-ochrany-prostredky-individualni-ochrany.aspx>

Přehled výzbroje a techniky (stav k 1. lednu 2023) | Armáda ČR. *Armáda ČR* [online]. Copyright © 2023 [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/technika-a-vyzbroj/technika/-prehled-vyzbroje-a-techniky-stav-k-1--lednu-2023-241370/>

Resortní rozpočet | Ministerstvo obrany. *Ministerstvo obrany* [online]. Copyright © 2023 [cit. 08.04.2023]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>

Rudolf J. Schlaffer/Marina Sandig, *Die Bundeswehr 1955–2015. Sicherheitspolitik und Streitkräfte in der Demokratie. Analysen, Bilder und Übersichten.* Freiburg im Breisgau 2015, ISBN 978-3-7930-9836-2.

Sdělení č. 85/2007 Sb., Ministerstva vnitra o vyhlášení nových voleb do zastupitelstva obce. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-85>

Sdělení č. 168/1991 Sb., federálního ministerstva zahraničních věcí o vázanosti České a Slovenské Federativní Republiky Dodatkovými protokoly I a II k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů a konfliktů nemajících mezinárodní charakter, přijatých v Ženevě dne 8. června 1977. [cit. 8.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-168>

Sdělení č. 66/1999 Sb., Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky k Severoatlantické smlouvě. [cit. 10.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-66>

ŠENOVSKÝ, Pavel, Michail ŠENOVSKÝ a Milan ORAVEC. *Teorie krizového managementu*. 2. rozšířené vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2020. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-231-3.

Technika a výzbroj | Armáda. *Armáda ČR* [online]. Copyright © 2023 [cit. 27.02.2023]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/technika/default.htm>

The long term perspective for defence 2030. Prague: Ministry of Defence of the Czech Republic – Military History Institute (MHI), 2015. ISBN 978-80-7278-667-1.

Ukrytí obyvatelstva v České republice – Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Copyright © 2023 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ukryti-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>

Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. [cit. 14.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky. [cit. 4.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

Varování obyvatelstva v České republice – Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Copyright © 2023 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 24.03.2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/varovani-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>

Vyhláška č. 65/1954 Sb., ministra zahraničních věcí o Ženevských úmluvách ze dne 12. srpna 1949 na ochranu obětí války. [cit. 4.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1954-65>

Vyhláška č. 64/1987 Sb., ministra zahraničních věcí o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR). [cit. 1.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1987-64>

Vyhláška č. 110/1993 Sb., České národní banky o vydání mincí po 10 Kč vzoru 1993, o ukončení platnosti mincí po 10 Kčs a bankovek po 10 Kčs a jejich výměně. [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-110>

Vyhláška č. 280/1999 Sb., Ministerstva obrany, kterou se stanoví postup při uplatňování požadavku na určení věcných prostředků a jejich převzetí, postup při uplatňování požadavku na určení fyzických osob k pracovní výpomoci nebo k pracovní povinnosti a kterou se stanoví náležitosti a vzor dodávacího příkazu, náležitosti a vzor dokladu o převzetí věcného prostředku, náležitosti a vzor dokladu o vrácení věcného prostředku a náležitosti a vzor povolačacího příkazu. [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-280>

Vyhláška č. 498/2000 Sb., Správy státních hmotných rezerv o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy. [cit. 8.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-498>

Vyhláška č. 225/2001 Sb., Ministerstva průmyslu a obchodu, kterou se stanoví postup při vzniku a odstraňování stavu nouze v teplárenství. [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-225>

Vyhláška č. 246/2001 Sb., Ministerstva vnitra o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci). [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-246>

Vyhláška č. 247/2001 Sb., Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>

Vyhláška č. 281/2001 Sb., Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, kterou se provádí § 9 odst.3 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-281>

Vyhláška č. 328/2001 Sb., Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>

Vyhláška č. 376/2001 Sb., Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zdravotnictví o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. [cit. 8.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-376>

Vyhláška č. 381/2001 Sb., Ministerstva životního prostředí, kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů). [cit. 8.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-381>

Vyhláška č. 383/2001 Sb., Ministerstva životního prostředí o podrobnostech nakládání s odpady. [cit. 8.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-383>

Vyhláška č. 471/2001 Sb., Ministerstva zemědělství o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly. [cit. 8.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-471>

Vyhláška č. 186/2002 Sb., Ministerstva financí, kterou se stanoví náležitosti přehledu o předběžném odhadu nákladů na obnovu majetku sloužícího k zabezpečení základních funkcí v území postiženém živelní nebo jinou pohromou a vzor pověření osoby pověřené krajem zjišťováním údajů nutných pro zpracování tohoto přehledu. [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-186>

Vyhláška č. 236/2002 Sb., Ministerstva životního prostředí o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území. [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-236>

Vyhláška č. 307/2002 Sb., Státního úřadu pro jadernou bezpečnost o radiační ochraně. [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-307>

Vyhláška č. 318/2002 Sb., Státního úřadu pro jadernou bezpečnost o podrobnostech k zajištění havarijní připravenosti jaderných zařízení a pracovišť se zdroji ionizujícího záření a o požadavcích na obsah vnitřního havarijního plánu a havarijního řádu. [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-318>

Vyhláška č. 319/2002 Sb., Státního úřadu pro jadernou bezpečnost o funkci a organizaci celostátní radiační monitorovací sítě. [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-319>

Vyhláška č. 380/2002 Sb., Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. [cit. 8.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>

Vyhláška č. 389/2004 Sb., o opatřeních pro tlumení slintavky a kulhavky a k jejímu předcházení a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění vyhlášky č. 356/2004 Sb. [cit. 8.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-389>

Vyhláška č. 195/2005 Sb., kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče. [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-195>

Vyhláška č. 481/2005 Sb., kterou se vydává Dispečerský řád plynárenské soustavy České republiky. [cit. 8.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-481>

Vyhláška č. 250/2006 Sb., kterou se stanoví rozsah a obsah bezpečnostních opatření fyzické ochrany objektu nebo zařízení zařazených do skupiny A nebo do skupiny B. [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-250>

Vyhláška č. 255/2006 Sb., o rozsahu a způsobu zpracování hlášení o závažné havárii a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie. [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-255>

Vyhláška č. 256/2006 Sb., o podrobnostech systému prevence závažných havárií. [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-256>

Vyhláška č. 36/2007 Sb., o opatřeních pro tlumení aviární influenzy a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů. [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-36>

Vyhláška č. 165/2008 Sb., kterou se stanoví rozsah a struktura údajů pro vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu a termíny jejich předkládání. [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-165>

Vyhláška č. 79/2010 Sb., o dispečerském řízení elektrizační soustavy a o předávání údajů pro dispečerské řízení. [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-79>

Vyhláška č. 80/2010 Sb., o stavu nouze v elektroenergetice a o obsahových náležitostech havarijního plánu. [cit. 4.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-80>

Vyhláška č. 216/2011 Sb., o náležitostech manipulačních řádů a provozních řádů vodních děl. [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-216>

Vyhláška č. 402/2011 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností chemických látek a chemických směsí a balení a označování nebezpečných chemických směsí. [cit. 8.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-402>

Vyhláška č. 101/2012 Sb., o podrobnostech obsahu traumatologického plánu poskytovatele jednodenní nebo lůžkové zdravotní péče a postupu při jeho zpracování a projednání. [cit. 14.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-101>

Vyhláška č. 178/2012 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků. [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-178>

Vyhláška č. 240/2012 Sb., kterou se provádí zákon o zdravotnické záchranné službě. [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-240>

Vyhláška č. 344/2012 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu. [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-344>

Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992-2022| Ministerstvo obrany. *Ministerstvo obrany* [online]. Copyright © 2023 [cit. 25.03.2023]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=129653>

Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. [cit. 2.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1960-36>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-40>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 2/1969 Sb., České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-505>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 553/1991 Sb., České národní rady o obecní policii. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-17>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 246/1992 Sb., České národní rady na ochranu zvířat proti týrání. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-246>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů. [cit. 2.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-18>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní a o změně a doplnění zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. [cit. 2.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-19>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. [cit. 2.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. [cit. 2.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon). [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-166>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy). [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-189>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-238>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-365>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí). [cit. 2.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-100>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-185>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-256>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích). [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-274>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o státní pomoci při obnově území). [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-12>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-281>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-585>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích). [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-127>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-412>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších

předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií). [cit. 2.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-59>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon). [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-350>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách). [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-201>*Zákon č. 198/2002 Sb., Zákon o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě).* [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198>. ISSN 1211-1244.

Zpráva o stavu ochrany obyvatelstva v České republice 2015. (2015). Praha: MV – GŘ HZS. [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: www.hzscr.cz/soubor/zprava-oob-2015-pdf.aspx

Ženevská úmluva z roku 1949. Ženevské úmluvy a protokoly. Domů – puntomariner.com [online]. Copyright © 2018 [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://cs.puntomariner.com/1949-geneva-convention-geneva-conventions/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ADR	Mezinárodní dohoda o silniční přepravě nebezpečných věcí
AČR	Armáda České republiky
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CZ	Czech
ČR	Česká republika
ČSLA	Československá Lidová republika
ČSR	Československá republika
DW	Deutschland wehrpflicht – Branná povinnost v Německu
EU	Evropská Unie
GŠ AČR	Generální Štáb Armády České republiky
H	Hodnota SWOT analýzy
HDP	Hrubý domácí produkt
HZS	Hasičský záchranný sbor
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	Integrovaný záchranný systém
JSVV	Jednotný systém varování a vyrozumění
Kč	Korun českých
KOPIS	Krajské operační a informační středisko
KPZ	Krabička poslední záchrany
KS	Krizová situace
KVT	Konvenční výzbroj a technika
MHI	Military history institute – vojenský historický ústav
MO	Ministerstvo obrany
MU	Mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra

NATO	North Atlantic Treaty Organization – Severoatlantická aliance
OKP MO	Odbor komunikace a propagace Ministerstva obrany
OPJT	Ochranné prostory jednoduchých typů
OS ČR	Ozbrojené síly České republiky
PČR	Policie České republiky
S-KOS	Smlouva o konvenčních ozbrojených silách
SMS	Short Message Servis – krátká textová zpráva
SWOT	S – Strengths – Silné stránky, W – Weaknesses – Slabé stránky, O – Opportunities – Příležitosti, T – Threats – Hrozby
URL	Uniform Resource Locator – jednotný lokátor zdroje
USA	United States of America – spojené státy Americké
V	Váha SWOT analýzy
VAD	Valsts aizsardzības dienests – Státní obranná služba
VD	Vídeňský dokument
VH	Výsledná hodnota SWOT analýzy
VHÚ	Vojenský historický ústav
WO	Weaknesses opportunities – Slabé stránky příležitosti

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Věk respondentů (vlastní zpracování)	52
Graf 2 – Pohlaví respondentů (vlastní zpracování)	53
Graf 3 – Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů (vlastní zpracování)	54
Graf 4 – Víte, co je to mimořádná událost? (vlastní zpracování)	55
Graf 5 – Odpovědi respondentů na krizovou situaci? (vlastní zpracování).....	56
Graf 6 – Odpovědi respondentů, zda ví, jak se zachovat při mimořádné události nebo krizové situaci? (Vlastní zpracování)	57
Graf 7 – Odpovědi respondentů, co znamená nouzové přežití obyvatel (vlastní zpracování)	58
Graf 8 – Nejvíce volený obsah evakuačního zavazadla (vlastní zpracování).....	61
Graf 9 – Znalost respondentů signál všeobecné výstrahy (vlastní zpracování).....	62
Graf 10 – Znalost respondentů signál požárního poplachu (vlastní zpracování)	63
Graf 11 – Znalost respondentů signál akustické zkoušky (vlastní zpracování).....	64
Graf 12 – Výběr dopravního prostředku při nařízené evakuaci (vlastní zpracování).....	65
Graf 13 – Zájem o účast na cvičení pro případ vzniku mimořádné události (vlastní zpracování).....	66
Graf 14 – Účast cvičení pro případ vzniku mimořádné události dětí na základních školách (vlastní zpracování).....	67
Graf 15 – Znovuzavedení povinné vojenské služby – rozdělení podle věku (vlastní zpracování).....	68
Graf 16 – Znovuzavedení povinné vojenské služby – rozdělení podle vzdělání (vlastní zpracování).....	69
Graf 17 – Znovuzavedení povinné vojenské služby – rozdělení podle pohlaví (vlastní zpracování).....	70
Graf 18 - Délka trvání povinné vojenské služby (vlastní zpracování)	71
Graf 19 - Volba respondentů z variant přípravy občanů na MU – rozdělení podle věku (vlastní zpracování).....	72
Graf 20 – Volba respondentů z variant přípravy občanů na MU – rozdělení podle pohlaví (vlastní zpracování).....	73
Graf 21 - Volba respondentů z variant přípravy občanů na MU – rozdělení dle dosaženého vzdělání (vlastní zpracování)	74
Graf 22 - Přípravenost občanů na MU – rozdělení dle věku respondentů (vlastní zpracování)	75
Graf 23 - Přípravenost občanů na MU – rozdělení podle pohlaví (vlastní zpracování)	76
Graf 24 - Přípravenost občanů na MU – rozdělení podle dosaženého vzdělání (vlastní zpracování).....	77
Graf 25 - Výsledek SWOT analýzy (vlastní zpracování).....	85

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Signál všeobecné výstrahy (HZSČR, 2022).....	39
Obrázek 2 – Signál požárního poplachu (HZSČR, 2022)	40
Obrázek 3 – Signál akustické zkoušky provozuschopnosti (HZSČR, 2022)	40

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Přehled konvenční výzbroje a techniky v ČR (vlastní zpracování dle přehledu výzbroje a techniky Ministerstva obrany ČR, stav k 1. lednu 2023).....	23
Tabulka 2 - Další konvenční výzbroj a technika ve vlastnictví OS ČR (vlastní zpracování dle přehledu výzbroje a techniky Ministerstva obrany ČR, stav k 1. lednu 2023).....	23
Tabulka 3 – Počet osob v rezortu od 1. 1. 1993 - 1. 1. 1999 (Účinnost zákona č. 76/1959 Sb.) (vlastní zpracování dle přehledu výzbroje a techniky Ministerstva obrany ČR, stav k 1. lednu 2023)	24
Tabulka 4 – Počet osob v rezortu MO od 1. 1. 2000 - 1. 1. 2010 (Účinnost zákona č. 221/1999 Sb.) (vlastní zpracování dle vývoje skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992-2022, 2023)	24
Tabulka 5 – Počet osob v rezortu MO od 1. 1. 2011 (účinnost zákona č. 221/1999 Sb. po novelizaci zákonem č. 272/2009 Sb.) (vlastní zpracování dle vývoje skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992-2022, 2023)	25
Tabulka 6 - Krizové stavy (vlastní zpracování podle HZSČR)	35
Tabulka 7 - Typy nebezpečí s nepřijatelným rizikem (Vlastní zpracování dle Šenovského, Šenovského a Oravce, 2020)	38
Tabulka 8 - Doporučený obsah lékárničky (Vlastní zpracování dle HZSČR)	46
Tabulka 9 – Výběr respondentů, co má obsahovat evakuační zavazadlo 1. část (Vlastní zpracování dle odpovědí respondentů)	59
Tabulka 10 -Výběr respondentů, co má obsahovat evakuační zavazadlo 2. část (Vlastní zpracování dle odpovědí respondentů)	60
Tabulka 11 - SWOT analýza připravenosti obyvatel na vznik MU (vlastní zpracování)....	83
Tabulka 12 - Vyhodnocení SWOT analýzy (vlastní zpracování).....	84
Tabulka 13 - Schválený rozpočet na rok 2022 a střednědobý výhled na roky 2023 a 2024.	90
Tabulka 14 - Podíl rozpočtu MO na HDP	91

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Vzor dotazníku

Příloha P II: Rozhovor

PŘÍLOHA P I: VZOR DOTAZNÍKU

Vážení,

Prosím vás o chvilku času na vyplnění mého anonymního dotazníku. Výsledky použiju k vypracování diplomové práce, zaměřené na připravenost občanů na mimořádné události.

Děkuji za váš čas.

Dostálová Andrea

Jaký je Váš věk?

- 10-17 let
- 18-30 let
- 31-45 let
- 46 let a více

Jaké je Vaše pohlaví?

- Žena
- Muž

Vaše dosažené vzdělání?

- Základní škola
- Středoškolské s výučním listem
- Středoškolské s maturitní zkouškou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

Víte, co je to mimořádná událost?

- Nevím
- Požár
- Výbuch nebezpečné látky
- Povodeň
- Havárie, která ohrožuje člověka, majetek nebo přírodu

Víte, co je to krizová situace?

- Nevím
- Požár
- To samé, co mimořádná událost
- povodeň
- Mimořádná událost větších rozměrů

Víte, jak se zachovat při mimořádné události nebo krizové situaci?

- Ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Ne
- Možná

Víte, co znamená nouzové přežití obyvatel?

- Nevím
- Nouzová evakuace
- Zabezpečení životních potřeb obyvatel

- Přežití obyvatel v nouzi

Víte, co má obsahovat evakuační zavazadlo?

Víte, jak zní signál všeobecné výstrahy?

- Ano
- Ne
- Nevím
- Tuším

Víte, jak zní signál požárního poplachu?

- Ano
- Ne
- Tuším
- Nevím

Víte, jak zní signál akustické zkoušky provozuschopnosti?

- Ano
- Ne
- Nevím
- Tuším

Jaký prostředek byste využili při nařízené evakuaci?

- Žádný, neopustím dům/byt
- Vlastní automobil
- Autobus
- Vlák

- Pěšky
- Počkám až pro mě přijdou
- Podle situace
- Nevím

Chtěl/a byste se zúčastnit cvičení pro případ vzniku mimořádné události?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

Chtěl/a byste, aby se děti zúčastnili cvičení pro případ vzniku mimořádné události již na základní škole?

- Ano
- Ne
- Nevím

Byl/a byste pro znovuzavedení povinné vojenské služby?

- Ano
- Spíše ano
- Nevím
- Je mi to jedno
- Spíše ne
- Ne
- V žádném případě

Pokud by byla zavedena, na jak dlouho by měla být?

- Nezajímá mě to

- 1 měsíc
- 2 měsíce
- 3 měsíce
- 12 měsíců
- 24 měsíců
- Více jak 24 měsíců

Kterou variantu byste vybral/a, kdybyste musel/a?

- Zavedení 10. třídy jako příprava na vznik mimořádné události, pracovní činnosti a příprava na budoucí život
- Znovuzavedení branného výcviku v rámci základních a středních škol
- Odvod do vojenské služby na 1 rok
- Odvod do vojenské služby na 2 roky
- Kombinace výše uvedeného

Myslíte si, že jste dostatečně připraven/a na mimořádnou událost?

- Ano
- Ne
- Nevím
- Možná

DĚKUJI 😊

PŘÍLOHA P II

Rozhovor s operačním důstojníkem HZS ČR pro Zlínský kraj.

- **Otázka číslo 1: Jaké je Vaše jméno a věk?**

Jmenuji se Martin Poulíček a je mi 35 let.

- **Otázka číslo 2: Jaké je Vaše povolání a jaká je Vaše náplň práce?**

Jsem operační důstojník na operačním středisku HZS Zlínského kraje. Mojí náplní práce je vysílání jednotek HZS k mimořádným událostem, další komunikace s velitelem zásahu a zařizování různých věcí, které potřebuje na místě.

- **Otázka číslo 3: Myslíte si, že jsou obyvatelé připraveni na mimořádné události?**

Podle mě záleží na tom, o jakou mimořádnou událost jde. Jestli se jedná o “obyčejnou“ dopravní nehodu, požár, únik nějaké látky nebo jestli jde například o povodeň, ptačí chřipku, nebo o výbuch muničního skladu – jaký byl ve Vrběticích.

Na něco se můžou lidé připravovat, ale většina MU je podle mě nenadálých a připravovat se na ně moc nejde. Ovšem připravit se a vědět alespoň obecné informace typu co si s sebou zabalit, co která siréna znamená, nebo jak zastavit krvácení, by určitě vědět mohli.

- **Otázka číslo 4: Jaké zkušenosti z Vaší práce máte?**

Každý den se v práci setkávám s některou z mimořádných událostí. Lidé volají vystrašení a nevědí co mají dělat. Mnoho z nich ani nedokáže popsat, co se vlastně děje, jaká je situace například v budově kde hoří nebo dokonce i místo požáru.

- **Otázka číslo 5: Jak na Vás působí lidé volající při vzniku mimořádné události?**

Volající jsou většinou rozrušení, někdy až hysteričtí. Málo poslouchají operátora tísňové linky. Ovšem nikdo se nemůže divit, že tomu tak je, protože se většinou daná událost týká i jich samotných.

- **Otázka číslo 6: Měli by se děti na základních a středních školách zúčastňovat přípravy na mimořádné události?**

Především, by se měli naučit mimořádnou událost správně ohlásit. Vědět kam se schovat, například při povodních jít do vyšších pater ne do sklepa.

- **Otázka číslo 7: Měli by se dospělí lidé (i v práci) zúčastňovat přípravy na mimořádné události?**

Já myslím že v práci musí každý projít školením BOZP. Samozřejmě jsou provozovny, kde je na to brán větší zřetel, třeba jestli pracují s nebezpečnými látkami atd. Myslím, že na škodu, by to určitě nebylo.

- **Otázka číslo 8: Měla by být znovu zavedena branná výchova a branné cvičení?**

Záleží na tom, co by to mělo všechno obsahovat. Já si to už moc nepamatuju, takže se mi to těžce hodnotí. Ale je pravda, že dnešní mládež je nevychovaná a děti na základních školách jsou rozežraní. Děti by se měli lépe vychovat, protože jsou drzé, a to i po telefonu.

- **Otázka číslo 9: Byl byste pro znovuzavedení povinné vojenské služby?**

Spíše ano, ale záleželo by za jakých okolnostech.

- **Otázka číslo 10: Napadá Vás něco, co by šlo vylepšit?**

Určitě vychovanost, a především zachování klidu. Někdy je to ale opravdu těžké, zachovat se s klidnou hlavou.

- **Otázka číslo 11: Máte návrhy v otázce přípravy občanů na MU a KS?**

Alespoň si o tom něco přečíst.